

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 41 • SAYI 160 • ARALIK 2013

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 41 • SAYI 160 ARALIK 2013

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, İ. İlker Tabak, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Erdem Erkul, Ersin Taşçı, İzzet Gökhan Özbilgin, Levent Karadağ, Melih Akyılmaz, Zeynep Keskin

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Aslıhan Bozkurt

→ EDITÖRLER

Fatma Ağaç Haber, İ. İlker Tabak Genel, Mehmet Ali Köksal Hukuk, Selçuk Özdemir Eğitim, Talat Postacı KOBİ, Mesut Orta Kamu BİB, Erdem Erkul E-Devlet, İzzet Gökhan Özbilgin Güvenlik, Nihal Sandıkçı Müzik, Arzu Kılıç.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Nezih Kuleyin, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu, Ebru Altunok.

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

BİLİŞİM DERGİSİ'NDE YAYINLANAN YAZILARDAN YAZARLARI SORUMLUDUR. YAYINLANAN YAZILAR KAYNAK GÖSTERİLMEKSİZİN BAŞKA BİR YERDE YAYINLANAMAZ.

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Ceyhun Atuf Kansu Caddesi 1246. Sokak No:4/17 Balgat/ANKARA

Tel: +90 (312) 473 8215 (pbx) Faks: +90 (312) 473 8216

e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

66 Simge - On yıl önce, on yıl sonra - İlker Tabak
70 Türkçesi varken - Kulağın belleği - Hülya Küçükaras
72 Ufkun ötesi - Hedef, sistem satışı - Nezih Kuleyin

152 Bir görüş-FATİH Projesi: Sorunlar, riskler ve endişeler - Prof. Dr. Mustafa Akgül

158 Üç soru, üç cevap - Bilgisayar Mühendisleri Odası dergisi - Arzu Kılıç

164 “Biyometrik Kimlik Doğrulama Sistemi” başlıyor

166 “Gazi” öğrencileri, teorik bilgilerini TT laboratuvarıyla uygulamaya koyacak

168 İkinci “Big Tent”, Ankara Cer Modern’de yapıldı

170 Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen: Türkiye yazılımda üretici konuma gelmeli

172 Intel Türkiye Genel Müdürü Aydın: Nesnelerin İnternet’i konusunda Türkiye’den dünya oyuncuları çıkmasını istiyoruz

174 Webit 2013 Kongresi yapıldı

176 2013 Norton Raporu: Her bir siber suç mağdurunun kaybı yüzde 50 arttı

Merhaba

Bitcoin ir ödeme/değişim aracı olarak Bitcoin, noktadan noktaya dağıtımli bir ağ üzerinde çalışan ve “gerçekte hiç olmayan” sayısal bir para birimi. Ünu kendisinden çok daha hızlı yayılan Bitcoin, 2013 yılının en dikkat çeken konularından biriydi. Zarar edenler ve yeni bir dünya kurmak isteyenler bu internet üstünde dolaşan para birimine merak ve umutla baktılar/bakıyorlar. Biz de Bitcoin’i Value Solutions (Belçika) Genel Müdürü Aydın Erol’a, BTCTurk yazılım ve pazarlamadan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Emre Kenci’ye, Bankalararası Kart Merkezi’ne (BKM), BDDK’ya ve Merkez Bankası’na sorduk. BDDK kamuoyuna uyarıcı bir açıklama yapmakla yetindi, Merkez Bankası sessiz kaldı, BKM de konuyla henüz ilgili olmadığını bize bildirdi. Bitcoin’in ne olduğu, nasıl çalıştığı ve dünya ekonomisi açısından önemini işin içinde bir yönetici olarak Sn. Aydın Erol açıkladı. Sn. Emre Kenci de konuyu ülkemiz açısından değerlendirdi... Görünen finans sisteminin Bitcoin’i evcilleştireceği, görünmeyen de süprizdir zaten...

İleriki sayfalarımızda okuyacağınız 30. Bilişim Kurultayımız gelecek yıllara damgasını vurdu. Çünkü “TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları” çalışmasının başlama vuruşu 30. Bilişim Kurultay’ında yapıldı. Yüzlerce uzmanın gönüllü katıldığı uzmanlık grupları, Avrupa Birliği’nin 2011 yılında başlattığı “Digital Agenda for Europe” programıyla paralel ilerliyor... Tanıtımını gelecek ay yapacağımız uzmanlık grupları dışında Kurultay’da sertifikalar, nesnelerin interneti, akıllı ağlar, çocuklar için programlama, sayısal tek Pazar ve Avrupa Araştırma Vizyonu Horizon 2020 gibi birbirinden ilginç ve yakın geleceğimizi ilgilendiren konular da vardı. Yerli ve yabancı uzmanlarca tartışılan sizler için izledik ve izlenimlerimizi sayfalarımıza yansıttık... Kurultay 29 Kasım’da bittiği için de affınıza sığınarak biraz geç çıkıyoruz.

Bilişim Dergisi dışında özellikle siz okuyuculardan TBD’nin her kurultayda yayımladığı sektör Değerlendirme raporuna da bir göz atmanızı rica ediyorum <http://bit.ly/IWBTxN> Ülke olarak bilişim sektöründe bulunduğumuz yeri raporda açıkça görmek mümkün... Sektör olarak istediğimiz yerde değiliz ve yakın gelecekte de istediğimiz yerde olmayabiliriz... Konuyu gelecek aylarda popülizmden kaçarak tartışmak istiyoruz. Trenler kaçmasın, uçurtmalar uçsun niyetimiz...

2013 Kasım ayında Bilişim dergimizi almanak olarak çıkardık. Dergimizi basılı okumak isteyenler TBD’den alabilirler...Yıllar çabuk geçer oldu. 2014 geldi, çattı. Her zamanki gibi umutluyuz. 2014’ün tüm dünyada barışla, refahla ve empati duyguları uyandırarak geçmesini diliyorum...

Saygı ve sevgilerimle
Koray Özer

Koray Özer

koray.ozertbd.org.tr

Ergün: Teknoloji yoğun, katma değeri yüksek ürün üretimine yoğunlaşmalıyız

2023 hedeflerine ulaşmada en önemli alanlardan birinin “bilim ve teknoloji” olduğuna dikkat çeken Bakan Ergün, 2023’e kadar Ar-Ge harcamalarının milli gelire oranını yüzde 3, yüksek teknolojili ürünlerin üretim içindeki payını ise yüzde 20 seviyesine çıkarmayı hedeflediklerini bildirdi.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda bakanlığının 2014 yılı bütçe tasarısı ile ilgili sunum yapan Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün, 2023 için 500 milyar dolarlık ihracat hedefine mevcut ürünlerin satışını artırarak ulaşamayacağına işaret etti. Bakan Ergün, “Artık teknoloji yoğun, katma değeri yüksek ürün üretimine yoğunlaşmak zorundayız” dedi. “Rehavet, mola, teneffüs, ağırdan alma, ara verme gibi kavramlara meyil etme lüksümüz yok” diyen Bakan Ergün, sözlerini şöyle sürdürdü: “Ülkemizin 2023 hedeflerine ulaşması açısından en önemli alanlardan biri olarak karşımıza ‘bilim ve teknoloji’ çıkıyor. Zira bilim ve teknoloji konularında ilerleyeceğimiz her bir basamak, bizi diğer alanlarda da yukarıya taşıyacaktır. Bu ülkenin bundan sonra yürümeye değil koşmaya, ilerlemeye değil sıçramaya ihtiyacı vardır. Bunun yolu da alın terinin yanına akıl terini koymak, beyin gücünü devreye almak, Ar-Ge ve yeniliklerin adresi olmaktan geçiyor. Bizim yerin altında petrol ve doğalgaz gibi kaynaklarımız olmayabilir; ancak biz yerin

üstünde çok daha kıymetli bir kaynağa, insanımızın, özellikle de gençlerimizin zekâsına, bilgisine ve aklına sahibiz. Artık Türkiye’de hem üniversiteye hem de sanayiye bakan, bilgi ve nihai ürün üretimini bir arada değerlendiren bir yapı mevcuttur. Biz, rekabet gücümüzü Ar-Ge, inovasyon, markalaşma, tasarım ve kalite gibi alanlarda aramak durumundayız. Çünkü Türkiye, mevcut ürünlerini daha fazla pazarlara satarak 500 milyar dolar ihracat hedefine ulaşamaz. 500 milyar dolar ihracat hedefimize çok daha yeni, yüksek katma değerli, teknoloji yoğun ürünlerle, tasarımlarla, markalarla ulaşabiliriz. İşte bu nedenle, artık daha fazla üretmeye değil, daha kaliteli ve yüksek katma değerli üretim yapmaya odaklanıyoruz. Bizim politika hedeflerimiz arasında KOBİ’ler de var, büyük firmalar da var, hatta yeni girişimciler de var.”

Of-set uygulamalarıyla teknoloji kapasitesi artırılacak.

Makine ve otomotiv gibi yerleşik sektörleri güçlendirmeye çalışırken, ilaç, uzay, bilişim, elektronik gibi sektörlerde de ivme

kazandıracak bir alanda hareket ettiklerini kaydeden Ergün, ülkenin yenilik ve katma değer üretme potansiyeli taşıyan her şahsını ve her kurumunu aktif hale getirecek, ekonomik ekosistemin içine dahil edecek mekanizmaları kurmakta olduklarını söyledi. Ergün “Çalışmalarımızla 2023 yılına kadar Ar-Ge harcamalarının milli gelire oranını yüzde 3, yüksek teknolojili ürünlerin üretim içindeki payını ise yüzde 20 seviyesine çıkarmayı hedefliyoruz” dedi. Kamunun alım gücünü artık ulaştırma, enerji, sağlık, bilgi teknolojileri ve haberleşme gibi kritik sektörlerde, yatırım ve teknoloji transferi amacıyla kullanacaklarını vurgulayan Ergün, “Bu sektörlerde önümüzdeki 10 yılda yapılacak toplam yatırımın 600 milyar doları bulacağını düşünürsek, bu adımların önemi daha iyi anlaşılacaktır. Savunma sanayinde başarıyla uyguladığımız of-set uygulamalarını, işte bu sektörlerde de yansıtarak, teknoloji kapasitemizi artırmış olacağız” diye konuştu.

Bakanlığın yürüttüğü San-Tez, teknogirişim sermayesi desteği ve TÜBİTAK programları sayesinde, beyin dalgalarını kullanarak

insanların duygusal durumlarını tespit eden bir yazılım, Türkiye’nin ilk kızıl ötesi kamerası, yeni nesil zırhlı araçlar, yerli navigasyon gibi projeler geliştirildiğini anlatan Ergün önümüzdeki 10 yıl içinde, yerli uydu fırlatma rampasının da inşa edileceğini belirtti. Ergün, uzun bir süredir üzerinde çalışılan Girişimci Bilgi Sistemi’ni yılsonuna kadar kamuoyuyla paylaşacaklarını da açıkladı.

Eylem CÜLCÜLOĞLU

eylem@bilisimdergisi.org

E-postama dokunma!

Büyük biraderin e-postalarınızı izlediğini düşünüyorsanız bu yazıyı okumanızda yarar var...

Dünyayı sarsan NSA skandalından sonra, çoğu insan iletişim konusunda çekingen hale geldi. E-postalarım okunuyor mu, özel hayatım izleniyor mu, gizli ticari sırlarım güvende mi sorusu insanların zihinlerini meşgul etmeye başladı. Bu kaygıların ardında eskiden çok fazla dikkat edilmeyen güvensiz internet protokolleri yatıyor.

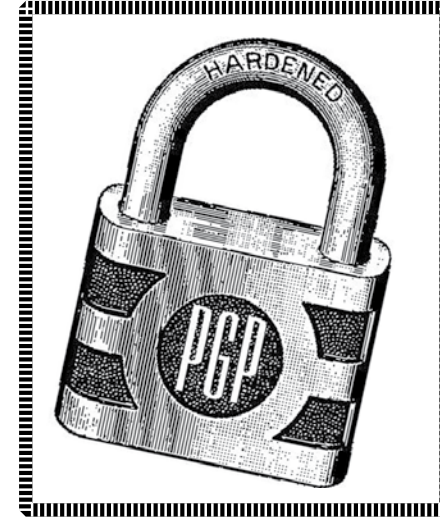
İnternet ticari kullanıma açıldığından bu yana çok değişti, devasa bir hale geldi ama kullanılan protokoller pek değişmedi. Örneğin e-posta için hala SMTP protokolü kullanılıyor. SMTP protokolü 1982 yılında geliştirilmiş, eskimiş güvensiz bir protokol. Dünya üzerindeki e-posta trafiğinin büyük bir kısmı herhangi bir şifreleme içermeyen SMTP üzerinden akıyor. SMTP üzerinde SSL şifrelemesine olanak tanıyan SMTPS kullanımı çok yaygın değil. Durum böyle olunca ağ üzerinde akan tüm e-posta trafiği kolayca izlenebilir oluyor. Yollanan bir e-posta, A noktasından B noktasına ulaşana kadar birden fazla atlama noktasından geçiyor. Bu atlama noktalarında bir ağ monitörü cihazı varsa tüm iletişim kolayca izlenebiliyor. Tüm dünyada internet trafiğini taşıyan büyük omurgaların sayısı bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar az. Bu büyük servis sağlayıcıların neredeyse tamamına yakını ABD merkezli veya Amerikan ortaklı. NSA skandalı ile bu servis sağlayıcıların Amerikan İstihbaratı ile ortaklaşa çalıştığı ve NSA'ye veri trafiği servis ettiği ortaya çıktı.

Normal mektup daha güvenli!

Geleneksel postada, gönderici mektubunu yazar, bir zarfa koyar, üzerine adresini yazar, postaneye gider, postayı gönderir. E-postaya benzer şekilde geleneksel posta da birden fazla noktadan geçerek alıcıya ulaşır. Geleneksel postada zarf açılmaz ve mektubun içeriği gönderici ile alıcı arasında saklı kalır. E-postada ise durum tamamen farklı. E-postada ne içerik, ne zarf (protokol) ne de postacı (servis sağlayıcı) güvenli.

Radicati Group'un araştırma verilerine göre 2011 yılında dünyada 3.1 milyar adet e-posta adresi bulunuyordu. Bu rakamın 2015 yılında 4.1 milyara ulaşacağı öngörülüyor. E-posta adreslerinin yüzde 25'ini kurumsal hesaplar, yüzde 75'ini de bireysel hesaplar oluşturuyor. Bir kurumsal kullanıcı günde ortalama 78 e-posta alıyor ve ortalama 37 e-posta gönderiyor. Gün içinde internette milyarlarca e-posta dolaşıyor. Bu milyarlarca e-posta NSA'nin süper bilgisayarları tarafından indeksleniyor, sınıflandırılıyor, anahtar kelime bazında filtreleniyor ve gerekirse de uzmanlar tarafından okunuyor. Amerika e-postalarının sadece terörle mücadele için kullanıldığını söylese de bu dev içeriğin hangi amaçlar için kullanıldığını, kimlerin izlendiğini ve ne tür raporlamalar yapıldığını bilmek olanaksız.

İnternet kullanıcıları olarak bu kanunsuz izlemelere boyun eğmek zorunda değiliz. E-posta izlemelerine karşı bireysel veya kurumsal olarak kullanabileceğimiz çözümler bulunuyor. İsterseniz bu çözümlere yakından bakalım:

1 - PGP – Pretty Good Privacy

Amerikalı güvenlik gurusu Phil Zimmerman tarafından 1991 yılında geliştirilen PGP (Pretty Good Privacy) halen en güvenli e-posta şifreleme çözümü olmayı koruyor. PGP, mevcut SMTP e-posta protokolünü kullanan bir çözüm. PGP kullanıcıları e-postalarını bir gizli anahtar ve bir açık anahtar kullanarak şifreliyorlar. PGP yazılımı içeriği, şifrelenmiş bir ASCII formatına çeviriyor. Standart ASCII kullanıldığı için mesaj normal e-posta üzerinden kolayca yollanabiliyor. PGP üstün bir güvenlik sağlama amacıyla birden fazla yöntem kullanan bir çözüm. Mesaj sırasıyla harmanlanıyor (hashing), sıkıştırılıyor, simetrik anahtar kriptoteknikleriyle kriptolanıyor ve mesajın açılabilmesi için açık anahtar (public key) kriptolama tekniği kullanılıyor. PGP'nin sunduğu güvenlik o kadar yüksek ki, programı geliştiren Phil Zimmerman ABD'de büyük eleştirilere

maruz kaldı. Bu kadar güçlü bir kriptolama sisteminin halka açık olmasından çekinen ABD hükümeti Phil Zimmerman'ı sürekli olarak sıkıştırdı. 11 Eylül saldırılarından sonra PGP'nin teröristler tarafından kullanılmış olabileceği iddiaları gündeme gelmişti. Saldırlardan hemen sonra Washington Post'a bir röportaj veren Zimmerman, terörist saldırılardan dolayı çok üzgün olduğunu ama güçlü kriptolamanın bir insan hakkı olduğunu ve PGP'nin insanlığa güvenli iletişim sunma yolunda devam edeceğini söylemişti. Sözünde duran Zimmerman, PGP'nin o zamanki sahibi Network Associates'den ayrıldıktan sonra PGP altyapısını kullanan Hushmail.com'un CEO'su oldu. Hushmail.com hala faaliyetine devam ediyor ve kullanıcılarına senelik 35 dolar karşılığında güvenli e-posta hizmeti satıyor.

PGP kriptolama tekniği günümüzde ticari olarak sunulan en güvenli çözüm. PGP'nin kırılabilmesine dair yayınlanmış herhangi bir bilgi bulunmuyor. 2003 yılında İtalyan polisi yaptığı bir baskında Kızıl Tugaylar'a ait bilgisayarlar ele geçirmişti. Bilgisayarların içinde bulunan PGP şifreli dosyalar asla kırılmadı. 2006 yılında ise PGP'nin Amerika tarafından bile kırılmadığı ortaya çıktı.

PGP'nin kurucusu Phil Zimmerman

Olay, Kanada'dan Amerika'ya geçiş yapan Sebastian Boucher aldı şahıs dizüstü bilgisayarında çocuk pornosu bulunduğu iddiasıyla gözaltına alınmasıyla başladı. Yetkililer Boucher'ın dizüstü bilgisayarını açmaya çalıştıklarında sabit diskin PGP ile şifrelendiğini gördüler. Boucher ise PGP şifresini polise söylemeyi reddetti. Bunun üzerine sabit disk FBI kriminal laboratuvarlarına yollandı. En gelişmiş teknolojilere sahip olan FBI bile Boucher'ın sabit diskindeki verilere ulaşamadı. Davanın hakimi ABD'de çok tartışılacak bir karara imza atarak Boucher'a PGP şifresini vermesini emretti. Şifresini vermezse ceza alacağı için Boucher şifresini vermek zorunda kaldı ve ilgili dosyalara ulaşıldı. Bu olay FBI kriminal laboratuvarlarının bile PGP şifresini kıramadığının bir belgesi olarak tarihe geçti. PGP günümüzde bile kırılabilmiş değil.

PGP, 2010 yılında Symantec tarafından satın alındı ve firma PGP altyapısını son kullanıcıya yönelik veri güvenliği çözümlerinde kullanmaya başladı. PGP yazılımı hakkında daha fazla bilgiyi www.symantec.com/encryption adresinde bulabilirsiniz. Ayrıca PGP altyapısını kullanan açık kaynak kodlu OpenPGP yazılımına www.openpgp.org adresinden ulaşabilirsiniz.

2 - Hushmail.com

PGP'nin kurucusu Phil Zimmerman'ın yöneticiliğini yaptığı Hushmail güvenli e-posta için iyi seçeneklerden birisi. Senede 35 dolara abone olunabilen Hushmail uçtan uca kriptolanmış bir web e-posta ortamı sunuyor. Bir Hushmail kullanıcısı başka bir Hushmail kullanıcısına e-posta yolladığı zaman mesaj otomatik olarak OpenPGP ile şifreleniyor. Hushmail sunucularında e-posta bu formatta saklanıyor. Alıcı e-postayı açtığı zaman kriptotomatik olarak açılıyor. Bu işlemler tamamen arka planda gerçekleştiği için kullanıcının şifreleme anahtarlarıyla uğraşması gerekmiyor. Hushmail'in koruması sadece Hushmail kullanıcıları arasında olan iletişimle sınırlı değil. Serviste dışarıdaki e-posta adreslerine yollanan e-postaları kriptolama özelliği bulunuyor. Alıcı gelen e-postayı önceden belirlenen şifreyi girerek okuyabiliyor.

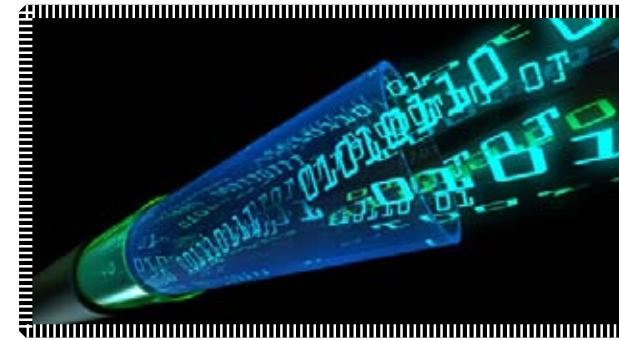
Cliff Baltzley tarafından 1999 yılında Kanada'da kurulan Hushmail'in sunucuları Vancouver'da bulunmakta. Kanada bireysel haklar ve iletişim özgürlüğü konusunda ABD'den daha esnek yasalara sahip. Bunun yanında Kanada ve ABD arasında Karşılıklı Hukuki Yardımlaşma Anlaşması bulunuyor. Bu anlaşma yüzünden Hushmail 2007 yılında sunucularındaki e-postaların bir kısmını ABD'li federal ajanlara teslim etmek durumunda kalmıştı. ABD'deki bir mahkeme Çinli yasadışı streoid kimyasal maddeleri üreticilerinin Hushmail üzerinden haberleştiğini iddia etmişti. Mahkemenin kararı doğrultusunda Hushmail, FBI'a 12 CD dolusu e-postayı teslim etmişti. Bu olaydan sonra Hushmail'in güvenilirliği tartışılmaya başladı.

3 - Mailpile

NSA skandalının ardından güvenli e-posta çözümleri daha çok gündeme gelmeye başladı. Bu alanda ihtiyacı fark eden üç İzlanda'lı genç Mailpile adlı bir çözüm geliştirmeye başladılar. Indiegogo adlı kitle finansmanı sitesinde 163 bin dolar bağış toplanarak gerçekleştirilen çözüm bir anda güvenli e-posta konusunda bir umut ışığı oldu. Mailpile, e-postaya farklı bir anlayış getirerek merkezi e-posta sunucularını devre dışı bırakıyor.

Mailpile çözümünde her kullanıcı kendi bilgisayarına Mailpile yazılımını yüklüyor. Mailpile yazılımı içerisinde OpenPGP ve S/MIME kriptolama sistemleri bulunuyor. Kullanıcıların Mailpile'in web arayüzü yüzünden diğer kullanıcılara şifreli e-postalar gönderebiliyorlar. Sunucu kullanıcının bilgisayarında bulunduğu için ve e-postalar tamamen şifrelenmiş olarak gönderildiği için e-postanın içeriğinin izlenmesi mümkün olmuyor. Mailpile'in en büyük dezavantajı ise ekstra bir yazılıma ihtiyaç duyması. Günümüzde e-posta kullanıcılarının büyük bir kısmı web arayüzlü bulut çözümlerini tercih ediyorlar. Mailpile çözümü farklı bilgisayarlar kullanan kullanıcılar için çok kullanışlı değil. Mailpile yazılımı istenirse bulut üzerinde herhangi bir sunucuya da yüklenebiliyor ama bu zamanda barındırmaya ücret ödemek ve güvenlikten fedakarlık etmek gerekiyor. Mailpile hakkında daha fazla bilgiye www.mailpile.is adresinden ulaşabilirsiniz.

4 - Flowingmail

Peer-to-peer (P2P) teknolojisi genellikle dosya paylaşımında kullanılan bir teknolojidir. Henüz geliştirme aşamasında olan Flowingmail bu teknolojiyi e-posta ortamına taşımak isteyen bir ağ protokolü. Flowingmail'in en büyük özelliği tamamen merkezi olmayan bir yapıya sahip olması. BitTorrent ve BitMessage protokollerinden esinlenerek geliştirilen Flowingmail'de 4096 bitlik RSA anahtarları kullanılıyor. Normal e-posta altyapılarında e-postalar merkezi sunucuya giderken, Flowingmail'de e-postalar ilk önce şifreleniyor, sonra parçalara ayrılıyor ve Flowingmail ağı üzerindeki diğer kullanıcılara gönderiliyor. Alıcı mesajı açacağı zaman tüm parçalar ağı üzerinden indiriliyor, anahtar ile açılıyor.

Flowingmail bu yapısı sayesinde diğer güvenli e-posta çözümlerinin tamamından daha etkin

bir güvenlik sağlıyor. Flowingmail ağı üzerinden gönderilen e-postalar sabit bir yerde saklı olmadığı için herhangi bir kişinin ya da kuruluşun bu e-postaları okuması imkansız. Flowingmail haberleşmesini dinlemek isteyen ağ üzerindeki tüm e-posta trafiğini dinlemesi gerekli. Bununla da kalmayıp daha sonra süper bilgisayarlarla bile yüzyıllarca sürecek 4096 bit şifreyi kırması lazım.

E-postaların herhangi bir sunucuda bulunmaması, ortada bir servis sağlayıcının bulunmaması Flowingmail'i yasal engellerden de koruyor. Hükümetlerin Flowingmail tarzı bir P2P e-posta altyapısını engellemesi mümkün görünmüyor.

Flowingmail henüz çok yeni. Protokolün geliştirilmesine geçtiğimiz Eylül ayında başlandı. Flowingmail geliştiricileri Indiegogo sitesi üzerinden bağış topluyorlar. Projenin başında Paola Brandoli adlı 30 senedir programcılık yapan bir İtalyan ve Mike Vorobyev adlı bir Rus C++ gurusu bulunuyor. Flowingmail hayata geçerse Brandoli ve Vorobyev'in isimlerini çok duyacağınız gibi gözüküyor.

5 - Lockbin.com

Güvenli e-posta konusunda benim favorim ise kolay kullanımı ve ücretsiz olması nedeniyle Lockbin.com. Herhangi bir kullanıcı kaydı gerektirmeyen Lockbin, isteyen herkese istediği an güvenli e-posta yollama imkanı sunuyor. Kullanıcının tek yapması gereken Lockbin.com adresinde basit bir form doldurarak e-posta yazmak. Kullanıcı kendi e-posta adresini, alıcının adresini giriyor, mesajını yazıyor, gerekirse dosya ekliyor ve şifreyi belirliyor. Daha sonra Lockbin sunucuları belirtilen adrese bir e-posta gönderiyor. Bu e-postada sadece bir link bulunuyor. Kullanıcı linke tıklıyor, Lockbin sunucularına SSL bağlantısı ile bağlanıyor ve önceden kararlaştırılmış şifreyi girerek e-postayı açıyor. E-postalar AES-256bit kriptolama yöntemi ile şifrelendiği için herhangi bir üçüncü kişinin şifreyi bilmeden bu içeriği okuması mümkün olmuyor.

Lockbin.com'un tek dezavantajı ise ABD menşeli bir firma olması. Her ne kadar sitelerinde bize henüz NSA'den bir başvuru gelmedi deseler de, ileride ne olacağı bilinmiyor.

FATİH Projesi tablet ihalesini Telpa kazandı

MEB'in yürüttüğü FATİH Projesi kapsamında 675 bin tablet bilgisayar için gerçekleştirilen ihaleyi 409 milyon TL teklif veren Telpa Telekomünikasyon aldı.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi Projesi (FATİH) kapsamında dokuzuncu sınıf öğrenci ve öğretmenlerine dağıtılmak üzere 675 bin tablet bilgisayar, 550 bin kılıf ve 125 bin klavye alımı ihalesini, 12 Kasım 2013'te yaptı. Tablet bilgisayar için çıkılan 3. ihaleye katılan şirketleri İhale Komisyonu Başkanı ve MEB Eğitim Bilişim Sistemleri Grup Başkanı Özkan Günday açıkladı. İhalede Data Teknik-Pasifik Grup Yayıncılık, Samsung Elektronik, Hewlett Packard, Casper-Exper-Probil, Vestel VESTL. IS, Telpa Telekom ve C5 Elektronik teklif sahipleri oldu. Kapalı teklif zarflarının açılmasının ardından Samsung ve Hewlett Packard ihaleden çekildiğini bildirdi. İhaleyi 409 milyon TL teklif veren General Mobile'in Türkiye Distribütörü Telpa Telekomünikasyon kazandı.

Akıllı tahtalar için Türkiye'de geçerli patent alındı

Bu arada FATİH Projesi kapsamında üretilen akıllı tahtaların uluslararası patent hakkı için başvuru yapmayan MEB, başvuru süresini geçirdiği için akıllı tahtaların uluslararası patentini alamadı. MEB, FATİH Projesi'ndeki okul akıllı tahtaları sadece Türkiye sınırları içinde geçerli patent aldı.

Patent mevzuatına göre, Türkiye'de alınan bir patent ile sağlanan koruma, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde geçerli. Bir buluşun diğer ülkelerde de korunması, koruma istenen ülkelerde de patentin geçerli olması için başvuru yapılması gerekiyor. Bu başvurunun Türkiye'de

yapılan başvuru tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılması şart. Uluslararası patent başvuruları, Patent İşbirliği Anlaşması (Patent Cooperation Treaty -PCT) kapsamında yapılıyor. Yani tek bir uluslararası patent başvurusu ile PCT anlaşmasına taraf 123 ülkede aynı anda patent başvurusunun yapılmış olması sağlanıyor. Türkiye'deki başvurunun ardından geçen 12 aylık süre içinde uluslararası patent başvurusunu yapılmadığı için MEB, 123 ülkede geçerli patent hakkından mahrum kaldı. Bu nedenle MEB'in kendi tasarımı olan akıllı tahta, Türkiye dışında korumasız hale geldi. İsteyen her firma hiçbir bedel ödemeden üretip satabilecek. Türkiye, bu hakkı alabilseydi yurtdışında akıllı tahtayı üretmek isteyen firmalar MEB'e ücret ödeyecekti. Akıllı tahtalar, FATİH Projesi'nin en önemli iki ayağından birini oluşturuyor. FATİH Projesi kapsamında 41 bin 996 okul için 347 bin 367 akıllı tahta alınacak. Projeye her bir sınıfa MEB tarafından geliştirilen bilgisayarlı ve 10 megabayt internet erişimli akıllı tahta yerleştiriliyor. Pilot uygulama başladı. Proje kapsamında 2015 yılı sonuna kadar tüm sınıflara akıllı tahta yerleştirilecek. Akıllı tahtalarla bağlantılı olarak ortaokul ve liselerdeki öğrencilere tablet dağıtılacak. Okullara geniş bant internet erişimi sağlanacak ve e-içerikler hazırlanarak eğitimde yeni bir dönem başlatılacak. Şu ana kadar 3 bin 657 lisede 85 bin sınıfa akıllı tahta yerleştirildi.

Avrupa'da şirketler 2012'de "gizli" buluta 1.6 milyon Avro harcadı

"Gizli Bulutlar" adlı araştırmaya göre; Avrupa'da her 3 BT karar vericisinden 1'i (yüzde 37), çalışanların BT birimlerinin bilgisi dışında, şirket dışı genel bulut hizmetlerini kullandıklarını düşünüyor. VMware için Vanson Bourne adlı araştırma şirketi tarafından yapılan çalışma, bunun olumsuz bir trend olmadığını da ortaya koyuyor. 2012 yılında gizli buluttan yararlanan her şirket ortalama 1.6 milyon Avro'luk bir harcama yapıyor. Araştırmaya göre bu harcamanın yapılması şirketlere büyük yararlar da sağlayabilir. Avrupa'da 1.500 üst düzey BT karar verici ve 3.000 ofis çalışanı ile gerçekleştirilen araştırmaya göre, BT karar vericilerin büyük çoğunluğu (yüzde 72), kullanıldığını düşündükleri görünmeyen bulut harcamalarının gerekli olduğunu düşünüyorlar:

- Yüzde 51'i bunun müşteri taleplerine daha hızlı yanıt verilmesine olanak sağladığını söylüyor.
- Yüzde 31'i şirketin büyüme ve yenilikçiliğini geliştirmesine yardımcı olduğunu belirtiyor.
- Yarıya yakını (yüzde 48) görünmeyen bulut

harcamalarının gerekli olduğunu ama bunun güvenlik tehditlerini artırdığını söylüyor. Araştırma, Avrupa'daki ofis çalışanlarının verimli çalışmak için bulut ürünleri ve hizmetlerini nasıl kullandıklarını da ortaya koyuyor. Çalışanların neredeyse yarısı (yüzde 45), işleri için ofis dışındaki bulut hizmetlerini BT bölümlerinden izinsiz kullanıyor ya da satın alıyor. Yüzde 36'sı da gizli bulut hizmetlerine çoktan sahip olduklarını söylüyor. Gizli bulutu en çok kullananlar, bilimle ilgili işlerde çalışanlar. Bu çalışanların yüzde 58'i bu hizmetleri BT biriminin izni olmadan kullanabileceklerini söylüyor. VMware'in araştırmasına göre ofis çalışanlarının yüzde 23'ü bu tür ürünleri indirip ödeme yapmış. Avrupa çapında gizli buluta çalışan başına yapılan harcama 2.270 Avro'ya yaklaşıyor. Çalışanların yüzde 14'ü, sadece 2012 yılında 5000 Avro'dan fazla ödeme yaptıklarını söylüyor. İtalya, Almanya ve Hollanda görünmeyen buluta en fazla harcama yapan ülkeler. İtalyanlar'ın yüzde 22'si 5 bin Avro'dan fazla ödeme yaparken, onları yüzde 19'la

Hollandalılar ve yüzde 17'yle Almanlar takip ediyor. Çalışanların gizli bulut ürünlerini kullanmasının arkasında, yeni ürün ve hizmetlerin sunulmasında rekabet gücü (yüzde 18) ve iş yaparken daha hızlı ve etkili yollar olması (yüzde 30) bulunuyor. Her 3 çalışandan 2'si (yüzde 65), bulut harcamalarını birim bütçelerinin (yüzde 43), harcamaların (yüzde 38) ve şirket kredi kartlarının (yüzde 33) içinde gösteriyorlar. Araştırma, BT karar vericilerinin sadece yüzde 27'sinin bu bulut uygulamalarını ve hizmetlerini uygulamayı planladıklarını ortaya koyuyor. Bu da BT birimlerinin kendi bütçelerini tahsis etmelerinden, şirket bütçesinin bu işlerde kullanılmasına yol açıyor. VMware, bu konuda yönetim birimleri ve merkezi BT birimi arasında daha yoğun işbirliği gerçekleştirilmesi, önümüzdeki dönemde BT stratejisine şekil verirken çalışanların isteklerinin daha fazla dikkate alınması gerektiğine dikkat çekiyor.

Yapılan bir araştırmaya göre, ofis çalışanları çoğu zaman BT birimlerine fark ettirmeden aldıkları bulut hizmetlerinin, işlerinde verimliliklerini artırdığını, daha iyi çalışmalarını sağladığını söylüyor.

Kişisel veriler, demokratikleşme paketinde

30 Eylül 2013'te Başbakan tarafından açıklanan "Demokratikleşme Paketi"nde kişisel verilerin korunmasına yasal güvence getirileceği belirtilirken, uygulama için taslağın hazırlandığı ve TBMM'ye gönderileceği vurgulandı.

Fatma Ağaç

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 30 Eylül 2013'te açıkladığı "Demokratikleşme Paketi"nde kişilerin özel bilgilerinin korunması konusuna da yer verildi. Pakette, 8 Haziran 2012 tarihinde Başbakanlığa gönderilen kanun taslağının yasalaşması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) gönderileceği bilgisine yer verildi.

Paketteki en önemli maddelerden biri de "Kişilerin Özel Bilgilerine Güvence" başlığı altında yer alırken, 12 Eylül 2010'daki anayasa değişikliğiyle de kişisel bilgilere güvence getirildiği anımsatıldı. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin konu, "Demokratikleşme Paketi"nde şöyle yer aldı:

"Kişisel verilerin korunmasına yasal güvence getiriyoruz. 12 Eylül 2010'da yaptığımız anayasa değişikliği ile kişisel verilere anayasal güvence getirmiştik. Şimdi bu anayasa maddesinin uygulamasını sağlamak için taslağı hazır olan kanunu Meclisimize gönderiyoruz. Kişilerin özel bilgileri ilgisiz kişiler tarafından kullanılamayacak, ilgisiz kişilerle paylaşamayacak."

Meclise gönderilecek olan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı Taslağında, kişisel nitelikteki verilerin tanımının yapılması, esas ve unsurlarının belirlenmesi ve korunması amacıyla idari bir yapının oluşturulması ile bireylerin şahsiyet haklarının himayesine ilişkin düzenlemeler getirilmesi amacına yönelik hükümlere yer verilmişti.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı Taslağında, bu kanunun amacı, "Kişisel verilerin işlenmesinde kişinin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin uyacakları esas ve usulleri düzenlemek" olarak belirtiliyor.

Taslakta, kanun hükümlerinin, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen, otomatik olan veya olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacağı bilgisine yer veriliyor.

"Demokratikleşme Paketi"nde yer alan bir başka teknik düzenleme de "Klavyelere Özgürlük" başlığı altında. Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) belirli harflerin kullanılmasından dolayı var olan cezai müeyyidenin kaldırılacağı belirtiliyor. Bir nevi klavyelere özgürlük getiriliyor. Yani Q,X ve W harflerinin klavyelerde kullanılabileceği açıklanıyor.

5651 Sayılı yasa değişiyor

Adalet Bakanlığı, 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi" Kanunu'nda değişiklik yapmak için ön hazırlık çalışmalarını sürdürüyor.

Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü yetkililerinin Bilişim Dergisi'ne verdikleri bilgiye göre, kanun değişikliğiyle ilgili somutlaşmış bir tasarı olmamasına rağmen, kanun değişikliği için ön hazırlık çalışmalarının devam ediyor. Kanunlaştığı günden (4 Mayıs 2007) itibaren eleştirilen, 23 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren, ancak belki de numarası en çok bilinen 5651 sayılı kanun ile ilgili olarak İnterneti Geliştirme Kurulu bir değişiklik taslağı hazırlanmıştı.

İnternet içerik düzenlemelerinin usul ve esaslarını oluşturan 5651 sayılı özel Kanun İnternet ortamında gerçekleşmekte olan belirli suçlarla mücadele kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) bünyesinde faaliyetlerini yürüten Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na önemli görev ve sorumluluklar yüklemiş ve bunların ifası sürecinde de aynı Kanunda tanımlanmış olan İnternet aktörlerine önemli yasal yükümlülükler getirmişti. Yasanın 2. Maddesinde İnternet aktörleri ilk kez tanımlanmış, bu aktörlere ilişkin yükümlülükler ve müeyyideler yasada açık şekilde düzenlenmişti.

İnternet hastaneleri kurulacak!

Türkiye’de ilk kez Sağlık Bakanlığı’na bağlı İnternet hastaneleri kurulması istendi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığı’na 22 Kasım 2013’te sunulan bir kanun teklifi ile Türkiye’de ilk kez Sağlık Bakanlığı’na bağlı İnternet hastaneleri kurulması istendi.

Devlet eski Bakanı ve MHP Tokat milletvekili Dr. Reşat Doğru tarafından hazırlanan kanun teklifinde, İnternet ve elektronik bağımlılığın giderek arttığı belirtilerek, bu konuda önlem alınması gerektiği vurgulandı. Teklif ile Sağlık Bakanlığı’nın görevleri arasına, “İnternet ve elektronik bağımlılık tedavi merkezleri kurmak” da ekleniyor.

Bilgiye ulaşmanın en kolay yolu olarak nitelendirilen İnternetin aşırı kullanımı; kullanıcıların aile ilişkilerinde ve sosyal ilişkilerde bozulma, öğrencilerde derslere katılımının azalması, okuldan uzaklaşma, işyerlerinde iş veriminin düşmesi, işten ayrılma, yeme – içme gibi günlük yaşam aktivitelerinin ihmal edilmesi, obezite, yorgunluk, yaygın beden ağrıları gibi yıkıcı sonuçlara yol açıyor.

Hastalığın tedavisi için Aralık 2011’de Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları E.A. Hastanesi (BRSHH) bünyesinde açılan İnternet Bağımlılığı Polikliniği hizmet vermeye başladı.

İnternet Bağımlılığı Polikliniği, uyguladığı tedavi yöntemleriyle internet kullanımını tekrar kişinin kontrolü altına alabilmesini hedefliyor ve bağımlılıkla ilgili bilgilendirme yapıyor. Burada uygulanan tedavi yöntemleriyle kişinin İnternet kullanımını kontrolü altına alabilmesi hedefliyor. Poliklinikte, chat ve sosyal medya bağımlılarından, on-line alışveriş meraklılarından, cinsel içerikli site tutkunlarından, saatlerce bilgisayar oyunu oynayanlara kadar, yetişkin, kadın, erkek, ergen ve çocuklar tedavi görüyor.

Bağımlılık testi

İnternet bağımlılığı alanındaki çalışmaların önde gelen isimlerinden Dr. Kimberly Young tarafından İnternet bağımlılığına ilişkin kriterler belirlendi. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi’ne gelenlere ilk bu kriterler soruluyor. Bunlardan üç ya da dördünü kendinizde görüyorsanız, kritik eşiktesiniz demektir.

- İnternet ile ilgili aşırı zihinsel uğraş (sürekli olarak İnternet’i düşünme, İnternet’te yapılan aktivitelerin hayalini kurma, İnternet’te yapılması planlanan bir sonraki etkinliği düşünme vb.).
- İstenilen keyfi almak için giderek daha fazla oranda İnternet kullanma gereksinmesi duyma.
- İnternet kullanımını kontrol etme, azaltma ya da tamamen bırakmaya yönelik başarısız girişimlerin olması.
- İnternet kullanımının azaltılması ya da tamamen kesilmesi durumunda huzursuzluk, çöküntü veya kızgınlık hissedilmesi.
- Başlangıçta planlanandan daha uzun süre İnternet’te kalma.
- Aşırı İnternet kullanımı nedeniyle aile, okul, iş ve arkadaş çevresiyle sorunlar yaşama, eğitim veya kariyer ile ilgili bir fırsatı tehlikeye atma ya da kaybetme.
- Başkalarına (aile, arkadaşlar, terapist, vb.) İnternet’te kalma süresi ile ilgili yalan söyleme.
- İnternet’i, sorunlardan kaçmak veya olumsuz duygulardan (örneğin, çaresizlik, suçluluk, çökkünlük, kaygı) uzaklaşmak için kullanma.

Yeni kimlikler, 2014'ten başlayarak 3 yılda dağıtılacak

Standartlara uygun çipli ve çok gelişmiş güvenlik öğelerini içeren yeni kimlik kartlarının yılbaşından itibaren bütün vatandaşlara dağıtılacağı bildirildi.

İçişleri Bakanı Muammer Güler, yeni kimlik kartlarının yılbaşından itibaren 3 yıl içerisinde bütün vatandaşlara dağıtılacağını, yeni sürücü belgelerinin de Gölbaşı'ndaki Emniyet Genel Müdürlüğü'nde bir baskı merkezinden basılarak, kişilerin adreslerine gönderileceğini söyledi.

Bakan Güler, Bakanlığının yürüttüğü önemli projeler arasında yer alan çipli nüfus cüzdanının, uluslararası standartlara uygun ve çok gelişmiş güvenlik öğelerini içeren kimlik kartları olduğunu söyledi.

Dağıtım 3 yıl sürecek

Türkiye'deki bütün nüfus kimlik kartlarını 3 yılda değiştirmeyi planladıklarını anlatan Güler, "2014'ten itibaren başlayacak, 3'te biri 2014, 3'te biri 2015 ve 2016 olmak üzere her yıl 25-30 milyon aralığında, yeni ürettiğimiz nüfus cüzdanlarını dağıtmış olacağız" dedi.

Güler, Nüfus Kanunu'nda uluslararası standartları öngören bir değişikliğe gidilmesinin planlandığını dile getirerek, çalışmalarını en kısa zamanda tamamlayıp, Bakanlar Kurulu'na sunmayı amaçladıklarını ifade etti. Bakan Güler, sürücü belgelerinin de şekil, içerik ve güvenlik unsurları açısından AB kriterlerine uygun hale getirildiğini anlattı.

Sürücü belgelerinin tek merkezden basımı için Gölbaşı'ndaki Emniyet Genel Müdürlüğü tesislerinde bir baskı merkezi oluşturulduğunu dile getiren Güler, "Bastırılan hüviyetler, aynı zamanda barkod niteliği de taşıyacak, bunlarda çip yok, barkod var. Bunlar kimliklendirilerek şahısların adreslerine gönderilecek" diye konuştu.

Uzun süredir bürokrasideki iş ve işlemlerin azaltılması ve bununla ilgili mevzuatın düzeltilmesi çalışmalarının yapıldığını bildiren Güler, pasaport verme işleminin, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne devredileceğini, bununla ilgili tesislerin hazırlandığını ifade etti.

Yeni kimlik kartları TÜBİTAK tarafından geliştirildi. Nüfus cüzdanının yanı sıra sağlık karnesi olarak da kullanılacak. 10 yıllık kullanım ömrüne sahip kartlarda, milli işletim sistemi Pardus'a sahip çip bulunuyor. Akıllı kimlik kartlarının vatandaşa maliyetinin ise 18 TL olması planlanıyor.

Bakan, “Bilişim Vadisi” teşviklerini açıkladı

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) ve Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi’nce, 23 Kasım 2013’te ‘Çayırova’ da “Bilişim Vadisi Çalıştayı” düzenlendi. Çalıştayda konuşan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün, çalıştayda ortaya çıkacak sonuçların, Bilişim Vadisi’nin geleceği açısından çok önemli olduğunu belirtip Bilişim Vadisi’nde uygulanacak teşviklere ilişkin açıklamalarda bulundu.

“Bilgi ve teknoloji üretiminin uygun bir iklim, atmosfer veya ekosistem içinde gerçekleşebileceğini” vurgulayan Bakan Ergün, kurulan Bilişim Vadisi’nden de ABD’deki gibi önemli yazılım firmalarının çıkacağından emin olduğunu kaydetti.

Silikon Vadisi’nin o bölgede doğal olarak gelişmiş faaliyetler sonucu ortaya çıkmış bir yapı olduğuna değinen Ergün, Türkiye’de Bilişim Vadisi Projesi ile çok daha farklı bir metodu deneyeceklerini dile getirerek şunları söyledi:

“Biz önce her yönüyle firmalarımıza mekân hazırlayacağız, uygun destek ve teşviklerle de küresel yazılım firmalarını bu bölgeye çekeceğiz. Aynı zamanda kendi firmalarımızın özellikle genç girişimcilerimizin burada yer almalarına, zaman içinde küresel aktörlere dönüşmelerine uygun bir zemin hazırlayacağız. Bilişim Vadisi’ni bir teknoloji geliştirme bölgesi olarak, bir ihtisas teknoparkı olarak kurgulayacağız. Burada faaliyet gösterecek olan firmalara gerekirse çok ucuz kiralarla, belki de ücretsiz yer tahsis yapacağız.”

Ar-Ge çalışması yapan firmalardan 2023’e kadar vergi alınmayacak

Bilişim Vadisi’ndeki firmaların, 2023 yılına kadar yapacakları Ar-Ge çalışmaları nedeniyle gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulacağı müjdesini veren Ergün, sözlerine şöyle devam etti:

“Bu bölgede çalışan bütün personel için, Ar-Ge

Bilişim Vadisi’ndeki firmaların gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulacaklarını bildiren Bakan Ergün, burada ABD’deki gibi önemli yazılım firmalarının çıkacağından emin olduğunu söyledi.

personeli ve bu Ar-Ge personelin yüzde 10’u kadar destek personeli için yüzde 100 gelir vergisi indirimi uygulanacaktır. Burada çalışan personelin sigorta primlerinin yüzde 50’si devlet tarafından karşılanacaktır. Firmaların tamamı damga vergisinden muaf olacaktır.

Yine firmaların tamamı 12 yıl boyunca yüzde 100 KDV muafiyetine tabi olacaktır. Firmalardan kullanacakları su ve kanalizasyon sistemlerinden atık su vergisi alınmayacaktır. Ayrıca buradaki firmalar, özellikle yazılım firmaları, içeriye ve dışarıya yapmış oldukları satışlardan, münhasıran yazılımla ilgili satışlardan ve yapacakları ihracattan da vergi ödemeyeceklerdir.

Bütün bunlar hiç şüphesiz son derece önemli, son derece değerli destekler olacaktır. Bu

desteklerden çok sayıda yerli ve yabancı firmanın yararlanacağını, dünyada bir cazibe merkezine dönüşecek bir bilişim bölgesi oluşacağını düşünüyorum.”

Bilişim Vadisi’nin sadece Türkiye için değil dünya için de önemli bir yazılım merkezi haline geleceğini anlatan Ergün, buranın çok sayıda yazılım firmasına ev sahipliği yapacağını ve Türkiye’nin 2023 hedeflerine büyük katkı sağlayacağını dile getirdi. 2023 hedeflerinden birinin de küresel çapta tanınan 10 marka oluşturmak olduğuna vurgu yapan Ergün, sözlerini “İşte bu 10 markanın birkaç tanesinin Bilişim Vadisi’nden çıkacağına inanıyorum. Sivil toplumla ve reel sektörle birlikte, her açıdan mükemmel bir Bilişim Vadisi inşa edeceğimizi düşünüyorum” diyerek bitirdi.

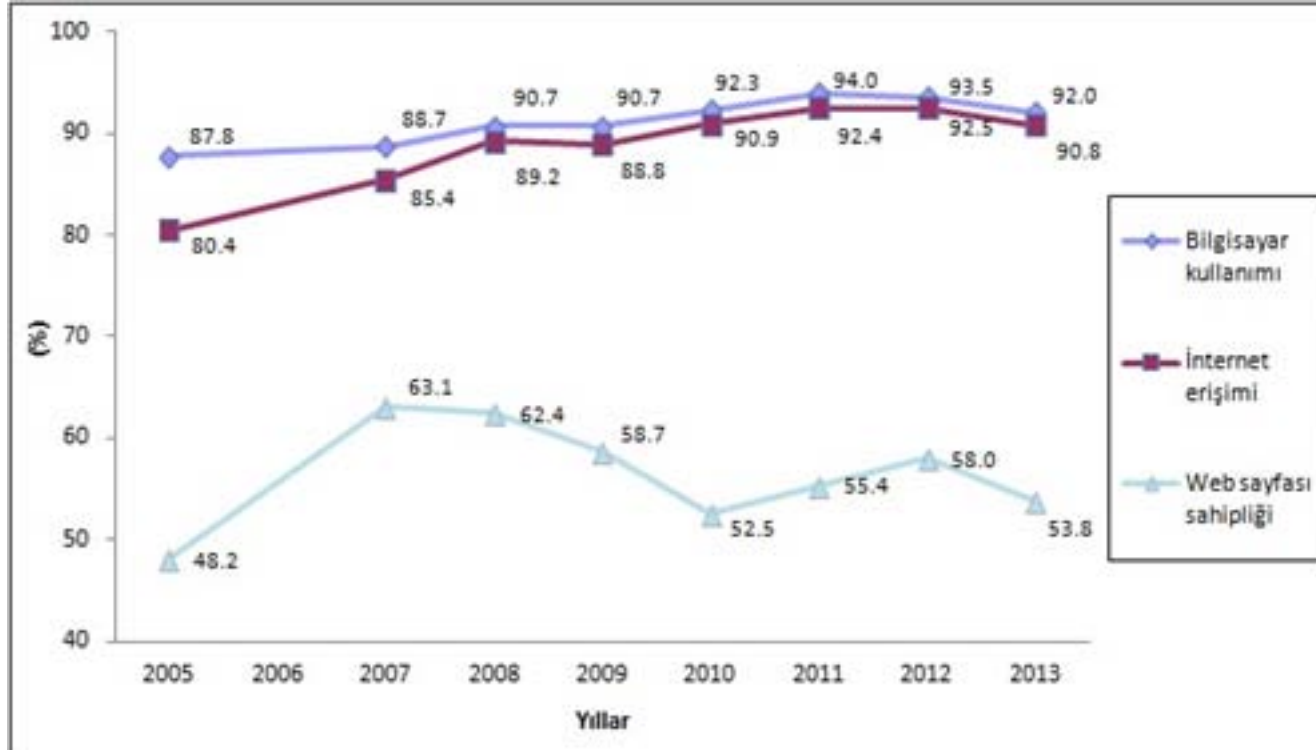

Girişimlerin tamamına yakını İnternet'e erişiyor

İnternet erişimine sahip girişimlerin oranı yüzde 90,8 olurken girişimlerin yüzde 73,7'si kamuya iletişimde İnternet kullandı. Sosyal medyada ise en çok imaj geliştirme ve ürün tanıtımı yapıldı.

Girişimlerde Bilgisayar Kullanımı, İnternet Erişimi ve Web Sayfası Sahipliği, 2005-2013 (*)

(*) 2006 yılında araştırma yapılmamıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından her yıl düzenli olarak yapılan ve ülkemizdeki işletmelerin bilişim teknolojilerine erişimi ve kullanımı konusunda temel veri kaynağını oluşturan Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması 6 Kasım 2013'te yayımlandı. 2013 yılı araştırma sonuçlarına göre 10 ve üstü çalışanı sahip işletmelerde bilgisayar kullanım oranı yüzde 92, İnternet bağlantısı sahipliği oranı ise yüzde 90,8 olarak gerçekleşti. Araştırmanın yapıldığı dönemde, 10 ve üstü çalışanı sahip işletmelerin yüzde 53,8'i İnternet sitesi sahip iken, sosyal medya uygulamalarını kullanan işletmelerin oranı yüzde 26,7 oldu. Girişimlerin bilgisayar kullanım oranı 2013 yılı Ocak ayında yüzde 92 iken, bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 93,5'ti. Girişimlerin yüzde 90,6'sı 2013 yılı Ocak ayında İnternete erişimde genişbant bağlantı kullandı.

Girişimlerde web sayfası sahipliği yüzde 53,8 oldu

Girişimlerin yüzde 53,8'i 2013 yılı Ocak ayında web sayfasına sahip iken, bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 58'di. Web sayfası sahiplik oranı yüzde 83,2 ile en yüksek 250 ve üzeri çalışanı olan girişimlerde iken, bunu yüzde 68,5 ile 50-249 çalışanı olan girişimler ve yüzde 50 ile 10-49 çalışanı olan girişimler takip etti.

Web sayfası sahipliği, İnternet erişimine sahip girişimlerde 2013 yılı Ocak ayında yüzde 59,2 olurken, bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 62,8'di. Web sayfasına sahip olan girişimlerin, bu sayfalar üzerinden sundukları hizmetler arasında yüzde 58,5 ile "ürün katalogları ve fiyat listesi" ilk sırayı aldı.

Sosyal medya en çok imaj geliştirme ve ürün tanıtımı için kullanıldı

Girişimlerin yüzde 26,7'si 2013 yılı Ocak ayında sosyal medya uygulamalarını kullandı. Sosyal medya uygulamalarını kullanan girişimler yüzde 95,3 ile sosyal ağları kullanırken, bunu yüzde 39,3 ile blog ve mikro bloglar, yüzde 35,9 ile multimedya paylaşım siteleri ve yüzde 11,4 ile "wiki" bazlı bilgi paylaşım siteleri izledi.

Sosyal medya kullanım amaçları arasında ilk sırayı yüzde 77,5 ile tanıtım, imaj yaratmak ve ürün pazarlamak alırken, sıralama yüzde 57,3 ile müşterilerin görüş, öneri ve şikâyetlerini almak/yanıtlamak, yüzde 38,5 ile girişimler arası görüş alışverişi ve bilgi paylaşımı yapmak, yüzde 36,9 ile müşterileri ürün geliştirme/yenilik süreçlerine dahil etmek, yüzde 28,9 ile personel seçimi/alımı yapmak ve yüzde 24,8 ile iş ortakları ve diğer kuruluşlar ile işbirliği yapmak şeklinde devam etti.

Halkla ilişkilerde sosyal medya

Halkla ilişkilerin sosyal medyayı iyi değerlendirmesi gerektiği belirten Aykara, "Sosyal medya, halkla ilişkilerde çok dikkatli kullanılmalı" dedi.

"Kişinin ya da kurumun hedef kitlesiyle iyi ilişkiler ve gönül bağı kurması" anlamına gelen halkla ilişkiler ile sosyal medya ilişkisi günümüzde sıkça tartışılıyor. Halkla İlişkiler Derneği'nin Ankara'da düzenlediği "Halkla İlişkilerde Sosyal Medya" konulu sohbet toplantısında, dernek yönetim kurulu üyesi Güleser Aykara görüşlerini açıkladı. Sosyal medyanın halkla ilişkileri nasıl etkilediğine değinen Aykara, sosyal medyada mesajın kısa, öz ve net olması gerektiğine dikkat çekti. "İletişim, tek başına sürekli aktaracağımız bir şey değil" diyen Aykara, halkla ilişkilerde kaynağın inanılır ve güvenilir olması gerektiğinin üzerinde durdu.

Kamunun halkla ilişkilerinde İnternet ve sosyal medya aracılığıyla önemli gelişmeler yaşandığının altını çizen Aykara, İnternet teknolojisinin demokrasinin yayılmasına neden olduğunu belirtti. Halkla ilişkilerde teknoloji kullanımını anlatan Aykara, gelişen her teknolojinin halkla ilişkileri iyiye götürdüğünü açıkladı.

Özel sektörde halkla ilişkilerin yok denecek düzeyde olduğunu dile getiren Aykara, halkla ilişkilerin kamuda varlığına işaret etti. Pazarlamanın içinde de halkla ilişkiler olduğunu söyleyen Aykara, İnternet'in sosyal hayatı değiştirdiği ve yeni bir ekonomi yarattığını anımsattı. Aykara, kurumların halkla ilişkilerle prestijini yükselteceği ya da düşüreceğini, halkla ilişkilerde herkesin çok daha dikkatli olması gerektiğini vurgulayıp "Halkla ilişkiler, açık ve anlaşılır olmalı" dedi.

Artık Web sayfaları yerine sosyal medyanın kullanıldığını ifade eden Aykara, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Sosyal medyada Web 0.2 ile beraber anlık haberleşme başladı. Sosyal medyayı önemli kılan da içeriğini kullanıcıların oluşturması. Sosyal medyada var olan içerik kullanıcı tarafından oluşturulduğundan yaratıcılık önem kazanmaya başladı ve katılım çağı doğdu. Medyanın içeriğini üreten ve medyayı izleyen arasındaki katı ayrım ortadan kalktı.

Web 0.3 ise kişiye özel sosyal medya olacak. Özelleştirme ile kişiye özel bilgiler gelecek. Bu nedenle Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun bir an önce yasalaşması gerekli. Uzman bilişimci ve uzman hukukçulara ihtiyaç var.

Sosyal medyada bilgilerimiz risk altında. Sosyal medyada düşünerek yazmak lazım. Sosyal medyada halkla ilişkiler yapılacaksa basın bültenlerinin çok daha kısaltılması lazım. Çok iyi düşünerek, planlı şekilde bilgi koymak lazım. Türkiye'de 34 milyon sosyal medya kullanıcısı var. 55 milyon İnternet kullanıcısı var. İnternet, artık insanlığın ortak mirası. Sosyal medyayı, halkla ilişkiler iyi değerlendirmeli. Halkla ilişkilere sosyal medyadan ulaşacaksanız doğru hedef kitlesine ulaşmak önemli."

Gerçekte olmayan “sayısal para”, sanal yaşamda yer buldu ve hızla yayılıyor

İnsanların ilk çağlardan itibaren yerine çeşitli mal ve metalleri kullandığı, karşılığında mal ve hizmet alıp verdiği kâğıt veya madeni ödeme aracı olan para, her zaman önemli ve değerli oldu. Para icat edilmeden önce, deniz kabuğundan kıymetli metallere kadar çeşitli mallar değişim aracı olarak kullanıldı. “Üretici ve tüketicilerin piyasalarda karşılaşarak alışveriş yapabilmelerini sağlayan bir mübadele (değişim) aracı” olarak tanımlanan para, milattan önce (M.Ö.) Lidyalılar tarafından bulundu. Yüzyıllarca altın ve/veya gümüşle tanımlanmasının ardından tarihi kayıtlara göre, Çinliler M.Ö. 118 yılında deri para kullandı, M.S. 806 yılında ise ilk kâğıt para ortaya çıktı.

Kâğıt paranın altına çevrilme özelliğinin bulunmaması para arzına geniş bir elastiklik kazandırırken bu elastiklik, para arzının bir ekonomi politikası olarak kullanılmasını sağladı.

Yaklaşık 5 yıl önce uygulamaya konulan, “dijital altın” olarak tanımlanan Bitcoin, para piyasalarını düzenleyen resmi kurumların da dikkatini çekiyor. Açık kaynaklı tasarlanan Bitcoin ağında yapılan günlük işlem sayısının 50 bini geçtiği, tedavüldeki Bitcoin’lerin toplam değerinin 7 milyar dolara yaklaştığı belirtiliyor.

Aslıhan Bozkurt

1929 Büyük Dünya Buhranı’ndan sonra devamlı bir şekilde kâğıt para rejimine geçilirken halen dünyada 160’tan fazla resmi para birimi yürürlükte bulunuyor. Özellikle ekonomi, sosyoloji ve felsefenin bir araştırma nesnesi olan para, dünyadaki tüm sistem, kurum ve toplumun can damarı olarak kabul ediliyor. Mal ve hizmet takası sağlayan para, günümüzde devletçe bastırılıyor ve herkes tarafından kabul görüyor.

Dünyada özellikle son yıllarda yaşanan global krizler, geleneksel bankacılık sistemlerine karşı güvensizlik oluştururken “dijital (sayısal) para”lar yavaş yavaş hayatımıza girmeye başladı. Hatta öyle ki, günümüzde “sayısal para”ların, kâğıt ve madeni para kullanımına meydan okuduğu iddiaları dillendiriliyor. Alternatif ödeme kanalı olarak oluşturulan, noktadan noktaya dağıtımli bir ağ üzerinde çalışan ve “gerçekte hiç olmayan” sayısal para Bitcoin, tüm dünyada hızla yayılıyor. 2012’ye kadar adı fazla duyulmayan

Instant Payment - Anywhere - Any time

ama bu yıl ciddi bir çıkış yakalayan Bitcoin, artık para piyasalarını düzenleyen resmi kurumların da dikkatini çekiyor. TBD BİLİŞİM Dergisi olarak bu sayımızda Bitcoin konusuna yer veriyoruz. Dosya” sayfalarımızda “Bitcoin’in dünya ve Türkiye ekonomisindeki yeri, ne kadar kullanıldığı, mevcut yasal düzenlemeler, pazar öngörüler, Bitcoin’indiger ödeme şekillerine göre farkı, yararları, gündeme getirdiği risk ve sorunlar ile çözüm önerilerini” konunun aktörlerinden almaya çalıştık. Belçika’dan Value Solutions Genel Müdürü Aydın Erol ile BTCTurk yazılım ve pazarlamadan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Emre Kenci sorularımızı yanıtlarken Bankalararası Kart Merkezi (BKM), Bitcoin ile ilgili herhangi bir çalışması olmaması nedeniyle haber çalışmamızda yer alamayacağını belirtti. Soru yönelttiğimiz ancak yetkililerinden bir türlü yanıt alamadığımız BDDK ise kamuoyunu “sayısal paraya” karşı uyarıcı bir açıklama yaptı. Merkez Bankası yetkilileri ise dergimiz yayına girene kadar yanıtlarını göndermediler.

Dijital paranın serüveni...

Elektronik imza, anonim iletişim, gizli dosya paylaşımı ve güvenilir dijital oylama mekanizmalarına ilişkin çözümler geliştiren ABD’li David Chaum, İnternet tabanlı bir para sistemi için 1990’da DigiCash’i kurdu. DigiCash, bazı yönetsel hatalar nedeniyle 1998’de iflas etti. Ama bu girişim, birçok kişinin aklına dijital bir paranın mümkün olabileceği fikrini getirdi.

3 Ocak 2009’da Sakatoshi Nakamoto adlı kim olduğu bilinmeyen biri (ya da bir grup) tarafından uygulanmaya konulan bir proje olan Bitcoin, herkes tarafından güvenilir ve kolaylıkla alınıp satılan bir para birimi olmayı, İnternet alışverişlerinde sıklıkla tercih edilmeyi, kişiden kişiye ucuz ve güvenli bir şekilde transfer edilebilmeyi hedefliyor. Sayısal paralar, genel olarak “altcoin” şeklinde adlandırılıyor. Dünyadaki “sayısal para”lar Bitcoin ile birlikte Litecoin, PPCoin, Freicoin, Ripple, Feathercoin ve Linden Dolar olarak sıralanıyor. Sadece Linden Doların kullanımı diğerlerine göre farklı. İlk defa 2003’te 3-D sanal dünyasında kullanılan Linden Doların, sanal dünyada yiyecek, hizmet, kıyafet, hayvan vs. almaya yarıyor. Yeni bir dizi alternatif e-paraların da sırada olduğu bildiriliyor. İnternet üzerinde kullanılan sayısal para birimi Bitcoin’un savunucularından Ken Shishido, inancını şöyle açıklıyor:

“Bireysel özgürlüğe, serbest piyasa rekabetine ve küçük hükümetlere inanıyorum. Bundan 100 yıl önce, doların gümüş olarak karşılığı vardı; fakat bugün bu durum söz konusu değil. Doların karşılığı ABD hükümeti. Hükümet, istediği zaman doların değerini aşağı çekebilir, hatta dolar tamamen ortadan kalkabilir. Bu yüzden dolara, Japon Yen’ine veya diğer hükümetlerin para birimlerine inanmıyorum. Gümüşe inanıyorum. Altına inanıyorum. Ve Bitcoin’e inanıyorum.”

“Geleceğin parası” olarak adlandırılan Bitcoin, birçok şirket ve kamu kurumu tarafından güvenlik endişesiyle tartışılırken Ağustos 2013’te Almanya resmi olarak piyasaların bu son gözdesini tanıdı bile. Almanya Maliye Bakanlığı’ndan yapılan açıklamada, Bitcoin’lerin ülke genelinde vergi ödemek ya da ticari işlemlerde kullanılabileceği bildirildi. Bakanlığın açıklamasında sayısal paranın bir elektronik para ya da döviz olarak kabul edilmediği sadece Almanya bankacılık kuralları dahilinde bir finansal enstrüman olarak görüldüğü de ifade edildi. Açıklamada, Bitcoin’in “farklı amaçlar için kullanılabilecek

özel bir para" olduğunun altı çizildi. FOREX.com sitesinin Araştırma Direktörü Kathleen Brooks, CNBC'ye yaptığı açıklamada, dünyanın en büyük ekonomilerinden Almanya'nın Bitcoin'lere resmi olarak tanımasının sayısal paraya saygınlık kazandırdığını işaret etti. Brooks, "Almanya'nın Bitcoin'leri tanınması çok ilginç bir gelişme. Bitcoin'ler para birliğinin dağılması durumunda Euro'ya alternatif olarak bile kullanılabilir. Eğer Euro dağılırsa, Alman yetkililer Bitcoin'ler arayıcılığıyla vergi toplamaya devam edebilir. Bu da Almanya'nın ne kadar öngörülü hareket ettiğinin bir diğer örneği" değerlendirmesinde bulundu. Dijital dünyanın para birimi olacağı konuşulan ve "dijital altın" olarak tanımlanan Bitcoin, bir dizi matematik işlem sonucu üretilebilen ve teorik olarak en fazla 21 milyon adet olabilen bir elektronik para birimi. İlk ticari işlemi 2010 yılında gerçekleşti. Henüz Türkiye'de pek fazla bilinmese de Bitcoin'in kullanım alanları sessiz ama hızla artıyor. Kasım 2013'te Kıbrıs, Kanada ve ardından da Türkiye'de Bitcoin bankamatığı açıldı. İstanbul Atatürk Havaalanı'na yerleştirilen "Travelers Box" adındaki e-cüzdanla çalışan dijital döviz gişesi kiosku ile Türk Lirası karşılığında Bitcoin alışverişi yapılabilir.

Neden popüler?

Deneysel olarak başlatılan, dünyanın herhangi bir yerindeki herhangi bir insana İnternet üzerinden mal ve hizmetler için kullanılan, kolayca ödeme yapmayı sağlayan sayısal bir para birimi olan Bitcoin teknolojisi, noktadan noktaya dağıtımli bir ağ üzerinde çalışıyor. Bitcoin ayrıca bu para biriminin oluşmasını sağlayan yazılımın da adı. Alış ve satışı İnternet üstünden gerçekleştirilen Bitcoin'in fiziki bir formu, herhangi bir merkezi, yöneticisi, garantörü yok. Havale ya da tahsil edilen tutarlarda komisyon, havale masrafı, gelir vergisi, arbitraj gibi ek maliyetler de bulunmuyor.

Hiç kimseye ait olmayan,

merkezileştirilmemiş, kullanıcıdan kullanıcıya aktarılan sayısal para birimi olan Bitcoin, bugüne kadarki hiçbir para birimine benzemiyor. Ne bir aileye, ne bir devlete, ne de bir şirkete ait olan para birimi, ardında bir iz bırakmadığı için sayısal ortamda takip edilemiyor. Hiçbir hükümet, banka ya da organizasyon tarafından manipüle edilemiyor. Özgürlük anlamına gelen ve sınırlı sayıda arz edilen Bitcoin'a inananlar, dijital paranın altın veya gümüş kadar çekici olduğunu; hatta çok daha iyi olduğunu düşünüyorlar. Son dört yıldır hem altın hem de Bitcoin değerleme eğilimindeyken son bir yıla girildiğinde, altın değer kaybı yaşarken, dijital para yatırımları arttı.

Gün geçtikçe kabul edilip yayılan, bugün birçok şirket ya da alışveriş platformunca kabul edilip aşırı değer kazanan Bitcoin ile birlikte sayısal paraların geleceği sorgulanır hale geldi. Günümüzde Bitcoin ağında yapılan günlük işlem sayısı 50 bini geçtiği, tedavüldeki Bitcoin'lerin toplam değerinin 7 milyar dolara yaklaştığı belirtiliyor. Benzeri sistemlerde köklü bir değişime yol açacak

Benzeri sistemlerde köklü bir değişime yol açacak

"İnternet'ten sonraki en büyük icat" olarak da tanımlanan Bitcoin'in kullanım alanı genişledikçe popüleritesinin de artıp değerlendirileceği vurgulanıyor. Finans ve İnternet dünyası için devrimsel bir adım olan Bitcoin'in geleceğine ilişkin soru işaretleri de bulunuyor. Açık kaynaklı, son derece güvenli, esnek ve çeşitli manüpolasyonlardan ve takipten uzak bir ekonomik sistem sunan Bitcoin'in, mevcut paradigmayı değiştireceği vurgulanıyor. Denetimsiz olması nedeniyle yasadışı para transferine olanak vereceği düşüncesiyle

özellikle devletler tarafından kontrol altına alınmaya çalışılıyor. Bitcoin'in en önemli sorununun güvenlik olduğunun altı çiziliyor. Bitcoin tutulan cüzdanların emniyetli olmadığı ve bitcoinlerin çalınabileceği, yasadışı kullanımlarının engellenmeyeceği iddiaları var. Ayrıca yakın zamanda başka sayısal para birimlerinin rekabetiyle karşılaşarak popüleritesinin azalacağını düşünenler de bulunuyor. Hatta birçoklarınınca "romantik bir proje" olarak değerlendirilen "sayısal para"nın, yaygınlaştıkça devletleri rahatsız etmeye başlayacağı ve durdurulacağına dikkat çekiliyor.

Türkiye'de ise ödemeye aracılık etmenin yeni yasalaştığına işaret eden bazı uzmanlar, benzer sistemlerin kabul görmesi için erken olduğu ve bu alandaki yasal düzenlemelerin önümüzdeki süreçte gündeme geleceğini öngörüyor. Bazı yetkililere göre ise "sayısal para" dikkatle izlenmesi gereken bir ürün ve Türkiye'nin buna uzun bir süre daha uzak kalması mümkün değil. Ülkemizde bu konuda yasal bir mevzuat hazır değil ama Haziran'da çıkarılan E-para yasasına paralel olarak bu yeni "para" birimlerini önümüzdeki dönemlerde daha çok göreceğimiz bildiriliyor.

**Sağlam bir zemine oturduğu,
piyasalardaki açığı kapatacak
güç ve altyapıya sahip olduğu
kanısı yaygın**

Bitcoin'in global çerçevede büyük ilgi görmesi ve değerinin hızla artmasının sadece "teknoloji yardımı ile başarılı bir model yaratılması" ile açıklanamayacağını söyleyen Erol, "Bu ancak, büyük bir başarı ile tasarlanan ve uygulanan Bitcoin modelinin, global makro-ekonomik teoride de yeri olan bir konsept üzerine kurulu olması ile açıklanabilir" diye konuştu.

“Karmaşık bir algoritma kullanılarak elektronik ortamda tanımlanmış ve tüm işlemleri sadece İnternet üzerinden yapılabilen sayısal bir para birimi” olarak tanımlanan Bitcoin’in “kontROLSÜZ, başıboş gelişen bir para birimi” olmadığına dikkat çeken Erol, Bitcoin’in tanımında kullanılan algoritmanın “Bitcoin’in diğer hiçbir para biriminin olamayacağı kadar düzenli, kontrollü bir para birimi olduğunu” gösterdiğini vurguladı.

Bitcoin'in herhangi bir hükümetin kontrolü altında olmamasının şu anda insanları çok rahatsız etmemesine karşın ileride yaygınlaşmasıyla birlikte herhangi bir devletin eli ve kontrolüne geçebileceğini düşünmenin çoğu kişiyi endişelendirdiğini belirten Erol, Bitcoin mekanizma ve algoritmasının kamuya açık, herkesin erişebileceği ve kontrol edebileceği bir mekanizma olmasının böyle bir tablonun gerçeğe dönüşmesinin önüne geçecek unsur olduğuna değindi.

“Sanal para” olarak Bitcoin nedir?

Bu Bitcoin'in kontrolsüz, başıboş gelişen bir para birimi olduğu anlamına gelmez,

tam aksine, Bitcoin'in tanımında kullanılan algoritma, Bitcoin'in diğer hiçbir para biriminin olamayacağı kadar düzenli, kontrollü bir para birimi olduğunu göstermektedir ve bu vasıfları Bitcoin'i çok özel bir konuma getirdi. Bunu anlamak için Bitcoin madenciliği (Bitcoin mining) konseptine biraz daha yakından bakmak gerekir.

Bitcoin algoritması, hem Bitcoin madenciliği yolu ile yaratılan/tanımlanan yeni Bitcoinleri hem de İnternet üzerinden Birtcoin kullanılarak yapılan tüm işlemleri, yine İnternet üzerinden devamlı olarak izlemektedir ve tüm bu işlemlerin sağlamlasını yapıp doğrulamaktadır.

Ayrıca, kolektif bir kayıt (log) mekanizması kullanılarak, Bitcoin ile yapılan her yeni işlem İnternet üzerinden yayınlanarak tüm işlemler sayısal olarak kayıt altına alınıyor. Yani, tüm Bitcoin işlemlerini global olarak her an kontrol altında tutulmasına yönelik, tüm bu işlemleri kapsayan resmi bir kayıt mekanizması (log file) oluşturuldu.

Bitcoin'in elle tutulur (kâğıt veya madeni) bir versiyonu olmadığı ve tüm işlemlerin sadece sayısal olarak İnternet üzerinden yapıldığı için, günümüz teknolojisi böyle bir kayıtlama ve sağlama (logging and verification) mekanizmasını mümkün kılıyor.

Bitcoin madenciliğini de içine alan, böylesine kapsamlı bir sistem doğal olarak yoğun bir bilgisayar işletim gücü gerektiriyor. Bir Bitcoin madencisinin yaptığı işlemler, "Bitcoin sistemi" tarafından onaylanırsa, bu kişi aşağı yukarı her 10 dakikada bir daha önce belirlenen bir sayıda yeni Bitcoin'e sahip olabiliyor. Ancak bu sayı giderek azalan bir sayıdır. Bu azalmanın mantığı da, "Bitcoin madenciliği" kavramı içinde açıklanabilir.

Böyle muazzam bir kontrol mekanizmasının herhangi bir hükümetin kontrolü altında olmaması, şu anda insanları çok da rahatsız etmiyor olmasına rağmen, bu mekanizmanın Bitcoin'in ileride çok daha yaygın olarak kullanılmaya başladıktan sonraki aşamalarda, herhangi bir devletin eline ve kontrolüne geçebileceğini düşünmenin bile birçoğumuzu endişelendiriyor olması doğaldır.

Ancak, böyle karamsar bir tablonun gerçeğe dönüşmesinin önüne geçecek olan unsur, Bitcoin mekanizması ve algoritmasının kamuya açık, herkesin erişebileceği ve kontrol edebileceği bir mekanizma olmasıdır.

-İlk olarak ne zaman ve kim tarafından gündeme getirildi?

-Bitcoin, dünyanın "ilk bağımsız sayısal para birimi"dir. Kim oldukları bilinmeyen bir veya birden fazla bilgisayar programcısı tarafından başlatıldı."Satoshi Nakamoto" takma ismi ile bilinen bu gizemli kişi ya da kişiler, Bitcoin'i 2009 yılında başlattı. Bu kişi ve kişilerin

kimlikleri hâlâ bilinmiyor ancak geliştirdikleri sistem kamuya açık olduğu bu kişilerin gerçek kimliklerinin bilinmiyor olması sistemin güvenilirliği açısından bir sorun yaratmıyor.

-Bitcoin'in İnternet üzerinde kullanım süreci ve yapısı nedir? Nasıl çalışıyor?

-Dünyanın tüm ülkelerinde merkez bankaları tarafından basılan ve yönetilen geleneksel para birimlerinin aksine, Bitcoin'i yöneten merkezi bir kurum, kişi ya da kişiler yok. Bitcoin bağımsız bir para birimi olarak, çok iyi tasarlanmış ve uygulamaya konulmuş bir algoritma üzerine kurulu bir sisteme dayalı olarak çalışır.Yani Bitcoin, bir algortimaya dayalı olarak üretilen sayısal bir tanımdır. Bitcoin'in varlığını temeli olan teknik öğeler, kişileri doğrudan birbirine bağlayan, aracıya gerek bırakmayan bir iletişim ağı (yani İnternet) ve buna bağlı kişisel bilgisayarlardır.

Bir Bitcoin'in tanımlanması (yaratılması, ortaya çıkarılması) için İnternet üzerinden birbirlerine bağlanan bilgisayarların, yoğun işlem kapasitesi gerektiren matematiksel işlemleri kolektif olarak yapabilmesi gerekiyor. Bu işlemlere, yani bir Bitcoin'in tanımlanabilmesi için yapılan tüm işlemlere "Bitcoin madenciliği (Bitcoin mining)" adı veriliyor.

Bitcoin sistemine kullanıcı açısından bakarsak, sistemin temel öğelerini kısaca aşağıdaki şekilde tanımlayabiliriz:

- Bitcoin cüzdanı:
 - Adında da anlaşılacağı gibi, bu sayısal cüzdan, kişinin sahip olduğu Bitcoin'leri tuttuğu ve koruduğu bilgisayar dosyasıdır.
 - Diğer tüm gerçek cüzdanlarda olduğu gibi, sayısal Bitcoin cüzdanının da güvence altında olması gerekir ve bu konuda diğer tüm çevrimiçi (on-line) finansal işlemlerde kullanılan emniyet unsurları öngörülmüştür ve kullanılması gerekir.
- Bitcoin ödemelerinin geri alınamaz oluşu:

○ Kişiden kişiye olan ödemelerde bir aracı olmadığı için, Bitcoin ile yapılan herhangi bir ödemeyi geri alacak bir mekanizma yoktur, ancak parayı alan kişi tarafından iade edilebilir.

○ Öte yandan, Bitcoin yazım hatalarını algılayabilir ve genellikle yanlışlıkla geçersiz bir adrese para yollamalarına izin vermez.

○ Tüketici için daha fazla seçenek ve koruma sağlamak için geliştirilecek ek hizmetlerin gelecekte var olabileceği söyleniyor.

- Bitcoin'in anonim bir sistem olmaması:
 - Tüm Bitcoin işlemleri İnternet üzerinde kamuya açık ve kalıcı olarak saklanır.
 - Bu da İnternet kullanıcısı herhangi birinin Bitcoin adresi üzerinden tüm yapılan tüm işlemlerin tüm detaylarını, meblağlarını görebilmesi anlamına gelir.
 - Yani, Bitcoin ile yapılan işlemlerin mahramiyetini/gizliliğini korumak için özel bir çaba gerekir. Ancak gerekli önlemler alınırsa gizlilik korunabilir.

- Anlık işlemler daha az güvenli olması:
 - Bir Bitcoin işlemi genellikle birkaç saniye içinde başlar ve teyit edilmesinin en geç 10 dakika içinde tamamlanmış olması gerekir.

○ Bu 10 dakikalık süre içinde, bir işlem başlamış, yani işlem geçerli olsa da geri alınabilir. Bu süreyi ve süreci kötü amaçlar için kullanmak isteyenlere tabii ki dikkat edilmesi gerekir.

○ Ancak, buradaki güvenlik riskini ortadan kaldıracak çözümler sunan özel olarak geliştirilmiş güvenlik sistemleri piyasada yer almaya başladılar. Ayrıca, Bitcoin'in kullanımı ile ilgili bazı pratik bilgiler verme ve önerilerde bulunmamın da yararlı olacağını düşünüyorum.

- Bitcoin işlemleri yapılan bilgisayarları tabii ki virüs veya fiziksel hasardan korumak için özel olarak bir çaba göstermek gerekir.
- Bu bilgisayar disklerini yedeklemenin

önemi de özellikle vurgulanıyor. Bitcoin'in dünya üzerindeki konumu açısından bazı rakamlar ise şöyle:

- Günümüzde piyasada yaklaşık 12 milyon Bitcoin var.
- Bitcoin'in günümüzdeki değeri olan yaklaşık 1000 dolardan hesaplandığında, piyasadaki tüm Bitcoinler, 12 milyar dolarlık bir hacim oluşturuyor.
- Bitcoin algortması en fazla 21 milyon Bitcoin yaratılması üzerine tasarlandı.
- Bu maksimum sayıya ise 2140 yılında ulaşılması bekleniyor.

-Bu yeni para birimi ile alım-satım nasıl yapılıyor?

-Biraz önce de belirttiğim gibi, Bitcoin şifreli çevrimiçi hesaplar, yani "sayısal cüzdan"larda saklanır ve bu para birimi ile alışveriş yapmak isteyenler arasında bir cüzdandan diğerine aktarılarak işlem yapılır. Bitcoin ile yapılan transfer (ödeme) işlemi iki taraftaki bilgisayarlar tarafından aynı algoritma kullanarak doğrulanıyor. Bu ödemelerde, hesabınızda (yani cüzdanınızda) olandan daha fazlasını harcamanız mümkün değil. Ayrıca, yine daha önce belirttiğim gibi, en küçük bir meblağ içeren bir ödeme için bile, bilgisayarlar kullanılarak İnternet üzerinden yapılan bu doğrulama işlemi için, en az 10 dakikalık bir

süre, yani bir gecikme, söz konusudur. Bitcoin kullanarak alım-satım işlemi yapabilmeniz için de tabii ki öncelikle Bitcoin sahibi olmanız gerekir. Bu Bitcoinler (veya "satoshis" olarak bilinen Bitcoins fraksiyonları) döviz alınıp satılan çeşitli borsalarda geleneksel para karşılığında alınabilir ve aynı zamanda bunun için geliştirilen uygun yazılımlar kullanarak bir İnternet kullanıcısından diğerine İnternet üzerinden transfer edilebilir.

-Bitcoin'in dünyadaki gelişimi ve ekonomideki yeri nedir?

-Bu sorunun yanıtını "Bitcoin mining (Bitcoin madenciliği)" terimini daha yakından irdeleyerek verebiliriz. Bu terim Bitcoin'in ne olduğu ve nasıl çalıştığını anlatan çok yerinde bir tanımlama.

Nasıl değerli bir madeni (mesela altın, gümüş, hatta kömür madenini) yer altından çıkarıp işlemek, o maden yatağı ilk keşfedildiğinde göreceli olarak daha kolay bir iş olmasına rağmen, söz konusu maden çıkarılıp işlendikçe, geri kalanının çıkarılması için daha derine inilmesi gerekir, daha zor çıkarılır bir hale gelirse, Bitcoin'i çıkarmak (yani, yeni bir Bitcoin yaratmak/tanımlamak) da aynı şekilde gün geçtikçe daha da zorlaşıyor.

Bitcoin konsepti ve bu konsepti hayata geçiren algoritma, bu tanıma uygun olarak, zaman geçtikçe Bitcoin'in tanımlanmasını (yani Bitcoin madenciliğinin) daha da zorlaşmasını sağlayacak şekilde tasarlanmış.

Günümüzde bir Bitcoin çıkarmak için harcanacak zaman ve kaynak o kadar yükseldi ki, buna paralel olarak yeni bir Bitcoin çıkarmak için gerekli olan zaman ve kaynak gereksinimi, böyle bir yatırımın rantabl olup olmadığını, sorgulanır bir hale getirdi.

Ancak bir yandan Bitcoin'in diğer para birimlerine karşı gün geçtikçe artan değeri,

diğer yandan bu artışın çok volatil olduğu ve bir balon gibi patlayabileceği görüşleri, Bitcoin madenciliğinin doğru bir yatırım olup olmadığı konusunda yoğun tartışmalara ve görüş ayrılıklarına yol açıyor.

Bu yüzden, Bitcoin madenciliğinin gerektirdiği süreç zorlaştığı, dolayısıyla getirisi çok yüksek bir yatırım olarak algılanmadığından piyasadaki Bitcoin sayısı çok hızla artmadığı için, kısıtlı sayıdaki Bitcoinlerin diğer para birimleri karşılığındaki değerindeki artış hızı da kesilmeden devam ediyor.

Ayrıca nasıl bir madenin (altın, gümüş, hatta kömür) yeryüzündeki toplam hacmi sınırlı ise ve bu madenin çıkartılıp işlenmesine devam edildiği takdirde, bu maden bir süre sonra tükenecek ise, Bitcoin'de aynı şekilde sınırlı bir sayıda var olacak şekilde tasarlanmış. Bu sınıra ulaşıldığı zaman, Bitcoin algoritması bu sınırın üzerine eklenmesini mümkün kılmayacak. Bitcoin algoritmasına göre bu madenin işlenmemiş miktarı azaldıkça hem çıkarılması daha zorlaşıyor hem de Bitcoin arz-talep dengesine uygun olarak daha değerli bir hale geliyor. Yani, bu sürecin kısa vadede tipik bir arz-talep dengesi olarak işlediğini söyleyebiliriz.

Ancak, Bitcoin'in bu hızlı yükselişi sadece arz-talep dengesi olarak izah edilemez. Talebin nasıl oluştuğunu anlamak için sistemin nasıl işlediğine ek olarak, makro-ekonomik teorileri de göz önünde bulundurmak ve anlamak gerekiyor.

Bitcoin madenciliğinin temelini, Bitcoin konseptinin ekonomi tarihinde "Gold Standard (Altın Standartı)" olarak geçen sürecin günümüz teknolojisi kullanılarak ve bağımsız bir inisiyatif olarak uyarlanmış bir versiyonu olduğunu düşünebiliriz.

Bu benzetmenin analizini daha iyi yapabilmek ve Bitcoin konseptinin dünya ekonomisi için

potansiyel önemini daha iyi anlayabilmek için "Gold Standard" konsepti ve bu konseptin makro-ekonomi tarihi içindeki yerine kısaca değinmek istiyorum.

- Çok basit bir tanımla, Altın Standart'ı katılımcı ülkelerin (merkez bankalarının) para birimlerini sabit bir altın hacmine göre belirlenmiş bir altın fiyatına sabitleme anlaşması ve taahhüdüdür.
- Bu anlaşma çerçevesinde, ulusal para ve para diğer para formları (banka mevduatları, tahviller, vs.) serbestçe bu sabit fiyat üzerinden altına dönüştürülebilmiştir.
- İngiltere bu Altın Standardını 1717 yılında uygulamaya koydu ancak bu standardı bir anlaşma çerçevesinde resmi olarak kabul etmesi ancak 1819 yılında oldu.
- ABD ise gayri resmi Altın Standardı uygulamasına 1834'te başladı ve 1900 yılında Amerikan Kongresi'nin Altın Standardı Kanunu'nu kabul etmesi ile bu uygulamayı resmîyete döktü.
- Dönemin diğer gelişmiş ekonomileri 1870'lerde Altın Standardı'na katıldı. 1880-1914 dönemi klasik Altın Standardı olarak bilinir. Bu süre zarfında, bu ülkelerin çoğunluğu Altın Standardı'nı (değişik seviyelerde) uyguladılar.
- Bu Altın Standardı uygulaması, benzeri görülmemiş bir ekonomik büyüme döneminin altyapısını hazırladı.
- Altın Standardı uygulaması, 1. Dünya Savaşı sırasında tarafların enflasyonist finansal uygulamaları yüzünden bozuldu. Bilahare, bu uygulama Altın Borsası Standardı olarak 1925-1931 yılları arasında tekrar gündeme getirildi.
- 1970'lerin sonu ve 1980'lerin başında yüksek enflasyon Altın Standardı'nı yeniden gündeme getirmişti.

Bu kısa tarihçeye ek olarak ünlü Amerikalı Ekonomi Profesörü ve Düşünürü Milton Friedman'ın görüşlerini hatırlatmalıyım. Friedman, ABD Merkez Bankası'nın (Federal Reserve) lagvedilmesi çağrısı ile hatırlanır. Federal Reserve yerine de, piyasaya sunulan para arzını önceden belirlenmiş sabit bir

oranda artıracak otomatik bir sistemin kurulması gerektiğini söylemişti. Bence o çağrısı ile Friedman Bitcoin'i tarif ediyordu!..

Gerçekçi bir açıdan bakarsak, Bitcoin'in global bir para birimi olarak Altın Standardı'nın yerini alması şu an için (kısa ve hatta orta vadede) öngörülemez. Ancak, Bitcoin'in global çerçevede bu kadar ilgi görmesi ve değerinin giderek hızla artması, sadece teknoloji yardımı ile başarılı bir model yaratılması ile açıklanamaz. Bu ancak, büyük bir başarı ile tasarlanan ve uygulanan Bitcoin modelinin, global makro-ekonomik teoride de yeri olan bir konsept üzerine kurulu olması ile açıklanabilir.

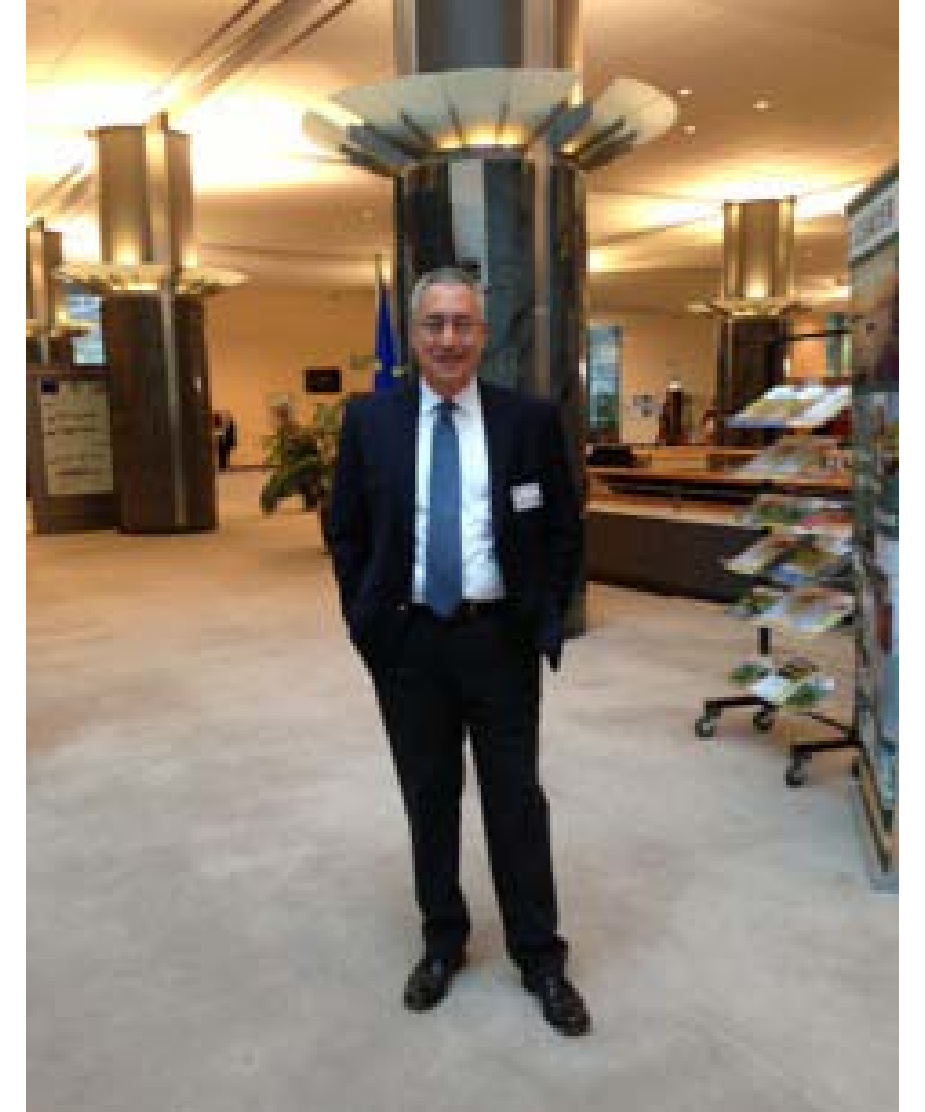
-Bitcoin, değerini artırmayı nasıl sürdürüyor? Devletlerin endişeyle yaklaştığı bu yeni para birimi nasıl bu kadar değer kazandı?

- Biraz önce de söz ettiğim gibi, Bitcoin madenciliği gün geçtikçe zorlaşıyor ve bununla bağlantılı olarak, Bitcoin'in değeri de kısa vadede doğal olarak, arz-talep dengesi ile orantılı olarak artış gösteriyor.

Fakat Bitcoin'in uzun vadedeki değerini sorgularsak, "Bitcoin konseptine olan ilginin sebebi/kaynağı nedir?" sorusuna odaklanmak gerekir. Bu değerlendirmeyi de makro-ekonomik açıdan, daha önceki soruyu yanıtlarken verdim. Bu değerlendirmeye ek olarak, Bitcoin'in değer artışı sürecinin pratikte nasıl geliştiğine de bir bakalım isterseniz.

Bitcoin'in hızlı iniş çıkışı bu yıl başlarında başladı. 2013 Şubat ayının ilk günlerinde Amerikan Doları karşısında değeri 20 dolar olan bir Bitcoin, Mart ayında 250 dolara çıktıktan sonra Nisan ortasında aniden 150 dolara düşmüştü. Şimdi ise 1000 dolar civarında bir değerden alınıp satılan Bitcoin şu anda tüm dünyanın ilgisini çeken ve üzerinde en çok konuşulan ve spekülasyon yapılan konulardan biridir. Doğal olarak da bu konuda bazı yanlış bilgiler

ve değerlendirmelerde değişik mecralarda yer alıyor. Bitcoin'in değeri giderek artmaya başladı ancak, aynı zamanda, Bitcoin'in değerinde geleneksel para birimlerinden beklenmeyecek dalgalanmalar oluyor ve kısa vadede olmaya devam edecek. Bütün bunlara rağmen, Bitcoin'in değerindeki bu hızlı artış da tüm dünyanın ilgisini çekmeye devam ediyor. Türkiye'de faaliyet gösteren bir haber portalının 28 Ekim 2013 tarihli bir haberinde Bitcoin'in değerinin 1000 Amerikan Dolarını aştığı belirtilmişti. Aynı haber portalının bu haberden 10 gün önceki, yani 18 Ekim 2013 tarihli haberinde Bitcoin'in değerinin 600 doların üzerine "fırladığını" yazıyordu. Bitcoin'in değerinin 600'ün üzerine çıkmasının gerekçesi olarak Amerikan senatosunda bir komitenin Bitcoin için bir düzenlemeye gidileceği haberinin yayılması olarak gösteriliyor. Amerikan Merkez Bankası (FED) Başkanı Ben Bernanke, Bitcoin'i düzenleme gibi bir planları olmadığı ve gözlemlemeye devam ettiklerini söylemesine rağmen bu gibi söylentilerin bu kadar etkili olmasının sebebi Bitcoin'in çok sağlam bir zemin üzerine oturduğu ve piyasalarda var olan bir açığı kapatacak güce ve altyapıya sahip olduğu kanısının yaygın olmasıdır. Sonuç olarak, Bitcoin'in son zamanlardaki hızlı çıkışının nedenlerini şu 3 madde altında özetleyebiliriz:

1. Bitcoin konseptinin çok iyi tasarlanmış, tanımlanmış ve uygulamaya konmuş mükemmel (ya da mükemmele yakın) bir altyapı üzerinde kurulmuş olması,
2. Günümüzdeki ekonomik sistemin içinde karşılığı bulunmayan bir gereksinimi karşılama potansiyeli ("Altın Standardı" ve Milton Friedman'ın çağrısını hatırlayalım).
3. Bitcoin'in kredibilitesi ve uluslararası finans ekosistemi içerisinde kendisine yer bulma sorununun (ya da böyle bir sorun olduğu algısının) son günlerde merkezi otoriteler tarafından yapılan açıklamalar sonrası önemini yitirme sürecine girmesi.

Elektronik para kuruluşlarına denetleme geldi

Haziran 2013'te çıkarılan yasayla, İnternet üzerinden yapılacak tüm transferler ile bankacılık dışı ödeme kuruluşları bir düzenleme ve denetleme içine alındı. BDDK, denetim yapmaya yetkili kılındı.

Türkiye Bankalar Birliği'nin (TBB) 28 Mayıs 2013'te gerçekleştirdiği 56. Olağan Genel Kurulu'nda konuşan Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, ödeme sistemleri ile ilgili yeni bir düzenleme üzerinde çalıştıklarını belirterek, sanal paraya da denetim geleceğinin sinyalini verdi. Ödeme sistemleri üzerinde çalıştıklarını, İnternet üzerinden yapılacak tüm transferlerini ağırlıklı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) yetkisiyle düzenleme ve denetleme içine alacaklarını ifade eden Babacan açıklamasını şöyle sürdürdü:

"Bankacılık dışı ödeme kuruluşlarının bir düzenlemeye ve denetlemeye tabi olmasını istiyoruz. İnternet üzerinden yapılacak tüm transferlerin bir düzenleme ve denetleme içine alacağız. Cep telefonu gibi bankacılık sistemini bir bakıma by-pass eden her türlü para transferini bir düzenleme içine alacağız. Bununla ilgili ağırlıklı yetkiyi BDDK'ya verdik. Hızla genişleyeceğini düşündüğümüz bir alanda artık bir hukuki boşluğun olmasını arzu etmiyoruz. İnternet üzerinde birileri elektronik para basıyor, birileri itibar edip bu paraları alıyor, alışverişte kullanıyor, bunların alınıp satıldığı, kurunun olduğu, döviz piyasaları oluşuyor. Çok dikkat etmemiz lazım. Oralardan gelecek yeni risklere karşı da şimdiden hazırlıklı olmamız lazım."

Yaklaşık bir ay (26 Haziran 2013) sonra da "Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun", kabul edildi. 41 maddeden oluşan Kanuna göre, Kanuna göre, elektronik para kuruluşları faaliyetlerini bankalar aracılığıyla yürütecek. Elektronik para ihraç eden kuruluş, aldığı fon kadar elektronik para ihraç edecek. Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının

şubesinde, temsilcisinde veya dışarıdan hizmet aldıkları kuruluşlarda denetim yapmaya BDDK yetkili kılındı. Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının faaliyetleri BDDK tarafından geçici olarak durdurulabilecek, faaliyet izinleri iptal edilebilecek ve bu kuruluşların kabul ettiği fonlar, fon sahibinin haklarının tazmin edilmesi ve yükümlülüklerinin yerine getirilmesini teminen kullanılacak. BDDK, bağımsız denetimler de dahil olmak üzere yapılan denetimler sonucunda tespit edilen hususlarda gerekli tedbirlerin alınmasını istemeye, tedbirlerin alınması için 6 ayı geçmemek üzere makul süre tanımaya, bu süre içerisinde gerekli tedbirler alınincaya kadar ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun faaliyet iznini geçici olarak durdurmaya ve ilgili tedbirlerin belirlenen süre içerisinde alınmaması halinde faaliyet iznini iptal etmeye yetkili olacak.

Ödeme kuruluşu tarafından alınan fonlarla elektronik para kuruluşunun elektronik para ihracı karşılığında topladığı fonlar, BDDK'nın çıkaracağı yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde korunacak. Yasaya göre sistem, sistem işleticisi tarafından işletilecek. Sistemin işleyişine ve sisteme katılıma ilişkin kural ve sözleşmeler Merkez Bankası'nca çıkarılan yönetmeliğe uygun olarak sistem işleticisi tarafından belirlenecek. Merkez Bankası, sistemlerin sorunsuz ve kesintisiz işlemlerini sağlamak üzere gerekli düzenlemeleri yapacak. Sistem işleticisi, düzenleme kapsamında Merkez Bankası'ndan izin alarak sistem işletilebilecek. Sistem işleticisinin, anonim şirket şeklinde kurulması ile nakden ve her türlü muvazaadan arı olarak ödenmiş sermayesinin en az 5 milyon Türk lirası olması gerekecek. Ayrıca yeterli risk yönetimine sahip olması ve bilgilerin güvenliği ile güvenilirliğine ve iş sürekliliğine dair gerekli tedbirleri alması, sistemin, katılımcıların ve işletim kurallarının düzenlemelere uygunluğunu sağlaması, pay senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması istenecek. Bankanın etkin gözetimini engellemeyecek şeffaf ve açık bir ortaklık yapısı ve organizasyon şemasına sahip olması, sermayesinde yüzde 10 ve üzerinde paya sahip olanların ve kontrolü elinde bulunduranların Bankacılık Kanunu'ndaki banka kurucuları için aranan niteliklere haiz olacak.

Faaliyet izni verilen sistem işleticisi, faaliyete başladığı tarihten itibaren 10 gün içerisinde Merkez Bankası'na faaliyete başladığına dair bildirimde bulunacak. Merkez Bankası kurulmuş ya da kurulacak olan sistemlerin kesintisiz işletimini sağlamak üzere gözetim yapacak. Sistem işleticisi, gözetim kapsamında her türlü kayıt, bilgi ve belgeyi gizli dahi olsalar Merkez Bankası'nca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde bankaya tevdi edecek ve sistemi bankanın gözetimine hazır hale getirecek.

Gönderenin ödeme işlemine ilişkin onayı anılan araçlar ile verdiği ve gönderen ile alıcı taraf arasındaki fon aktarımının söz konusu araçlar aracılığıyla bilişim ve elektronik haberleşme işletmecisi üzerinden gerçekleştiği işlemler de (mobil ödeme hizmeti gibi) ödeme hizmetleri arasında sayılacak.

Bilişim ve elektronik haberleşme hizmeti sunan kuruluşun alıcı ile gönderen arasındaki ödeme işleminde gönderilen fona işlemin hiçbir aşamasında sahip olmadığı ve sadece altyapı hizmeti sunduğu işlemler, ödeme hizmeti kapsamında değerlendirilmeyecek.

Ödeme hizmeti sunan tüm kuruluşlar, "ödeme hizmeti sağlayıcısı" adı altında toplanacak. Bankalara ilave olarak elektronik para kuruluşları ve ödeme kuruluşları, ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak tanımlanacak. Bankalar, elektronik para kuruluşları, ödeme kuruluşları, ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak tanımlanacak. Banka ve ödeme hizmeti sağlayıcısı dışındaki kişiler ödeme hizmeti sunamayacak.

Elektronik para ihraç eden kuruluşlar

Bankalar ve elektronik para çıkarma izni verilen elektronik para kuruluşları dışındaki kişilerin, elektronik para ihracı faaliyetinde bulunmaları yasaklanacak. Elektronik para ihraç etmek isteyen elektronik para kuruluşu, Kuruldan izin almak kaydıyla faaliyette bulunabilecek.

Elektronik para kuruluşunda aranacak şartlar şöyle:

"Anonim şirket şeklinde kurulması, sermayesinde yüzde on ve üzerinde paya sahip olanların ve kontrolü elinde bulunduranların kurucuları için aranan niteliklere haiz olması, pay senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması, nakden ve her türlü muvazaadan arı ödenmiş sermayesinin en az 5 milyon Türk Lirası olması, işlemleri gerçekleştirebilecek yönetim, yeterli personel ve teknik donanımına sahip olması, şikayet ve itirazlarla ilgili birimleri oluşturması, yürütecekleri faaliyetlerin sürekliliğine ve elektronik para kullanıcılarına ilişkin fon ve bilgilerin güvenliğine ve gizliliğine dair gerekli tedbirleri alması, Kurumun denetimini engellemeyecek şeffaf ve açık bir ortaklık yapısı ve organizasyon şemasına sahip olması."

Elektronik para kuruluşları faaliyetlerini bankalar aracılığıyla yürütecek. Elektronik parayı ihraç eden kuruluşun sadece kendi mağaza ağında, sadece belirli bir mal veya hizmet grubunun satın alınmasında veya yapılan bir anlaşma sonucunda sadece belirli bir hizmet ağında kullanılabilen ön ödemeli araçlar bu düzenleme kapsamı dışında olacak.

Elektronik para ihraç eden kuruluş, aldığı fon kadar elektronik para ihraç edecek. Bu kuruluş, elektronik para kullanıcısı tarafından yatırılan fonları gecikmeksizin elektronik paraya çevirerek kullanıma hazır hale getirecek. Kuruluş, elektronik para ihracı karşılığında topladığı fonları, bankalar nezdinde açılacak ayrı bir hesaba aktarmak suretiyle kullanım süresi boyunca bu hesapta bulundurmamak zorunda olacak. Fonların yatırıldığı bankalar, elektronik para kuruluşunca yatırılan tutar, kullanım süresi boyunca Merkez Bankası nezdindeki hesaplarında bloke edecek. Kredi verme faaliyetinde bulunamayacak olan elektronik para kuruluşu, elektronik parayı elinde bulundurma süresine bağlı olarak elektronik para hamiline faiz veremeyecek ve herhangi bir menfaat sağlayamayacak. Kurul, elektronik para kuruluşu tarafından yapılamayacak diğer faaliyetleri belirlemeye yetkili olacak.

Elektronik para kuruluşlarının elektronik para ihracı karşılığında aldığı fonlar, mevduat veya katılım fonu olarak kabul edilmeyecek.

BDDK, kamuoyunu “sanal para”ya karşı uyardı

“Bitcoin” ve benzeri sanal paraların barındırdığı muhtemel risklere karşı BDDK, bir uyarı metni yayınladı.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), son dönemde yazılı ve görsel medyada adını sık sık duyuran Bitcoin ve benzeri sanal para kullanımıyla ilgili yazılı bir açıklama yaptı. Açıklamada “Son dönemde bazı basın yayın kuruluşlarında ve İnternet’te herhangi bir resmi ya da özel kuruluş tarafından ihraç edilmeyen ve karşılığı için güvence verilmeyen sanal para birimi olarak bilinen ‘Bitcoin’ hakkında çeşitli haberlerin çıktığı görülmektedir” denildi. Türkiye’de elektronik ödemelerin 27 Haziran 2013 tarih ve 28690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunu ile düzenlendiği anımsatıldı. 25 Kasım 2013 tarihli BDDK açıklamasında, kanunun geçici 1. maddesine göre kanunda öngörülen yönetmeliklerin, kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulacağına dikkat çekildi. Açıklamada, “Kanunun geçici 2. maddesine göre ise Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödeme hizmetleri sunan ya da elektronik para ihraç eden ve bu Kanun kapsamında ihdas edilen ödeme veya elektronik para kuruluşu kategorisine dahil edilebilecek olan kuruluşlar, Kurumumuzca çıkarılacak ilgili yönetmeliklerin yayımı tarihinden başlayarak

bir yıl içinde Kurumumuza başvurarak gerekli izinleri almak ve uygulamalarını bu düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun hale getirmek zorundadır” denildi. Açıklamanın devamında şunlar kaydedildi: “Herhangi bir resmi ya da özel kuruluş tarafından ihraç edilmeyen ve karşılığı için güvence verilmeyen bir sanal para birimi olarak bilinen bitcoin, mevcut yapısı ve işleyişi itibarıyla Kanun kapsamında elektronik para olarak değerlendirilmemekte, bu nedenle de söz konusu Kanun çerçevesinde gözetim ve denetimi mümkün görülmemektedir.

‘Sanal paralar, yasa dışı faaliyetlerde kullanılabilir’

Diğer taraftan, Bitcoin ve benzeri sanal paralar ile gerçekleştirilen işlemlerde tarafların kimliklerinin bilinmemesi, söz konusu sanal paraların yasadışı faaliyetlerde kullanılması için uygun bir ortam yaratmaktadır. Ayrıca Bitcoin, piyasa değerinin aşırı oynak olabilmesi, dijital cüzdanların çalınabilmesi, kaybolabilmesi veya sahiplerinin bilgileri dışında usulsüz olarak kullanılabilmesi gibi risklerin yanı sıra yapılan işlemlerin geri döndürülemez olmasından dolayı operasyonel hatalardan ya da kötü niyetli satıcıların suiistimalinden kaynaklı risklere de açıktır. Herhangi bir mağduriyet yaşanmaması adına, yukarıda belirtilen hususların duyurulmasında ve bu çerçevede Bitcoin ve benzeri sanal paraların barındırdığı muhtemel risklerin kamuoyuna hatırlatılmasında fayda mülhaza edilmektedir.”

BTCTurk Genel Müdür Yardımcısı Emre Kenci: Türkçe destek ile Türk bankaları üzerinden TL yatırma ve çekme hizmeti veriyoruz

BTC Turk

Temmuz 2013'te KKTC'de kurulan BTCTurk'ün, pratikte Bitcoin'i Türkiye'ye getirdiğini söyleyen Kenci, şifreleme ve aktif yazılımsal güvenlik önlemlerinin dışında sitedeki bakiyelerin en az yüzde 90'ını kâğıt Bitcoin cüzdanlarda tutup bu kâğıtları da, banka kasalarında muhafaza ettiklerini belirtti.

"Geleceğin parası olarak" adlandırılan Bitcoin'in "dünya ve Türkiye ekonomisindeki yeri"ni incelediğimiz "Dosya" sayfalarımıza BTCTurk yazılım ve pazarlamadan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Emre Kenci, sorularımızı yanıtlarak yanıt verdi. Ana sermayedar Kerem Tibuk olmak üzere Gökhan Alaybeyoğlu ve Emre Kenci ortaklığı ile çalışmaları Ocak 2013'te başlayan BTCTurk, 1 Temmuz 2013'te hayata geçti. Türkiye'de bir Bitcoin borsasının hangi kanuni düzenlemelere tabi olacağını kestiremedikleri ve bu konuda nihai görüş alamadıkları için KKTC'de kurulduklarını anlatan Kenci, BTCTurk'ün pratikte Bitcoin'i Türkiye'ye getirdiğini, Türkçe destek hizmeti ile Türk bankaları üzerinden TL yatırma ve çekme hizmeti verdiklerini bildirdi. Site müşteri bakiyelerini korumak için yüksek güvenlik önlemleri alıyor. Şifreleme ve aktif yazılımsal güvenlik önlemlerinin dışında sitedeki bakiyelerin en az yüzde 90'ını İnternet ortamından uzak bir şekilde kâğıt Bitcoin cüzdanlarında tutuyor ve bu kâğıtlar, banka kasalarında muhafaza ediliyor.

Bitcoin'in teknik kapasitesi ile ilgili bazı zayıflıkları olduğunu, protokolün saniyede 7 ödeme yapılabilmesine izin verdiğini anımsatan Kenci, "Bu, geleceğin parası için yeterli değil" dedi. Madencilik ve ağ üzerinde onayı sağlayan madencilere verilen transfer komisyonlarıyla ilgili düzeltilmesi gereken problemler olduğunu belirten Kenci, "Bitcoin'in en çok güven veren yanlarından birisi ise yazılımın tamamen açık kaynaklı olması. Bu sorunların Bitcoin ile ilgilenen dünyanın dört bir yanındaki yazılımcılar tarafından zaman içinde düzeltileceğini varsayabiliriz" diye konuştu.

Üretim protokolünün Bitcoin üretimini kesin bir şekilde sınırladığına ve bunu aşmanın bir yolu bulunmadığına dikkat çeken Kenci, dolaşımdaki bitcoinlerin toplam değerinin 6 milyar doları aşmasının fiyat üzerindeki manipülasyonların gün geçtikçe zorlaşacağını gösterdiğini söyledi. Müşterilerinin sistemleri üzerinde tuttuğu Bitcoin'lerin güvenliği için gerekeni yaptıklarını bildiren Kenci, kendi bilgisayarları üzerindeki Bitcoin cüzdanında bakiyesini tutmak isteyenler için sundukları bir güvenlik hizmeti olmadığını altını çizdi.

Sürekli talep gelmesine karşın sanal ve fiziki işyerlerinin Bitcoin kabul etmesi için gerekli altyapıyı hazırlayamadıklarını kaydeden Kenci, dünyadaki hiçbir borsada (exchange üzerindeki) bakiyelerin sigortalı olmadığı, bu konuda birlikte çalışabilecekleri bir sigorta şirketi bulunmadığına işaret etti.

-Aşırı dalgalanmalı bir piyasa. Bugün buraya yazdığımız fiyatın yayın anında geçerliliğini yitirmiş olma ihtimali çok yüksek. Bitcoin alım-satımlarını Türk Lirası cinsinden yapmaya ve Türk bankalarına para yatırıp, satılan Bitcoin karşılığı elde edilen TL cinsinden parayı gene yerli bankalara aktarmaya olanak sağlayan ilk borsa (exchange) sitesisiniz. BTCTurk.com, kim tarafından, ne zaman ve hangi ihtiyacı karşılamak üzere kuruldu? Kuruluş sürecine ilişkin bilgi verir misiniz?

-BTCTurk ana sermayedar Kerem Tibuk olmak üzere Gökhan Alaybeyoğlu ve Emre Kenci ortaklığı ile kuruldu. Bitcoin'e uzun süredir var olan ilgimizi Türkiye'de bir Bitcoin borsası açmaya yönelik bir iş planına çevirdik ve Ocak 2013'te çalışmalarımıza başladık. Sitemiz 1 Temmuz 2013'te hayata geçti. Şirketin ana sermayedarı ve genel müdürü Kerem Tibuk'tur. Ben ise yazılım ve pazarlamadan sorumlu genel müdür yardımcısı olarak görevimi sürdürmekteyim.

-BTCTurk.com, Kıbrıs kökenli ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) yasalarına uygun şekilde kuruldu. BTCTurk.com neden KKTC’de kuruldu? KKTC’de kurulmanın en önemli nedeni Türkiye’de Bitcoin’e yönelik bir düzenlemenin bulunmaması mı?

-KKTC’te kurulmamızın sebebi Türkiye’de bir Bitcoin borsasının hangi kanuni düzenlemelere tabi olacağını kestirememiş ve bu konuda nihai görüş alamamış olmamız. T.B.M.M. tarafından hazırlanan ve 26 Haziran 2013’te Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından onaylanan Elektronik Para Kanunu’na dair mevzuatların yazımı devam ediyor. Bu konuyu yakından takip ediyoruz. Almanya yaptığı düzenleme ile Bitcoin’i özel bir para birimi ve değer transferine aracılık eden bir finansal enstrüman olarak tanımladı. Bu yapılan düzenleme Bitcoin’in ulusal bankacılık kodlarına eklenmesini sağladı. Bu da Bitcoin ile yapılan transferlerin, ödemelerin ve edinilen kazançların vergilendirilmesinin yolunu açtı. Dolayısıyla Almanya’da

insanlar kanuni yükümlülükleri konusunda endişelenmeden ve vergisel yükümlülüklerini bilerek işlemler yapabilmeye başladılar. Türkiye’de de buna benzer bir düzenleme yapılması faydalı olabilir.

-“Sanal para” olarak Bitcoin’in Türkiye’de yaygınlaşması veya kullanıma girmesi noktasında karşılaşılan engeller nelerdir? Bu engellerin kaldırılması için önerileriniz nedir?

-Kanuni düzenleme, konunun gündeme gelmesi yardımcı olacaktır. Şu aşamada Bitcoin’in bilinirliğinin artması için çalışmalar yapılması ve bu konudaki bilincin artması için beklemek gerekiyor.

-Sanal para birimi Bitcoin Türkiye’ye ne zaman gelecek?

-BTCTurk pratikte Bitcoin’i Türkiye’ye getirdi aslında. Türkçe bir sitemiz, Türkçe destek hizmetimiz ve Türk bankaları üzerinden TL

yatırma ve çekme hizmeti veriyoruz. Şirketin kurum olarak Türkiye’ye gelmesi bir önceki sorunuz ile yakından ilişkili.

-Türkiye’de Bitcoin’e ilgi ne düzeyde? Şu anda (Kasım 2013 itibarıyla) kaç üyeniz var?

-Bu soruyu cevaplamıyoruz ne yazık ki. Üyelik sayımızı gizli tutma kararı aldık, bu konuda anlayışınız için teşekkürler

-Güvenlik anlamında ne gibi önlemleriniz var? BTCTurk Kullanım Sözleşmesi neyi içeriyor? Buna neden ihtiyaç duyuluyor?

-Bitcoin transferleri hızlıca gerçekleşiyor ve gerçekleşen transferler geri çevrelemiyor. Dolayısıyla sitemizdeki müşteri bakiyeleri korumak için yüksek güvenlik önlemleri almaktayız. Şifreleme ve aktif yazılımsal güvenlik önlemlerinin dışında sitemizdeki bakiyelerin en az yüzde 90’ını İnternet ortamından uzak bir şekilde kâğıt Bitcoin cüzdanlarında tutuyoruz ve bu kâğıtları banka kasalarında muhafaza ediyoruz.

-Bitcoin’ler tüm dünyayı sarıyor ancak spekülasyonların da ardı arkası kesilmiyor, para biriminin değeri de bir aşağı bir yukarı gidiyor. Bitcoin’e planlı siber saldırılar düzenleniyor ve günümüzde Bitcoin’in adını kullanan birçok zararlı yazılım kol geziyor. Bu zararlı yazılımlara karşı ne gibi önlemler alınıyor?

-Bu yazılımlardan korunmak için yapmanız gerekenler kredi kartı bilgilerinizi İnternette kullanırken, İnternet bankacılığı kullanırken aldığınız önlemlerden farklı değil. Nihayetinde bunlar birer malware ve bilgisayarlarda duran Bitcoin cüzdanları kolay hedefler.

- Küresel çapta birçok sanal ve fiziki işyerinde kullanılabilen Bitcoin, Türkiye’de henüz hiçbir işyerinde geçmiyor.

Bildiğimiz kadarıyla Bitcoin ile alışveriş yapılabilmesi için birçok işyeriyle görüşmeler yapılıyor. İşbirliği yaptığınız veya anlaştığınız kurum, kuruluş ve firmalar var mı, bunlar kimlerdir?

-Bize sürekli talep gelmesine rağmen henüz sanal ve fiziki işyerlerinin Bitcoin kabul etmesi için gerekli altyapıyı hazırlayamadık. www.alanadlari.com sitesi bu konuda Türkiye’de bir ilk olacak gibi duruyor fakat entegrasyon sürecine biz dahil değildik.

- Bitcoin’in dünyadaki gelişimi ve ekonomideki yeri hakkında bilgi verir misiniz? Bitcoin, değerini artmayı nasıl sürdürüyor? Devletlerin endişeyle yaklaştığı bu yeni para birimi nasıl bu kadar değer kazandı?

-Bitcoin hem bir dijital ödeme aracı hem de bir yatırım aracı olarak çok rağbet görüyor. Bitcoin’in temel avantajları:

- Transferinin ve muhafazasının kolay ve masrafsız olması. İstedığınız miktarda Bitcoin’i dünyanın istediğiniz yerine anında transfer edebilirsiniz. Birkaç KB boyutundaki bir bilgisayar dosyasında sınırsız değer saklayabilirsiniz.
- Ödeme kabul edenler için global bir ödeme ağına erişim sağlaması, kredi kartı işlemlerinde yüzde 3’lere varan komisyonların yanında ihmal edebilecek kadar düşük bir komisyon ile ödeme kabul edilebilmesi, transferlerin sahtekarlığa karşı korumalı olması
- Ödeme yapanlar için işyeri ile kredi kartı ve kişisel bilgilerini paylaşmadan ödeme yapılabilmesi.
- Yatırım aracı olarak sınırlı sayıda var olmasından ve nihai olarak üretilebilecek

Bitcoin sayısının belli olmasından ötürü enflasyona karşı güvenlik sağlaması, kolay muhafaza edilebilmesi ve transfer edilebilmesi diyebiliriz.

Bu avantajlar hem alış veriş için kullanım talebini arttırıyor hem de yatırımcıların Bitcoin'e talebini arttırıyor. Dolayısıyla fiyat yükseliyor. Fakat fiyat yükselişleri kısa vadede ciddi düşüşlerle de sonlanabiliyor. Bitcoin'i, potansiyelini ve işlevini anlamayan, sadece hızlı arttığı için BTCTurk gibi borsalarda alış yapan kullanıcılar mevcut. Bu yatırımcılar fiyatta spekülasyon artışlara sebebiyet veriyor. Aynı zamanda küçük bir olumsuzlukta panik ile hızlı satışlar gerçekleştirip fiyatın çok hızlı düşmesine sebep verebiliyorlar.

-Tamamen dijital olan ve cüzdana konulmayan Bitcoin, 2013'te Türkiye için ne kadar üretildi?

- Bitcoin'ler bir merkez tarafından bu ülke için bu kadar bu ülke için bu kadar şeklinde üretilmediğinden Türkiye içinde Bitcoin üretilmiyor. Bitcoin, Türk Lirası, Dolar gibi bildiğimiz paraların aksine merkezi bir kurum tarafından üretilmez. Bitcoin'ler sizin de bilgisayarınıza indirip çalıştırabileceğiniz ücretsiz ve açık kaynaklı bir yazılım olan Bitcoin Madenci uygulamasını kullanan kişiler tarafından üretilir. Bu uygulama matematiksel bir problem çözmek için bilgisayarınızın kaynaklarını kullanır. Her uygulama, çalışan diğer uygulamalar ile bağlantıdadır, yani aynı ağ içindedir.

-Geleceğin parası olarak adlandırılan Bitcoin'in diğer ödeme şekillerine göre farkı nedir? Bitcoin, diğer para birimlerin yapamadığı neleri yapabiliyor? Bitcoin, hangi alanlarda başarılı, hangi alanlarda zayıf? Bitcoin ile kişiler nelerden kurtulabiliyor?

-Global bir ödeme ağına erişim sağlaması, düşük bir komisyon ile ödeme kabul edilebilmesi, transferlerin sahtekârlığa karşı

korunması, ödeme yapanlar için işyeri ile kredi kartı ve kişisel bilgilerini paylaşmadan ödeme yapılabilmesi, merkezi bir kontrol noktasından keyfi olarak üretilmemesi temel avantajları.

Bitcoin'in teknik kapasitesi ile ilgili bazı zayıflıkları var. Protokol şu hali ile saniyede 7 ödeme yapılabilmesine izin veriyor. Bu geleceğin parası için yeterli değil. Aynı zamanda madencilik ve ağ üzerinde onayı sağlayan madencilere verilen transfer komisyonları ile ilgili düzeltilmesi gereken problemler mevcut. Bitcoin'in en çok güven veren yanlarından birisi ise yazılımın tamamen açık kaynaklı olması. Bu sorunların Bitcoin ile ilgilenen dünyanın dört bir yanındaki yazılımcılar tarafından zaman içinde düzeltilileceğini varsayabiliriz.

- Hükümet, banka ya da organizasyonlar tarafından Bitcoin'in manipüle edilmesi mümkün mü? Bu nasıl engelleniyor?

-Üretim protokolü, Bitcoin üretimini kesin bir şekilde sınırlandırıyor. Bunu aşmanın bir yolu

bulunmuyor. Dolaşımdaki bitcoinlerin toplam değerinin 6 milyar doları aşmış olması da fiyat üzerindeki manipülasyonların da gün geçtikçe zorlaşacağını gösteriyor.

-Bitcoin'in, Türkiye ve dünyadaki fiyatına (en son işlem) ilişkin bilgi verir misiniz?

-Aşırı dalgalanmalı bir piyasa. Bugün buraya yazdığımız fiyatın yayın anında geçerliliğini yitirmiş olma ihtimali çok yüksek.

-Sigortalı olmayan ve herhangi bir şekilde korunmayan Bitcoin işlemleri kesinlikle geri alınmıyor. Bilgisayarınıza giren hacker, Bitcoin cüzdanınıza ulaşip tüm parayı kendi hesabına atarsa, bununla ilgili yapabileceğiniz hiçbir şey yok. Bu durumda kişileri nasıl rahatlatabiliyorsunuz?

-Biz müşterilerin sitemiz üzerinde tuttuğu Bitcoin'lerin güvenliği için gerekeni yapıyoruz. Fakat kendi bilgisayarları üzerindeki Bitcoin

cüzdanında bakiyesini tutmak isteyen müşterilerimiz için bizim sunduğumuz bir güvenlik hizmeti yok. Şu anda dünyadaki hiçbir borsa (Exchange) üzerindeki bakiyeler sigortalı değil. Ne yazık ki bu konuda birlikte çalışabileceğimiz bir sigorta şirketi bulunmamakta. Bu konuda gelecekte olumlu gelişmelerin yaşanması kaçınılmaz.

- Bitcoin ticaretinin aslan payı hâlâ dijital olarak gerçekleşiyor. Şimdilik bir süper market ya da bir mağazada bunu harcamak şu an için mümkün değil. Sizce bu sayısal para birimi gerçekten sürekli kullanılan bir ekonomik araç haline gelebilir ve bu Türkiye'de ne zaman gerçekleşebilir?

-Umudumuz kısa zamanda gerçekleşmesi. Bir tahminde bulunmak çok zor. Burada devletin yaklaşımı çok önemli olacaktır.

-Günümüzde Bitcoin alternatifleri ve Bitcoin içindeki bölünmelere tanık oluyoruz. Bu noktadan bakıldığında Bitcoin'in geleceğine ilişkin değerlendirmenizi alabilir miyiz?

- Bitcoin Foundation ve Bitcoin topluluğu protokol ve ağın güvenliğini çok sıkı şekilde denetliyor. Şu güne kadar "blockchain" bölünmesi sadece bir kez yaşandı ve bu sıkıntı çok kısa sürede giderildi. Açık kaynaklı her proje gibi Bitcoin'in de kullanıcı sayısı arttıkça problem yaşanma ihtimali düşüyor. Bu, herkesin Bitcoin'in kaynak kodunu inceleyebilmesi ve oluşabilecek problemler için önceden önlemler alınmasına yardımcı olabilmelerinden kaynaklanıyor. Ortaya çıkan her alternatif ise Bitcoin'in daha da popülerleşmesine yardımcı oluyor. Bitcoin herhangi bir merkezin kontrolünde değil ve açık kaynaklı. Alternatiflerin Bitcoin'e göre sahip olabileceği birçok avantajı Bitcoin'e eklemek mümkün.

“Yasadışı değil ama yasal sistemlere de dahil edilmiyor”

Bankacılık ve finans sisteminin mevcut haliyle devam etmesinin zor olduğunu savunan Polat, geleneksel ekonomik düzen sahiplerinin müşterilerinin seslerine daha fazla kulak vermesi, Bitcoin ve benzeri oluşumları da örnek olarak hayata geçirmelerinde yarar olduğuna dikkat çekti.

Kadir Has Üniversitesi Yeni Medya Bölümü Öğretim Görevlisi İsmail Hakkı Polat, Anadolu Ajansı muhabirinin sorularını yanıtlarken “Resmi olmayan devletsiz para birimi Bitcoin (BTC), yasadışı değil ama yasal sistemlere de dahil edilmiyor. Devlet tarafından regüle edilememesi, Bitcoin’in illegal işler ve yeraltı aktivitelerde kullanılma endişesini de beraberinde getiriyor” dedi.

Polat, siber dünyada mevcut düzenden bağımsız işlemeye başlayan sanal para sistemlerinin, geleneksel ekonomi için tehdit unsuru olduğunu söyledi. 90’lı yıllardan bu yana İnternet ve mobil ağlar üzerinde geliştirilen yeniliklerin, geleneksel dünya düzenine yıkıcı etkileri olduğunu belirten Polat, “Google AdWords reklamcılık sektörünü, Napster, Torrent gibi inovasyonlar ise sinema, müzik gibi içerik sektörlerini altüst etti ve dönüşüme zorladı. Dönüştürücü etki, son yıllarda ekonominin can damarı para ve finansal sistemlerin de kapısına dayandı” diye konuştu.

Polat, 2005’ten itibaren siber dünyada yaratılmaya çalışılan mevcut ekonomik çarkların dışında bir ticaret işleyişi çabasının, son yıllarda arttığını bu durumun son örneğinin ise Bitcoin adlı sanal para birimi olduğunu ifade etti.

“Yasa dışı değil ama yasal sistemlere dahil edilmiyor”

Dünyanın her yerine transfer edilebilen ve aynı değeri taşıyan, dijital, sanal ya da kriptolu para birimi gibi Türkçe’ye çevrilen Bitcoin’in kullanıcı sayısının, 100 bini aştığını kaydeden Polat, matematik işlemler sonucu üretilen Bitcoin’in, fiziki formu olmadığını anlattı. Polat, şöyle konuştu:

“Sisteme dahil olmak için sanal cüzdan hesabı açmanız yeterli. Bitcoin sistemine üye olduğunuzda, cüzdanınıza para yüklüyorsunuz ve bu para karşılığı kadar Bitcoin yüklendiğinde, kabul eden kişi ve kurumlardan alışveriş yapabiliyorsunuz. Bitcoin’i mevcut finansal düzenden farklı ve bağımsız kılan özelliği, arkasında merkezi bir finansal kurum bulunmaksızın ticari alışverişe olanak tanınması. Hükümet, organizasyon ya da banka aracılığı yok sadece İnternet var. Resmi olmayan devletsiz para birimi Bitcoin, yasa dışı değil ama yasal olarak kullanılamıyor. Devlet tarafından regüle edilememesi, Bitcoin’in illegal işler ve yeraltı aktivitelerde kullanılma endişesini de beraberinde getiriyor.”

“Farklı para birimlerine çevrilebiliyor”

Polat, Bitcoin’in siber döviz büroları aracılığıyla, dolar ya da farklı para birimlerine çevrilebileceğini kaydederek, Bitcoin ile yapılan alışverişlerin, kayıt altına alınamadığına dikkat çekti. Dolaşımda 11 milyon Bitcoin olduğunu ve 2040’a kadar her yıl birkaç milyonluk artışla 21 milyon Bitcoin’e ulaşılması planlandığını bildiren Polat, şu değerlendirmelerde bulundu:

“Bitcoin’in son aylarda gündeme gelmesinin nedeni devlet para birimleri karşısındaki yükselişi. Özellikle İspanya ve Güney Kıbrıs’ta yaşanan finansal krizlerde, bankaların vatandaşların hesaplardaki paralarını gecikmeli ya da belli bir kota üzerinden ödemesi sonucu, hiçbir havale, komisyon gideri olmayan Bitcoin’in, mevduat sahipleri için kaçış noktası olduğu iddialar arasında. Bunun dışında, Almanya, İngiltere gibi finansal sistemin güçlü olduğu ülkelerde bile mevcut sisteme mesafeli duran ve hemen

her işini sanal dünyaya taşıyan İnternet kuşağı için Bitcoin cüzdanı adeta düzene meydan okuma simgesi. BBC radyosunda dinlediğim bir programda, bir taksi şoförünün Bitcoin üzerinden para kabul etmeye başlamasının nedenini sisteme güvensizliğine bağlaması oldukça çarpıcı.”

“Kara para için cennet olabilir”

Sisteme girmeden Bitcoin’in güvenilirliğinin sorgulanması gerektiğine işaret eden Polat, “Geçtiğimiz aylarda Mt. Gox, Vircorex ve Bitflood gibi sanal döviz bürolarının siber saldırıya uğraması sonucu Bitcoin yüzde 60 değer kaybetmişti. Bu noktalar, kullanıcıların Bitcoin ile ekonomik düzen arasındaki ilişkiyi kurabilmeleri açısından hayati önemde. Bunun da ötesinde para transferinin yarattığı vergi kaybı sorunsalı ve Bitcoin’in yasa dışı işlerle kara para için adeta bir cennet olma olasılığı da, kullanıcılar açısından düşündürücü” ifadelerini kullandı.

Bu aşamadan sonra bankacılık ve finans sisteminin mevcut haliyle devam etmesinin zor olduğunu savunan Polat, geleneksel ekonomik düzen sahiplerinin aksayan yönlerle ilişkin özeleştirici yapıları gerektiğinin altını çizdi. Polat, geleneksel ekonomik düzen sahiplerinin müşterilerinin seslerine daha fazla kulak vermesi, Bitcoin ve benzeri oluşumları da örnek alarak hayata geçirmelerinde fayda olduğunu vurguladı.

Paranın dün, bugün ve geleceği

Ebru Altunok

*“Zamanım yok. Ne şekilde olduğunu düşünecek kadar zamanım yok. Olan oldu artık. Genetik olarak yaşlanmamız 25 yaşına geldiğimizde duruyor. Sorun şu ki sadece bir yıl daha yaşayabiliyoruz. Tabii biraz daha zaman alamazsak. **Para birimi artık zaman.** Onu kazanıyor, onu harcıyoruz. Zenginler sonsuza dek yaşayabiliyorlar. Geri kalanımız... Uyandığında, 24 saatten daha fazla zamanım olsun istiyorum o kadar.”*

“Zamana Karşı” Filmi

Para; Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından “Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı” olarak tanımlanmış olmakla birlikte “insanoğlunun mal ve hizmetlerin değiş tokuş edilmesi için ve ödeme yapmak için kullandığı bir değer ölçüsüdür” şeklindeki tanım daha uygundur. Topluların yaşamına çeşitli malların değiş-tokuşu ile girmiştir. Malların değişimi çeşitli zorlukları da beraberinde getirdiği için zamanla para birimi olarak değerli maddeler kullanılmaya başlanmış, daha sonrasında ise kâğıt veya metale dönüşmüştür. Ancak günümüzde bunların yanı sıra kredi kartları gibi şeyler de para benzeri sayılmaktadır. Bu ayki dergi konumuz olan “Bitcoin” kavramını da buna eklemek mümkündür.

Paranın geçmişi ve bugünü böyleyken peki geleceği nasıl olacaktır? Para insanların ihtiyaçlarının karşılaması için vazgeçilmez bir unsur olduğuna göre insanoğlu olduğu müddetçe varlığını sürdürecektir. Ancak sadece para birimi olarak kullandığımız kavramlar değişecektir.

Bence sanal ödeme araçlarının gelecekte para yerine geçmesi olasılığı yüksek bir durum. Zaten teknolojinin gelişmesindeki inanılmaz hızla baktığınızda insanların bir müddet sonra “Suretler” adlı filmdeki gibi tüm ihtiyaçlarını evlerinde bağlı oldukları makineler aracılığı ile karşılamasının kurgudan çok olası bir gelecek olduğunu düşünmüşümdür hep. İzlediyseniz hatırlarsınız bu filmde, insanlar her işlerini bağlı oldukları bir makine sayesinde robotlar aracılığıyla yürütmektedir. Böyle bir gelecekte

tabiki para birimi de sanal olacak sanal ortamlarda sanal değiş-tokuşlar ile insanoğlu hayatını sürdürecektir. Sonuç bir sürü hantal şişman beden ve eninde sonunda yok olmuş insanoğlu.

“Gelecekteki para birimi ne olabilir?” sorusunu kardeşime sorduğum zaman tüyler ürpertici bir cevap aldım; “Bence, insanoğlu o kadar doyuma ulaşacak ki gelecekte tek değer birimi insan eti olacak” dedi. Korkunç! Kardeşimin psikoloğa gitmesini salık verebilirim ancak neden olmasın. “1 ekmek için 1 parmak ucu.” Gelişim bu hızla devam ederse insanoğlunun doğaya egemen olma savaşı ile başlayan serüveni bu noktalara kadar gelebilir.

Ayrıca, 19. ve 20. yüzyıllarda insan hayatına giren sanayileşme ve teknolojik gelişmelerle kıt olan doğal kaynakların hoyratça kullanılması, insan-doğa ilişkisinin hiçbir döneminde olmadığı kadar çevre tahribatı ve çevre sorunlarına sebep olması gerçeği düşünüldüğünde aklıma olası bir para birimi daha geliyor. “Su”. Gelecekte insanlık susuz kalacak ve suyu elinde bulunduranlar zengin sayılacak. Fakirlerin ise su için çok çalışması gerekir. Teknoloji sayesinde suların sıkıştırıldığı minik haplar yapılacak ve suyun temizliğine göre bunların değerleri olacak. Böyle bir film olsa tüm bu susuzluğa rağmen birbirine âşık olan iki kişi de tabi ki olacak derdim.

Yazımıza zamana karşı filminden bir cümle ile başlamıştım. Filmde ise gelecekteki para biriminin zaman olacağı öngörülmüş. Ayrıntılı düşündüğünüzde bu konuda birçok fikir üretebilirsiniz. Gelecekteki para birimi enerji, hava, su vs.

Ancak; para birimi ne olursa olsun

insanoğlunun ödeyeceği bir bedel mutlaka olacaktır. Zamana karşı filminden bir örnek verelim yine. Filmde bir sahne vardı gelecekte para olarak zamanın kullanmasını ve bunun sonuçlarını anlatan. Filmin kahramanın annesinin 1,5 saatlik zamanı kalmış ve oğlu ile buluşması gerekiyor, oğlu yani filmimizin kahramanı zaman yükleyecek kendisine. Ancak otobüsle gitmesi gerekiyor. Bilet olarak zaman geçiyor tabi. Bu diyalogu okumalısınız.

Şoför: İki saat.

Anne: Her zaman bir saattir.

Şoför: Artık iki. Fiyat arttı.

Anne: Ne zamandan beri?

Şoför: Bugünden itibaren.

Anne: Oğlum bekliyor. Aradaki farkı o öder.

Şoför: Bunu yapamam.

Anne: Lütfen.

Şoför: İki saatlik yürüyüş mesafesinde.

Anne: Bir buçuk saatim var.

Şoför: Koşsan iyi edersin.

Koşar. Yolda gördüklerinden yardım ister ama alamaz. Tam yetiştii diye düşündüğümüz anda oğlunun kollarında can verir. Etkileyici. Filmde zaten bu aşamada başlar. Kahramanımız zaman zenginlerine karşı bu noktadan itibaren savaş açar.

Gelecekte insanların aslında hangi değer birimini kullanacağı önemli değil. Önemli olan hangi değerlere sahip çıkabilecekleri. Para birimi sanallaştı diye sanallaşmamaları, insanlığı paranın kontrol etmemesi.

Yoksa bir gün dünya hüznü, yalnız ve üzerinde hiçbir canlı olmadan evrende sürüklenir gider, gider, gider...

ON YIL ÖNCE, ON YIL SONRA

İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

Simge

On yıl önce internetin yaygınlaşmasını, ucuzlamasını ve devletin vatandaşlar için vereceği hizmetlerin e-devlet platformundan verilmesinin önemini konuşuyorduk. Vatandaşlarımızın e-Devlet uygulamalarını daha iyi tanımaları için Bilişim 2003 etkinliklerinin yapıldığı İstanbul'da, Beyoğlu'nun simgesi İstiklâl Caddesi'ni "Bilişim Caddesi" olarak ilan etmiş, caddenin Taksim ve Galatasaray tarafındaki girişlerine e-devlet uygulamalarını içeren "Kiosk"lar kurmuştuk. Vatandaşın e-devlete dokunmasını sağlamıştık.

Türkiye Bilişim Haftası etkinliklerini, "Her Şey İnsan İçin" ana temasıyla 1-7 Eylül 2003 tarihlerinde gerçekleştirmiş, TBD 20. Ulusal Bilişim Kurultayı ve e-Devlet Uygulamaları Sergisi ile toplumsal bilinç oluşturma çabalarımıza bir halka daha eklemiştik.

Bugün, geldiğimiz noktada geçmişte gündeme getirmiş olduğumuz konulardan önemli bir bölümünün yaşama geçmiş olması sevindiricidir.

Gelecek 10 yılı ve sonrasını konuştuğumuz Bilişim 2013 etkinliklerinin açılış töreninde 10 yıl öncesini anımsadım. 2003 yılındaki etkinlikte vatandaşlarımızı e-devletle tanıştırmak için İstiklâl Caddesi'ni etkinlik süresince Bilişim Caddesi olarak kimliklendirmiştik. O gün de, bugün olduğu gibi geleceği konuşuyorduk.

e-Avrupa+ Girişimi'nin Haziran 2001 tarihinde açıklanmasının ardından, Türkiye'deki bilişim toplumu politikalarına ilişkin çalışmalar yeni bir itici güç kazanmıştır. 27 Şubat 2003 tarihinde yayımlanan 2003/12 Sayılı Başbakanlık Genelgesi'nde tanımlanan "e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı"nda 73 eylem yer almıştır. 4 Aralık 2003 tarih ve 2003/48 sayılı Başbakanlık Genelgesi'yle e-Dönüşüm Türkiye Projesi'nin hayata geçirilmesi amacıyla "e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu" kurulmuştur. Bu Kurulun yapacağı toplantılara, 2003/12 sayılı Genelge ile oluşturulan Danışma Kurulu'nun Başkanı, TÜBİTAK Başkanı, Telekomünikasyon Kurumu Başkanı ve Türk Telekom Genel Müdürü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Bilişim Vakfı (TBV), Türkiye Bilişim Derneği (TBD) ve Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) başkanlarının da katılması sağlanmış, 2007/7 sayılı Genelge ile Kurulun toplantılarına YASAD ve TÜSİAD'ın başkanlarının da katılımı sağlanmıştır.

Devletin üst düzey yöneticilerinin ülkemizin bilişim toplumuna dönüşmesi konusunda Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliği içinde olmasının önemi ortadadır. Gelecek için karar alma süreçlerinde bu tür işbirliklerinin kalıcı olarak yeniden düzenlenmesinde yarar olacağı kuşkusuzdur.

* * *

2003 yılında Türkiye bilişim sektörünün toplam büyüklüğü 11,5 milyar ABD Doları oldu. Bu tutarın 2013 yılı sonunda 33 milyar ABD Doları seviyesine ulaşması öngörülmektedir. 2023 yılında hedeflenen büyüklük 160 milyar ABD Dolarıdır.

2003 yılında 20 bin olan genişbant internet abone sayısı bugün 34 milyona ulaşmak üzeredir. E-Devlet Kapısı kullanıcı sayısı bugün 15,5 milyonu aşmıştır.

2003 yılında nüfusumuzun %26,7'sine karşılık gelen yaklaşık 18,9 milyon sabit hatlı telefon abonesi bulunmaktadır. Aynı dönemdeki mobil abone sayısı ise, 27,8 milyon olup nüfusun yaklaşık %40'ına karşılık gelmektedir. Mobil abone sayısı 2003 yılından bu yana 2,5 kat artmıştır.

Son 10 yıl içinde e-İmza yasası çıkmış (15 Ocak 2004), e-Devlet Kapısı hizmete girmiş (18 Aralık 2008), Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) uygulaması başlatılmıştı (14 Şubat 2011). Yeni Türk Ticaret Kanunu ile işletmelerin internet sitelerinde paylaşacakları bilgiler tanımlanarak internet kullanımının yaygınlaşması öngörülmüştür.

On yıl sonrasının konuşulduğu Bilişim 2013 etkinliğinin gündeminde 2023 hedefleri vardı. 2023 yılında nasıl bir Türkiye'de yaşamak istiyoruz, bilişim toplumuna dönüşüm serüvenimizin neresinde olacağız, sorularının yanıtını aradık.

Avrupa Birliği'nin "Digital Agenda for Europe" çalışmalarının ülkemizin 2023 vizyonu ile örtüşen tarihleri hedef alması ile gündemimiz kendiliğinden belli oldu. Bilişim 2013'ün ana teması "Sayısal Gündem 2020" olarak ortaya çıktı. Tıpkı on yıl önce her şeyin insan için olacağını öngördüğümüz biçimde, bugün de, gelecekte de yine insanımız için yapılacaklar ele alındı.

Son yıllarda üretilen bilgi miktarı artmış, internetin ve mobil aygıtların yaygınlaşması ile bilginin gücü ortaya çıkmıştı. Büyük veri ilgi alanımız olmuştu, olacaktı. Kişisel verilerimizin durumu belirsizliğini sürdürmekteydi, korunmalıydı. Açık veri kavramı masaya yatırıldı. Her veri paylaşılabiliyor muydu?

Geleceğin interneti nasıl olacaktı? Meslek tanımları değişmekteydi. Bugünün çocukları, geleceğin büyükleri olarak nasıl bir dünyada yaşayacaklardı. Herkesin "Bilgisayarcı" olabildiği bir toplumda bilgisayar programlama küçükken öğrenilebilir miydi? Siber güvenlik, mobil uygulamalar, avrupada gündeme gelen sayısal tek pazarın durumu, akıllı şebekelerin geleceği Bilişim 2013'te konuşuldu.

TBD olarak 2023 hedeflerimize daha somut adımlar atabilmek için "Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları"nın tanıtımını yaptık, uzmanları katkı vermeye davet ettik.

Gelecek öngörülerimizin yaşama geçmesi için yapılacak çalışmalar, dün olduğu gibi bugün de, tüm paydaşların işbirliği ve işbölümü ile sürmelidir.

On yıl önce öngördüğümüz ve gerçekleştirilmesine katkı verdiğimiz düzenlemeler, on yıl sonrası için öngördüklerimizin ışığında yapacaklarımızın güvencesi olacaktır.

(*) Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
Türkiye Bilişim Derneği
Yönetim Kurulu II. Başkanı

Kulağın belleği

İş başlatan, tarihin -bilinen- ilk gövdebilimcisi yurttaşımız Kalkedonlu **Herophilus**¹ oldu; sinirbilimciler yüzyıllarca beyin işlevlerinin beyin yapısıyla ilişkisini, en çok da dilin beyin evrimindeki yerini araştırdı.

“İnsan dili ve beyni, etkileşim içinde evrim geçirmiştir. Dil, dış dünyayı nesne ve eylemlere bölen beyin işleyiş süreçlerine uyum gösterecek biçimde evrimleşmiş, bu bölümlmeyi adlar ve yüklemlemlerle karşılamış, evrimleşmesi boyunca beyin yapılarını biçimlendirmiş ve karmaşıklıklaştıkça beyin ve zihinsel işleyişlerin bu karmaşıklığa uyum göstermesi gereği doğmuş, beyin boyutu büyümüştür. Düşünceyi dil olmaksızın kafamızda canlandırmayı neredeyse olanaksız kılmamızın nedeni budur.”² Böyle diyor **Steven Rose** ve *duyusal bilgilerin kavrayışa dönüşmesini* irdelerken beyinde işitmeyeyle ilgili bölgelerin doğum öncesinde gelişmeye başladığına, işitsel kavrayışın -tıpkı görsel kavrayış gibi- gelişimsel bakımdan en önce olgunlaştığına değiniyor. İşitsel bilginin kavrayışa çevrimini ise bellek üstleniyor.³

Bilimciler “dil-kulak-bellek” süreçlerini, beyin gizlerini çözmeye çok yaklaştı. Ya biz, *kulak sorunumuzu* nasıl çözeceğiz? Türkçe sözcük üretme çabasını yılmaksızın sürdürenlerin gerçekte *sorun değil sonuç* olarak gördüğü yozlaşmayla nasıl baş edeceğiz?

İşte, benimsendiğini varsaydığımız dört temel sözcük üzerinden -özellikle son on beş yılın deneyiminden- bir durum saptaması: Bilişim dizgesi çalışmalarımda -doğal olarak- “veri, sayısal, yazıcı, tarayıcı” sözcüklerini kullanırım. Kullanıcılar, akşam eve gidince komşunun çocuğundan “*data*”yı, televizyonda “*dijital*”i işitir;

Türkçesi varken

Hülya Küçükaras

Dil Derneği Genel Yazmanı
TBD Özenli Türkçe Çalışma
Grubu Başkan Yardımcısı

ertesi gün teknoloji dükkânındaki satıcıdan “*printir, sikeynir*”ı öğrenir. Derken ben Türkçe konuşurken onlar -neredeyse tutkuyla- *Türkingilizcesini*⁴ söylemeye başlar. Dostça söyleşilerimizde bunun nedenini sorarım; yanıt genellikle şudur: “Kulağa ters gelmiyor.”

Bu yanıt kulak asmamak elde değil! Yüzlerce yılın birikimini taşıyan “ver-, say-, yaz-, tar-” köklerinden özenle türetilen sözcükler kulağa yabancı gelirken ekinimize (kültürümüze) uzak sözcüklerin kolayca kabullenilmesinin sorumlusu bu sözcükler olmasa gerek. Anlaşılan, kullanıcılar beni yabancı sayarken komşuyu, satıcıyı, televizyondaki sunucuyu kendilerine yakın buluyor; yakınlığın güven vericiliğine sığınıyor.

Sinirbilimcilere bakılırsa bu pek de şaşırtıcı değil. Kazanılmış iletişimsel davranışlar bireyoluş⁵ açısından önemlidir; toplumsal etkileşimde güven ve uyum, kullanılan dil alanıyla sağlanır.⁶ Sonuçta insan kendisine güven vereni seçiyor; çünkü evrimin de bize öğrettiği gibi amaç hep bellidir: Yaşamın sürmesinin biricik koşulu uyumun sağlanmış olmasıdır.

Türkçenin, kimilerinin topluma uyumunda ve özgüvenin oluşmasında -artık- bir seçenek

-bile- ol(a)maması ne acı! Kulakların -dolayısıyla beyin örüntülerinin ve belleklerin- seçimini Eğitimci-Dilci **Emin Özdemir** şöyle yorumluyor: “Sözcükler dizgesi yaşamı türlü yönleriyle kuşatır. (...) Sözcükleri yeğleyim işi bireyselse, toplumda o yönde o doğrultuda bir değişim yoksa, topluma karşın bu yeğleyimi yapabilir mi bireyler? Gerçekte bireysel yeğleyimle toplumsal değişim arasında bir etkileşim vardır.”⁷

Türkçeyi benimsetme savaşımını beyin kıvrımlarına erişmeden sürdürmek olanaksız; yaratıcı olmak, özgüven kırıcılığına karşı etkili yöntemler geliştirmek zorundayız...

1-Herophilus: Kadıköy-İstanbul, İÖ 335-280. Gövdebilim (anatomi) ile sinirbilim (nöroloji) alanlarında ilk kapsamlı çalışmaları yaptı.

2-Steven Rose, 21. Yüzyılda Beyin, Evrensel Basım Yayın, Ekim 2008, s. 181.

3-agy. s. 167-175

4-Sözlüklerde yeri yok; ama konuşulan dile “Türkingilizce”den başka karşılık bulamadım!...

5-Bireyoluş: Bir dirimbilim (biyoloji) terimi olan “ontogenesis”in Türkçesi.

6-H.R. Maturana-F.G. Varela, Bilgi Ağacı-İnsan Anlayışının Biyolojik Temelleri, Metis Bilim, Ekim 2010, “Dil Alanları ve İnsan Bilinci” bölümü.

7-Emin Özdemir, Dilin Öte Yakası, Yapı Kredi Yayınları, Temmuz 2002, s. 120-121.

Hedef, sistem satışı

Nezih KULEYİN
nezih@semor.com.tr

Bilişim teknolojisinin ülkemizde kullanımı önce kamu projelerinin otomasyonunun yapılması olarak başladı. Bu nedenle ilk girişim, Kara Yolları Genel Müdürlüğü'nden geldi ve ülkemiz zamanın büyük sayılabilecek bilgisayarlarından birini önce bu kuruma kurdu. Bu eğilim, büyük üniversite ve kamu kurum ve kuruluşlarının, bilişim altyapısını hızla kurumlarında gerçekleştirmesi biçimine dönüştü.

Bu dönüşüm sonucunda ülkemizde üretilen e-devlet yazılımları, gerek nitelik olarak gerekse sağladıkları toplumsal dönüşümle uluslararası alanda dikkat çekmeye başladı. Bugün bir kamu kuruluşumuz tarafından üretilen sistemi kendi ülkelerine uygulamak isteyen ve bu istemini kuruma ileten otuzdan fazla ülke olduğunu biliyoruz. Ülkemizde kullanılmakta olan birçok e-devlet uygulaması çok sayıda ülke açısından gerçekleştirilmesi hayal bile edilemeyecek projelerdir.

Bu sistemlerin satışı ve pazarlaması neden önemli?

Hâlâ ithalatı, ihracatından fazla olan bir ülke olmaktan çıkamadık. Ana taşıyıcı ihracat sektörlerindeki katma değerimiz çok düşük. Ne yazık ki katma değerimiz giderek azalmaya devam ediyor. Sürekli olarak ihracat rakamlarını rekor olarak anons etmemize rağmen ithalat rakamlarımızı söylemiyor, özellikle de ihracatın ithalatı karşılama oranından söz etmekten kaçınmaya devam ediyoruz. Çünkü bu oran azalmıyor.

Bu olumsuz durumu değiştirmek elimizde. Yapılması gereken şey, elimizde var olan zenginlik kaynağının varlığını paraya çevirecek mekanizmayı kurmak ve harekete geçirmektir.

Birinci sorun, kamu çok iyi sistemleri kurmuş ve yaşama geçirmiş olmasına rağmen bunların satışını başaramıyor. Yapısı gereği de başarması olanaksız. Çünkü devlet, hizmet üretmek amacıyla yapılandırılmış. İkinci sorun ise ortaya çıkan sistemde hak sahibi olan başka özel ve kamu kuruluşlarının varlığıdır. Lisans sorunu, satış sonrası destek sorunu çözülmesi gereken sorunlar olarak önümüzde duruyor.

Bu sorunlar nasıl çözülebilir? Sorunun çözümü tek kelime ile özetlenemez. Taraflar bir araya gelerek çözüm üretmeye ihtiyaç vardır. Taraflar kimlerdir? Bu, doğrudan kamudaki e-devlet konusundan sorumlu olan birimler ile sektörün gönüllü kuruluşlarının bir arada olduğu bir platformda değerlendirilmelidir.

Bu değerlendirme sonucunda ortaya çıkacak çözüm önerileri arasında uygulamada en etkin sonucu yaratacak olan, geliştirilerek sürdürülmelidir. Bu platform en kısa zamanda oluşturularak sektörümüzü ihracat yapar hale getirmek hepimizin görevidir.

TBD, Türkiye'nin dikkatini AB'nin "Sayısal Gündem 2020" ajandasına çekti

5 ayrı salonda 21 oturumun gerçekleştiği Bilişim 2013 etkinliğinde alanında yetkili ve uzman 150'ye yakın konuşmacı, AB'nin başlattığı "Sayısal Gündem 2020" programına işaret edip Türkiye'nin yapması gereken çalışmalara işaret etti. 42 bildiri ve 4 firma sunumu, 2 yarışmanın düzenlendiği, çok sayıda bürokrat, iş dünyası, akademisyen, medya ve uzmanın katıldığı etkinlikte Türkiye'nin 2020 gündemi ve bilişim sektörünün yakın geleceği belirlendi.

Aslıhan Bozkurt – Fatma Ağaç

Bilişim sektörünün ülke gelişimine sağlayacağı katma değeri ve gücü bilip buna inanarak 41 yıldır uğraş veren Türkiye Bilişim Derneği (TBD), her yıl düzenlediği ve artık gelenekselleşen etkinliklerinin birini daha tamamladı. TBD'nin organize ettiği "30. Ulusal Bilişim Kurultayı", sektörün de katkı ve sahiplenmesiyle yine bir şenlik şeklinde gerçekleşti. Ankara JW Marriott Hotel'de 28-29 Kasım 2013 tarihlerinde düzenlenen Bilişim 2013'te, Türkiye'nin stratejik rekabet avantajı elde edebilmesi için bilgi ekonomisinin önemi ve sektörde büyük ivmeler kazanmasına yardımcı olacak politikalar ele alınarak bu yıl da Türkiye'nin bilişim gündemi belirlendi. TBD öncülüğünde düzenlenen "Sayısal Gündem 2020" ana temalı "Bilişim 2013" etkinliği, bilişime taraf çok sayıda bürokrat ve kamu temsilcisi, iş dünyası, medya ile akademisyeni bir araya getirdi. Yoğun bir programa ev sahipliği yapan 30'uncu Ulusal Bilişim Kurultayı, zengin içeriğiyle sektörün önde gelen isimlerini konuk etti.

Yurtiçi ve yurtdışından konusunda uzman konuşmacıların davet edildiği etkinliğe, kamu ve özel sektörün yönetici ve çalışanları, sanayici ve iş adamları, akademisyenler, girişimciler, öğrenciler ve teknolojiyi yoğun kullananlar katkı sağladı. İki gün süren program kapsamında; "Sayısal Gündem 2020" temalı 4 ana oturum gerçekleşti; 42 bildiri yayınlandı; 3 ödül töreni ve 4 firma sunumu yapıldı. 111 konuşmacının yer aldığı 21 farklı oturum düzenlendi.

Türkiye'nin bilişim geleceği, 2020 sayısal gündemine yönelik strateji, politika ve izlemesi gereken yol haritası, Bilişim 2013 etkinliğine katılan 150'e yakın yerli ve yabancı uzman, bürokrat, iş dünyası temsilcisi, akademisyen ve yetkililer tarafından tartışıldı.

T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) desteğiyle organize edilen "Bilişim 2013" etkinliği, bu yıl da Dijital Türkiye Platformu'nun işbirliği ve ortak sinerjisiyle yapıldı. Tüm programlara katılımın, ücretsiz

olduğu "Bilişim 2013" etkinliğinde, "TBD-TÜBİSAD Yaşamboyu Hizmet", "Bilişim Hizmet" ve "TBD-Halıcı Beste Yarışması" ödülleri, sahiplerini buldu. Etkinlik kapsamında ayrıca En İyi Yerli Oyun Yarışması- Kristal Pksel En İyi Yerli Oyun Ödül Töreni de gerçekleştirildi. Bilişim 2013 etkinliğinde; "Avrupa 2020 Sayısal Gündemi'ne STK'ların Bakışı", "Avrupa Araştırma Vizyonu Horizon 2020", "Büyük Veri "Nesnelerin İnterneti", "Akıllı Şebeke: Politikalar, Stratejiler, Hedefler, İhtiyaçlar, Çözümler", "Kişisel Verilerin Korunması", "Sayısal Tek Pazar", "Açık Veri" ve "Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)" gibi konular ele alındı. Etkinlik kapsamında bilişim alanında çalışan ve çalışacak uzmanların mesleki gelecekleri; bulut bilişimin vergilemesi, veri ticaretinin vergilemesi; gençlerin bilgisayar ve İnternet teknolojilerinin bir değer yaratma aracı olduğu algısını erken yıllarda kazanmalarının nasıl sağlanacağı ve iletişimde yeni standartlar, mobil uygulamalar, geleceğin İnternet'i konuları da gündeme geldi. Avrupa Birliği'nin sayısal gündeminde de bulunan bu konular, 30. Ulusal Bilişim Kurultayı'nda, akademisyenler, sivil toplum kuruluşları (STK), konunun uzmanları, özel ve kamu sektörü yöneticileri, binlerce profesyonel ve yurtdışından gelen ilgililerin katılımıyla tartışıldı, kamuoyu oluşturulup çözümler üretildi.

TBD Başkanı Menteş: Yarın için konuşacaksak şimdi zamanı

Bilişim 2013, TBD Başkanı Turhan Menteş'in "Sayısal Gündem 2020" ana temasını seçme nedenlerini açıkladığı açılış konuşması ile başladı. Menteş, Avrupa Birliği'nin (AB) 2003'te 7 alanda başlattığı Avrupa Dijital Gündemi

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

**Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020**

(Digital Europe Sayısal) sürecine değinip TBD ve Dijital Türkiye Platformu olarak bu alanda farkındalık yaratmak için çalıştıklarını vurguladı.

Menteş, konuya ilişkin şu değerlendirmede bulundu:

“AB’nin büyüme stratejisi çerçevesinde 2011 yılında başlattığı “Digital Agenda for Europa” programı ile 2020’ye kadar yürütülecek bir dizi eylem planı oluşturdu. Yedi ana başlık altında 132 aksiyonlu ülke hedefleri belirlendi. Bu çalışmalar yıllık skorlamalar ile takip ediliyor ve ilerlemeler kaydediliyor. AB’nin 2020’ye kadar toplam büyümesine yüzde 5 ek katkı getirerek kişi başı gelirin 1500 Avro daha fazla olmasını sağlayacak bu çalışmalar sonucunda doğrudan istihdama 1,2 milyon, dolaylı istihdama 3,8 milyon kişilik ek katkı sağlanmış olacak. AB’nin kurguladığı bu hedefe Horizon 2020 deniliyor. TÜBİTAK bunun karşılığını bulmaya çalışıyor. Anlaşmayı da henüz imzalamadık. Türkiye’nin benzer bir Sayısal Gündemi ve ajandasının olması gerektiği açık. Geç kalmadan harekete geçilmesi gerekiyor Biz de TBD ve Dijital Türkiye olarak buna dikkat çekmeye çalışıyoruz. Yarın için konuşacaksak şimdi zamanı. Yarın konuşmak çok geç olacak. Yapılacakları bugün hemen yapmalıyız.” 7 alanda belirlenen 132 aksiyonun Türkiye’de muhatap kurum, kurul ve uzmanı olmayan alanlar olduğuna dikkat çeken Mentesh, tüm kesimleri 2020 sayısal gündemi için Türkiye’de yapılması gerekenleri belirlemeye katkı vermeye çağırdı.

Menteş, Türkiye’de uzmanlık gerektiren bu çalışmaları yürütmek ve izlemek için profesyonel kurum olmadığından Dijital Türkiye Platformu adına TBD’nin 39 alanda “TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları” oluşturmaya çalıştığının altını çizdi. İzleme sistemlerinin bu inisiyatif üzerinden yapılacağını anlatan Mentesh, “Ülkemizde muhatap kurum, kurul ve uzmanı olmayan 132 aksiyonu belirleyip Türkiye için bunun önemini kabul ettirmemiz gerekiyor” dedi. Son 3 aydaki 69 iş gününde 56 etkinlik yapıldığına dikkat çeken Mentesh, “Bu

etkinliklerin çok azı Türkiye’nin geleceğine yönelik. Türkiye’nin geleceği ile yakından uzaktan ilgisi olmayan etkinliklerin çoğunda geleceğe yönelik bir çaba yok. Sektör olarak bunlarla oyalanıp duruyoruz. TBD’nin hiçbir etkinliği ticari amaçla yapılmadı. Bu kadar çok etkinlik yapılmasını doğru bulmuyorum. Bu süreci hep beraber sorgulamak zorundayız” diye konuştu.

AB 2020 konusunda öngörülerde bulunulmaya çalıştıklarına değinen Mentesh, ortak akılla baştan planlanan büyük projeler yapılması, büyük sistem entegratörleri ve yazım evleri çıkarılmasına çalışılması gerektiğine işaret etti. Mentesh, konuşmasına şöyle devam etti: “Çok ciddi yazılım üretme potansiyelimiz var. Ama bize biçilen rolün sadece yazılım üretmek olduğunu kabul etmiyorum. Kendi pazarında söz sahibi olmayan bir sektörün, etkili olamayacağı açık. Uluslararası şirketlerin bizim geleceğimizi belirlemesini önlemeliyiz. Son defa çağrıda bulunmak istiyorum. Artık geleceği konuşmalıyız. Büyük projeler yapmalı, büyük firmalar yaratmalıyız. Yerli tercihi kullanmalı, korkmamalı kolaycılığa kaçmamalıyız. Katma değeri kendi ülkemizde yaratmalıyız. Yazılım sektörümüzü korumalıyız. Bütün büyük firmaları yok ettik. Bu süreci tersine döndürmemiz gerekiyor.”

CEPIS ile işbirliği ile Türkiye’de e-Yetkinlik çerçevesini hayata geçireceklerini söyleyen Mentesh, 89 STK, akademisyen, kamu ve özel sektörde görev alan genel müdür ve üst düzey yetkilinin katkılarıyla hazırlanan TBD 2013 Değerlendirme Raporu’nun da ülkenin bilişim tarihine not düşen bir belge olduğunu belirtti.

Dr. Dalbay: Bilişim projeleri ihraç ediyoruz
Açılışta konuşan Türksat Genel Müdürü Dr. Özkan Dalbay, başta e-Devlet Kapısı, e-KKTC, TAKBİS ve Belgenet olmak üzere, Türksat’ın bilgi ve iletişim alanındaki çalışmaları hakkında bilgi verdi. Türksat’ın Türkiye’nin bilgi toplumuna dönüşümünde önemli projeleri yürüttüğünü belirten Dr.

Dalbay, e-Devlet Kapısı ve bilişim hizmetleri konusunda Türksat’ın uzman kuruluşlarla işbirliği hâlinde çalıştığını ve bu alanda ihracat yaptıklarını söyledi. Uydu haberleşme ve dijital kablo yayıncılığının yanı sıra, bilişim ve iletişimdeki gelişim süreçlerine katkı sağladıklarını anlatan Dalbay, “Ülkemizdeki büyük e-devlet projelerinden edindiğimiz tecrübeler ve bilişim firmaları ile yaptığımız ortak çalışmalar sonucunda E-KKTC projesini tamamlayarak e-devlet çalışmamızı ihraç eder duruma geldik” dedi.

Bu yıl İzmir’de hayata geçirdikleri Bilişim Ar-Ge Merkezi’nde bulut bilişim ve büyük veri, akıllı ev ve akıllı şehir gibi konulara odaklanıp yerli yazılım geliştirme çabasında olduklarını kaydeden Dalbay, önümüzdeki birkaç yıl içinde bu alanda yerli yazılım imkânlarını sunmayı hedeflediklerini söyledi.

2014 ortalarında akıllı cihazları uzaktan yönetme özelliğini içinde barındıran M2M

(makinelar arası iletişim) ile İnteraktif Kablo TV Projesinin hizmete gireceğini duyuran Dalbay, Akıllı yaşam kavramının artık hayatımızın içine girdiğine değinen Dalbay, M2M projesinin ilk çalışmalarını Tele dünya markası olarak hayata geçirdiklerini belirtti. Dalbay, yabancı içerik geliştiricilerin lehine yerli ürünler açısından haksız rekabeti oluşturan vergi düzenlemeleri gibi uygulamaların da gözden geçirilmesini istedi.

BTK Başkanı Acarer: Kişisel verilerin paylaşılmasını cesaretle tartışmalıyız

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Tayfun Acarer ise “Ülkemizde bilişim sektöründe ilerlemeler olmuşsa bu konuda STK’ların çok önemli

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

katkıları olmuştur. TBD etkinliğinin sektör açısından çok önemli bir etkinlik olduğunu düşünüyorum” dedi. Kurultayın temasını ilginç bulan Acarer, Avrupa’nın kısa bir süre önce elektronik haberleşme sektöründe bazı değişikliklere gideceğini açıkladığını anımsatıp Türkiye’de muhatabı olmayan bazı hususların bu kurultayda görüşülmesinin önemli olduğunu belirtti.

Kamu sektörüne ait verilerinin paylaşılması konusunun Avrupa Komisyonu tarafından görüşe açıldığını anımsatan Acarer şunları söyledi: “İki hafta önce BTK olarak buna yönelik bir çalışmayı kamuoyu görüşüne açtık. Verilerin paylaşılması konusu, dokunulmaz bir hale geldi. Bunun farklı bir şekilde değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum. Kamu ya da kişisel verilerin paylaşılmasını cesaretle tartışmamız ve konuşmamız gerektiğine inanıyorum. Çok önemseyeceğim bir husus, çünkü kişisel ya da kamuya ait olsun, bu veriler zaten bir yerlerde işleniyor.

Siz buna dokundurtmazsanız, bunu işleyenler kazançlı çıkar, kâr eder. O yüzden bunların cesaretle tartışılması lazım. Bunun içinde kamu sektörüne ilişkin veriler de olur kişisel veriler olur.” Ülkemizde bilişimin gelişmesi amacıyla kurulan teknoparkların işlev ve işleyişlerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine dikkat çeken Acarer ayrıca, bilgi teknolojileri alanında nitelikli işgücü yetiştirmede üniversitelerin reel sektörün ihtiyaçlarına uygun işgücü yetiştirmesi gerektiğine işaret etti. Acarer ayrıca, bilgi teknolojileri alanında nitelikli işgücü yetiştirmede üniversitelerin reel sektörün ihtiyaçlarına uygun işgücü yetiştirmeleri gerektiğinin altını çizdi.

Dünyada 800 milyon hanenin yüzde 41’inin, Türkiye’de ise 19 milyon hanenin yüzde

47’sinin internete bağlı olduğunu belirten Acarer, dünyada sosyal medya kullanıcıların sayısının 2 milyara yaklaştığını, Türkiye’de ise 34 milyon Facebook, 10 milyon Twitter kullanıcısının bulunduğunu bildirdi. Bilgisayar ve akıllı cihazların gelişimi hakkında bilgi veren Acarer, 2010 ve sonrasında mobil internet ve M2M uygulamaların ortaya çıktığını, dünyada 2011 yılından itibaren akıllı telefon ve tablet sayısının bilgisayarı geçtiğini söyledi.

2013 Yaşam boyu Hizmet Ödülü, Doç. Dr. Akgül’ün

Açılış konuşmalarının tamamlanmasından sonra, TBD-TÜBİSAD “Yaşam Boyu Hizmet Ödülü” verildi. 1996 yılından beri, TBD ve TÜBİSAD işbirliğiyle Türk bilişim sektörüne uzun yıllar hizmet etmiş, önemli katkılar sağlamış kişilere verilen “Yaşam Boyu Hizmet Ödülü”nü bu yıl, Bilkent Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa Akgül aldı.

“Türkiye’de ki internetin babası” olarak tanınan Akgül, İnternet Kurulu, Kamunet Teknik Kurulu, ve TOBB Sektör Kurulu üyeliği ve Türkiye Bilişim Derneği Yönetim Kurulu üyesi görevlerinde bulundu. Halen İnternet Teknolojileri Derneği (İnet-D) başkanlık görevlerini de yerine getiren Akgül, İnet-tr İnternet Konferansları, Akademik Bilişim ve İnternet Haftası’nı düzenleyen ekibin başında yer alıyor. İlk basılı Türkçe İnternet kitabı olan “İnternet: Bilgiye Erişimin Yeni Araç ve Olanakları”nın yazarı olan Akgül, ödülü aldıktan sonra yaptığı konuşmada İnternet’in önemini vurguladı. “Ben İnternet’i sanayi devrimi ölçüsünde bir değişim olduğunu gördüm” diyen Akgül, bütün dünyada emek yoğun toplumdan bilgi yoğun bir yapıya geçişin söz konusu olduğuna değindi. Türkiye’nin İnternet konusunda önemli bir katkısı bulunmadığına işaret eden Akgül, “Ana sorun, konuyu bütünsel bir açıdan ele alacak sahiplik üstlenecek bir yapıyı kuramamamızdan kaynaklanıyor” dedi.

Bilişim 2013 etkinliğinin katılım sponsorları, e EY, Kaspersky, NETAŞ, Microsoft, Ruckus ve Türksat oldu. Asus, Barikat, BilişimBI, Eks-pa, Etb, Experian, İhs Telekom, Oran Teknoloji, Preton, Profelis, KoçSistem ve Teradata’nın destekleyen sponsor oldukları etkinliğin basın sponsorları ise Bloombergi NTV ve TRT idi. Medianova’nın canlı yayın yaptığı Bilişim 2013’e, BİLİŞİM dergisi, ictmedia, telepati ve Türk.İnternet.com da sektörel yayın olarak destek verdi.

Açılış oturumu, etkinliği destekleyenlere plaket verilmesiyle son buldu.

DESTEKLEYEN SPONSORLAR

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Bilişim 2013

KATILIM SPONSORLARI

DESTEKLEYEN SPONSORLAR

Gündem 2020
Dijital Agenda 2020

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Dijital Agenda 2020

TBD 2013 Değerlendirme Raporu açıklandı

Türkiye, iç ve dış pazarların teknoloji ürün ve hizmet ihtiyacına yanıt verebilmeli

Dünyanın 17. ekonomisi olan Türkiye'nin, global BİT pazarından yüzde 0.75 pay alması BİT sektörünün büyüme potansiyeline sahip olduğunu gösteriyor. 2023 hedeflerine ulaşılabilmesi için Türkiye, sadece iç pazarın değil, dış pazarların da teknoloji ürün ve hizmet ihtiyacına yanıt verebilir hale gelmeli.

Türkiye bilişim teknolojileri (BT) sektöründe bulunan tarafların ilgisini 2013 genel değerlendirmesine odaklamak üzere, Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından bir rapor hazırlandı. 89 sivil toplum kuruluşu (STK) başkanı, akademisyen, kamu ve özel sektörde görev alan genel müdür ve üst düzey yetkilinin katkılarıyla hazırlanan TBD 2013 Değerlendirme Raporu, istatistiki verilerden hareket ederek, siyasi iradeyi kullananlar ile BT sektörü üzerine politika belirleyen karar alıcılara destekleyici ve yol gösterici bir rol üstleniyor.

Önümüzdeki yıllarda BT sektöründe "bulut bilişim", "akıllı uygulamalar", "mobil" ve "nesnelerin interneti (M2M)" alanında daha çok yeni proje görüleceğine işaret edilen rapor, BT sektörünün 2013 için vergisiz teşviklerle, ciddi şekilde gelişmesinin beklendiği ancak teşvik ve desteklerde fazla gelişme olmadığını vurguladı. Raporda, sadece Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın Elektronik Haberleşme, Uzay ve Havacılık Sektöründe Araştırma Geliştirme Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Yönetmeliğine değinilirken, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın teknoloji girişimcilerine sağladığı teşvik ve desteklerin de yürürlüğe konduğu belirtildi. Diğer gelişmişlik göstergeleri gibi BT'nin de yaygın ve etkin kullanımının, ülkemiz için büyük önem taşıdığının altı çizilen raporda, ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlayacak duruma gelen bu sektörün, ulusal sermaye ve yatırımlarla büyümesi, ihracat içindeki payının artırılması, yeni iş alanları yaratmak üzere devlet tarafından desteklenmesinin kaçınılmaz hale geldiği belirtildi.

Raporda, geleceğe dair yapılan her türlü öngörü ve çalışmada, mevcut durumdaki BT kullanım kapsamının önemli şekilde değiştirmedeği sürece Türkiye'nin BT alanında sadece bir tüketici ülke olarak yer almaya devam edeceğine işaret edildi.

2013 yılında neler olmadı?

Raporda, 2013'te neler olmadı konusuna da yer verilirken, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB) bağlı faaliyet gösterecek Bilişim Sektör Birliği oluşturulmasının öngörüsünün gerçekleşmediği ele alındı.

Yerli yazılım çözümlerinin kamu ihalelerinde, yabancı yazılımlarda olduğu gibi ürün olarak kabul edilmesi beklentisinin karşılanmadığının belirtildiği raporda, kamu kurumlarının yazılım alımında yerli çözümünden yana avantaj sağlayan kurallar uygulaması gerektiği vurgulandı.

Raporda yapılmayanlar şöyle sıralandı:

- Fikri mülkiyet haklarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri yapılmadı
- T.C. Kimlik Kartı Projesi yaygınlaşmadı
- Kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal düzenleme yapılmadı
- Geçiş Hakkı Kullanımı konusunda kamu yararı yeterince gözetilemedi
- Tesis Paylaşımı fiili olarak uygulanamadı
- Kablo İnternet erişimi beklenen düzeyde yaygınlaşmadı

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

- Yeni teşvik sisteminde bilişim, tek başına yer almadı
- Kamu ihaleleri mevzuatında beklenen iyileştirmeler yapılmadı
- Bilişim toplumu hizmetlerinde AB uyumu sınırlı gelişti. Yetkilendirme rejimine yönelik değişiklikler yapılmadı.
- Türkiye “Şartlı Erişime Dayalı Hizmetlerin Yasal Olarak Korunmasına ilişkin Avrupa Sözleşmesi”ne taraf olmadı.
- Elektronik imza yasası ve AB yönergesi arasında farklılıklar devam ediyor.
- Sanal Mobil Şebeke Hizmeti işletmecileri, çifte Hazine Payı sorunundan dolayı GSM işletmecilerinin isteksizliği nedeniyle halen hizmet veremiyor.
- RTÜK tarafından Nisan ayında tamamlanan TV frekans planlaması, Ankara 8. İdare Mahkemesi tarafından ihale sürecinde açıklık, şeffaflık, güvenilirlik ve rekabet gibi esasların ihlali nedeniyle askıya alındı.
- “Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun”, yargı yetkisi konusunda düzenleme getirmedi.
- e-Ticaret Kanunu kabul edilmedi

Dünyada BİT sektörü, 2014’te 5 trilyon dolara ulaşacak

Raporda, dünyada büyümeye devam eden Bilgi İletişim Teknolojileri (BİT) sektörünün, 2014 yılında 5 trilyon ABD Doları seviyesine ulaşmasının beklendiği ifade edildi. Türkiye BİT ekonomisinin 1.2 trilyon ABD Doları büyüklüğündeki Avrupa BİT pazarının yüzde 2’si, 4.1 trilyon ABD Dolarlık küresel pazarın da yüzde 0.75’i oranında pay aldığı vurgulandığı raporda “Ekonomik büyüklük olarak dünyanın 17. ekonomisi olan Türkiye’nin hem nüfusunun hem de ekonomisinin dünya genelindeki payı yüzde 1’in üzerinde olmasına karşın global BİT pazarından aldığı payın yüzde 0.75’te kalması BİT sektörümüzün büyüme potansiyeline sahip olduğunu gösteriyor.

BİT sektörünün 1 birim büyümesinin Türkiye ekonomisinin bütününde 1,8 birimlik büyüme etkisi yaratması bekleniyor. 2023 hedeflerine ulaşılabilmesi için Türkiye’nin sadece iç pazarın değil, dış pazarların da teknoloji ürün ve hizmet ihtiyacına yanıt verebilir hale gelmesine ihtiyaç duyuluyor” denildi.

Ne yapmalı?

2013 Değerlendirme Raporu’nda “Ne yapmalı? sorusuna ise başlıklarla yanıt veriliyor:

- Telekom sektöründe rekabet stratejisi değişmeli
- Kablo TV şebekesi yeni girişimcilere açılmalı
- Mobil sektördeki verimlilik ve kârlılık sorunlarını çözmek için önlem alınmalı
- TÜBİTAK Ar-Ge desteklerindeki sorunlar çözülmeli, bilişim projelerine daha çok pay ayrılmalı
- Ar-Ge yatırımları ve inovatif şirketler desteklenmeli
- Lisanslama, sektörün ihtiyaçları doğrultusunda iyileştirilmeli
- Vergilendirme mevzuatı yerli sanayiye/sermayeyi koruyacak şekilde değiştirilmeli
- 2023 hedefleri için robotik, nano teknoloji, tele tıp, nesnelerin interneti (M2M), akıllı şehirler (smart grid) gibi bilişim alanlarına yönelmeli
- Bilişim sektörü için tek muhatap olmalı
- Bilişime talep artırılmalı
- Devlet ve özel sektör arasındaki haksız rekabete son verilmeli
- Bilişim işbirliği projelerinde yeni yöntem arayışlarına gidilmeli
- Güvenli İnternet konusunda uluslararası işbirliği yapılmalı
- Sektörde yasal altyapı ihtiyaçları karşılayacak düzeye getirilmeli
- Kişisel veriler ve gizliliğin korunması yasayla teminat altına alınmalı
- Bilişim sektöründe uluslararası standartlar, takım çalışması ve pazarlama faaliyetlerine önem verilmeli
- Bilgi teknolojileri ve iletişim sektöründe teşvik ve destekler devam etmeli
- 5651 Sayılı Yasa’da yeni düzenleme yapılmalı
- Siber Güvenlik Kurulu’nun hazırladığı Strateji ve Eylem Planı güncellenmeli
- e-Devlet proje ve uygulamaları bütünsel bir yaklaşımla ele alınmalı
- Elektronik haberleşme, bilgi ve iletişim teknolojileri yasaları AB’ye uyumlaştırılmalı
- Yerli yazılımcılar desteklenmeli
- Bilişim Bakanlığı kurulmalı
- Spektrum yönetiminin bazı alanlarında (dijital kâr payı politikası ve sınır-ötesi eşgüdüm) AB yasaları ve standartlarına uyum için düzenleme yapılmalı.
- AB Sayısal Gündem 2020 programı daha yakından izlenmeli ve öngörülen hedefler için Türkiye gerekli yapılanmaları sağlamalı.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Bilişim Hizmet Ödülleri, sahiplerini buldu

Teknoloji üreten bir Türkiye sloganıyla 1971 yılında yola çıkan ve alanında en büyük sivil toplum kuruluşu olan Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından çeşitli kategorilerde bilişimi en iyi kullanan ve sağlayan kuruluş ve kişilere bilişim hizmet ödülleri bu yıl da sahiplerini buldu. 30. Ulusal Bilişim Kurultayı kapsamında, çeşitli kategorilerde bilişimi en iyi kullanan ve yaygınlaşmasını sağlayan kuruluşlara verilen "Bilişim Hizmet Ödülleri", oylama şeklinde sonuçlandı. TBD'nin düzenli olarak gerçekleştirdiği Bilişim Hizmet Ödülleri'nin 2013 sahipleri belirlendi. Bilişim 2013 etkinliği çerçevesinde gerçekleştirilen 30. Bilişim Kurultayı kapsamında, Mobil Uygulama, Kamu Mobil Uygulama, Eğitim Sitesi, Yenilikçi Uygulama ve Video Ansiklopedisi olmak üzere toplam beş kategoride ödül verildi. TBD Bilişim Hizmeti Ödülleri'nin bu yılki sahipleri şöyle sıralandı:

- Mobil Uygulama Ödülü:** Mymediks Sağlık Takip Sistemi
- Kamu Mobil Uygulama:** İzmir Ticaret Odası Mobil Uygulaması
- Eğitim Sitesi:** Bilişim Garaj Akademisi
- Yenilikçi Uygulama:** Elektronik Genel Kurul Sistemi
- Video Ansiklopedisi:** Uzman TV
- Jüri Özel Ödülü:** Dr. Tayfun Acarer, Prof. Dr. Vasif Nabiyeve ve Noter Orhan Turan

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Yapımcı Birol Güven, 2023'teki gündelik hayat için “yeni fikirler” bekliyor

Televizyonlarda yayınlanan “80’ler” ve “90’lar” dizilerinin yapımcısı Güven, 2023'teki gündelik hayatı anlatacağı sinema filmi için bilişimcilerden yardım istedi.

Çocuklar Duymasın dizisi ile tanınan, bugünlerde ATV’de 90’lar, TRT’de 80’ler dizilerinin yapımcısı olan Birol Güven, TBD’nin 30. Ulusal Bilişim Kurultay’ının açılışına davetli konuşmacı olarak katıldı. Kurultayın ana teması olan “Sayısal Gündem 2020”ye benzer bir konu seçen Güven, konuşmasına “İlginç bir konuşma olacak çünkü ilk defa konuşulacak konuyu, dinleyiciler, konuşmacıdan daha iyi biliyor” diyerek başladı.

Güven konuşmasında “2023 dekoru kurulu bir hikâyenin anlatıldığı sinemada, hayatın rutini, önemsiz şeyleri ve günlük konuşmalar nasıl olabilir, 2023’de Gündelik hayatımız ne olur?” sorusuna yanıt arayacağını kaydetti.

Yarattığı diziler nedeniyle kendisini “gündelik hayat uzmanı” olarak tanımladığını söyleyen Güven, TRT’deki 80’ler dizisi ile 1980’lerin, ATV’deki 90’lar ile 1990’ların ve Çocuklar Duymasın ile de günümüzün hayatını resmettiğini belirtip “Gündelik hayat dizileri yapıyor, gündelik hayatın önemsiz konuları üzerinden hayatlarımızı anlatıyorum” dedi.

Türk halkının aynen kendisi gibi yaşayan insanları seyretmeyi sevdiğine değinen Güven, o nedenle kahramanların ağ kurmadığı, uçmadığı, dünyayı kurtarmadığına dikkat çekti. Güven konuşmasında aslında yeni projesi için fikir almaya geldiğini belirtip sözlerine şöyle

devam etti:

“Projede geleceğin bir mahallesinde 2023’ün gündelik yaşamları anlatılacak. Teknolojinin şimdiden dönüştürdüğü hayatlarımıza bakıp aklına pek çok soru geliyor. Örneğin, ‘Hayatım yemek hazır mı?’ gibi bir soru olacak mı? Yani insanlar bu soruyu sorabilecek kadar birlikte yaşayacak mı? Ve bu rituel kalacak mı? ABD’de yemeğe ayrılan süre 6 dakikaya düşmüş. İnsanlar bunu yakıt almak gibi görüyorlarmış. O zaman 2023’de bizde ne olacak? Daha şimdiden İstanbul’da ‘Benzin’ adını taşıyan bir restoran var. Aynı anda mı yiyeceğiz mi yoksa farklı saatlerde yemek yenilecek? Bu söz şimdi akşam 7-8 arasını çağırıyor ama insanlar hâlâ bu saatte eve gelecekler mi, ya da tersine çalışmak için sabah evden gidecekler mi? Akıllı evler içinde yollarımız karşılaşacak mı? Yoksa herkes kendi odasında kendi başına bir yaşam mı sürecektir?”

Bu proje için fikri olanlardan destek beklediğini söyleyen Güven, kendisine 2023@mint.com.tr adresinden ulaşılabilirliğini belirtti. Riskli bir proje olduğunu ama kamu yararı bulunduğunu, çocuklarımızı 2023’e hazırlayabileceğini hatırlatan Güven, konuşmasını yeni nesil için “Allah çocukları yeni sürüm gönderiyor, onların yazılımları yeni ama bizim güncellenmemiz lazım” esprisi ile tamamladı.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

21 oturum, 42 bildiri ve 4 firma sunumu

Bilişim 2013 etkinliği kapsamında alanında yetkili ve uzman, 150'ye yakın konuşmacı, 5 ayrı salonda gerçekleştirilen 21 oturum, 42 bildiri ve 4 firma sunumunda görüşlerini açıklayıp değerlendirmelerde bulundu

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD), gelenekselleşen etkinliklerinden olan Ulusal Bilişim Kurultayı, bu yıl "Sayısal Gündem 2020" ana temasıyla toplandı. 28-29 Kasım 2013 tarihlerinde, JW Marriott Hotel Ankara'da yapılan 30. Ulusal Bilişim Kurultayı'nı da kapsayan Bilişim 2013 etkinliğinde, Türkiye'nin bilişim geleceği, sayısal alana yönelik strateji ve izlemesi gereken yol haritası etkinliğe katılan 150 kadar yerli ve yabancı uzman, bürokrat, iş dünyası temsilcisi, akademisyen ve yetkili tarafından tartışıldı. İlk gün açılış oturumundan sonra yapılan **"Sertifikalılaştıramadıklarımızdan mısınız?"** oturumunu TBD Antalya Şube Başkanı Mehmet Akyelli yönetti. Oturuma Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) Başkanı Gölay Şakiroğulları, Mesleki Yeterlik Kurumu'ndan Mehmet Ordukaya, YASAD YK Üyesi Atilla Zeybek ve Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Selçuk Arslan, kendi bakış açılarına göre bilişim alanında çalışan ve çalışacak uzmanların mesleki geleceklerini ele aldılar. Büyük veri uzmanı Vinay Joosery, yeni veri tabanı görünümü ve bulut bilişimi karmaşılaştıran etkilerini anlattı. Ernst & Young temsilcileri, bulut bilişimin, veri ticaretinin vergilemesi; Yurt dışına verilen bilişim hizmetlerinde vergi istisnası; Teknokent vergi uygulamalarında özellikli durumlar; Elektronik para ile ticaret, e-ticaretin vergilemesi, yurtdışına yapılan yazılım ödemelerinde stopaj konusunda

bilgi verdiler. **"Büyük veri nedir, ne değildir"** sorusunu ise Tolga Korkunçkaya yönetiminde Mark Jones ve Avukat Burak Bicen yanıtladılar. Dokuz Eylül Üni. Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Oğuz Şimşek ve Avrupa Konseyi Program Danışmanı Maria Michaelidou'nun katıldığı **"Kişisel verilerin korunması"** panelinde, kişisel verilerin korunmasına ilişkin ilke ve düzenlemeler, mevzuat çalışmalar, sorunlar ve çözüm önerileri konuşuldu. Etkinlikte aynı başlıkla, "serbest kürsü" şeklinde düzenlenen paneli, Yardımcı Doç Dr. Elif Küzeci yönetti. Panele BKM'den Berna Sirel, TÜBİDER Başkanı Fuat Engin, TÜKODER YK Üyesi Haşmet Atahan, TÜDER'den Rüçhan Derici, BDDK Bankacılık Uzmanı Barış İşler, BDDK'dan Mustafa Fatih Boyraz ve Ahmet Tunç Bilgin, Odea Bank Genel Müdür Yardımcısı Tayfun Küçük, ING Bank Bilgi Yönetimi Kıdemli Başkan Yardımcısı Tolga Durdu, Kuveyt Türk Bilgi Teknolojileri Grup Müdürü Mücahit Gündebahar ve Avukat Emre Berk konuşmacı olarak katıldı. NETAŞ Kamu Satış ve Ankara Bölge Direktörü Ahmet Şüküroğlu, "E-devlet'ten Akıllı Devlet'e Teknoloji Trendleri" başlıklı sunumda bulundu. Gençlerin oyun oynayıp sosyalleştikleri bilgisayar ve İnternet teknolojileriyle kendi programlarını geliştirebilmelerinin mümkün olup olmadığı **"Programlama Çocuk Oyunağı"** panelinde tartışıldı. TBD Ankara Şubesi YK üyesi ve Gazi Üniversitesi Öğretim

Üyesi Doç. Dr. Selçuk Özdemir'in yönettiği panelde bilgisayar oyunları üreten Mevlüt Dinç, Gazeteci Özgür Bolat ile öğrenciler Doğa Erdem Fani ve Mahir Yılmaz Türk, bilgisayar ve İnternet'in bir değer yaratma aracı olduğu algısını erken yaşta kazanmanın önemini vurguladılar. Telekom Dünyası Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Yusuf Çağlayan'ın yönettiği **"Büyük veriyle ne yapılır?"** oturumunda Oracle'dan Gökçe Bayındır, Teradata Çözüm Mimarı A. Burak Biçer ve EnterpriseDB Devrim Gündüz, büyük veri kavramını irdeledi. Mobil uygulama geliştirme platformlarının karşılaştırılması, **"Mobil Uygulama Arenası"** oturumunda yapıldı. TBD Genç ÇG Başkanı Erdem Lafçı'nın yönettiği oturumda, Google Developer's Group'tan Orhun Mert Şimşek, Microsoft Türkiye'den Emre Yalçın ve TBD Genç üyesi Sinan Şekerçi konuştu. Deponet Ltd. Şti. Genel Müdürü Ender Kefoğlu ise, Kablosuz İletişimde 802.11ac standardının ne getirip götürdüğünü anlattı. Intel Avrupa,

Orta Doğu ve Afrika Bölgesinde Intelligent Platforms Grubu Direktörü Markus Gabler, **"Nesnelerin İnternet'i"** konusunu değerlendirdi.

Intel Bölgesel Satış Yöneticisi Uygur Doyuran'ın yönettiği **"Geleceğin İnternetinde fark yaratan alan ve çözümler"** oturumunda, Citus Data EMEA Yöneticisi Utku Azman, Ardıç Teknoloji CEO'su Tunç Kahveci, NETAŞ ICT Geliştirme Lideri Öner Tekin ve Hasan Basri Akırmak, Geleceğin internetinde makineler, pc, tablet ve akıllı telefonlarda güvenlik, yönetilebilirlik ve büyük veri analizi konularında kapsamlı çözüm ve iş modelleri üzerinde duruldu. Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof Dr. Şeref Sağıroğlu'nun yönettiği

“Elektronik tebligat ve Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)” oturumunda

Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İhsan Baştürk, TNB KEP Genel Müdürü Kürşat Güney, TÜRKKEP Genel Müdürü Dr. Yüksel Samast, Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Muhammet Polat, PTT Teknik İşler ve Otomasyon Dairesi Başkanı İbrahim Barutçu ve BTK Bilişim Uzmanı Demet Kabasakal, bu konuda kurum, banka ve şirketleri nelerin beklediği, neler yapıldığı, neler yapması gerektiğini tartıştı. Kaspersky Kurumsal Satış Müdürü Ercüment Ekim, “**Güncel siber tehditler**” konusunda bilgiler verdi.

Beklentiler ve Fırsatlar; Kozayı Yırtmak

“Nesnelerin İnterneti (Internet of Things-IoT), Machine-to-Machine (M2M) teknolojisinin dünyada kullanım modelleri, Türkiye için yaratacağı fırsat, “**Beklentiler ve Fırsatlar; Kozayı Yırtmak**” panelinde ele alındı. Koç Sistem R&D Yöneticisi Bülent Erbaş’ın

yönettiği panelde, Argela R&D Direktörü Mustafa Ergen, Koç Üniversitesi’nden Enis Erkel, Turkcell Kurumsal Mobil Hizmetler Yöneticisi Ethem Eldem ve BeWell Danışmanı Dr. Cenk Tezcan konuştu. Yöneticiliğini Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Tüketici Hakları Daire Başkanı Özgür Fatih Akpınar’ın yaptığı “**Sayısal Tek Pazar**” oturumunda konuşmacılar; DiaLOGO’dan Erdem Gülgener, Turkcell Kurum ve Devlet İlişkileri Direktörü Tolga Cem Seyfeli ve Türk Telekom’dan Dr. Mustafa Aykut oldu.

“**Akıllı Şebeke: Politikalar, Stratejiler, Hedefler**” oturumunu ELDER’den Uğur Yüksel yönetti. Enerji İşleri Genel Müdür Yardımcısı Barış Sanlı, EPDK Tarifeler Daire Başkanı Mehmet Ertürk, Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.’den Tacettin Köprülü ve Enerjisa A.Ş.’den Murat Pınar, akıllı şebeke politikaları, stratejileri ve hedeflerine ilişkin dünyada neler yaşandığı, Türkiye’de neler yapıldığı, planlandığı tartışıldı.

ELDER’den Şadi Büyükkeçeci’nin yönettiği, “**Akıllı Şebeke: İhtiyaçlar, Çözümler**” oturuma katılan GE’den Mehmet İmeryüz, Ericsson’dan Andrea Petti ve Marco Li Vigni ile AYDEM’den Mehmet Karadeniz, akıllı şebekelere yönelik teknoloji uygulamalarını ön plana çıkardılar.

Siber Güvenlik İnisiyatifi Çalışma Grubu’ndan Atıf Ünal’dın yönettiği “**Siber güvenlik**” oturumuna Güvenli hizmet koordinatörü Necmi Murt Güngör ve Avukat Meltem Banko katıldı. “**Açık veri**” oturumunu LOGO Genel

Müdürü Dr. Murat Apohan yönetti. “Açık verinin” serbestçe kullanılabilmesi, yeniden kullanımı yoluyla değer üretilmesi gibi konular anlatıldığı oturuma TAGES’ten Leyla Arsan, Başbakanlık e-Devlet Danışma Grubu Başkan Yardımcısı Mustafa Afyonluoğlu, IBM’den Mehmet Cüneyt Göksu, Bilgi Toplumu Dairesi’nden Yasin Çolak ve İmona Cloud’da Bahadır Ödevci katıldı.

TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları oluşturuluyor

“Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları”nın oluşturulmasına karar veren TBD, 7 ana hedefte 39 ayrı grup kuracak. Yaklaşık 400 uzmanın 2020 yılına kadar gönüllü olarak çalışacağı “**TBD Sayısal Gündem Uzmanlık**” grupları da etkinlikte tanıtıldı. TBD Yönetim Kurulu Üyesi Ersin Taşçı’nın yönettiği oturuma ODTÜ Prof. Dr. Nazife Baykal (Ar-Ge ve İnovasyon), Kalkınma Bakanlığı Hakan Demirtel (Birlikte Çalışabilirlik), Gazi Üniversitesi Prof. Dr. Mustafa Alkan

(Güven ve Güvenlik), BT Danışmanı Yücel Bağrıaçık (Hızlı ve Ultra Hızlı İnternet Erişimi), TODAİE Prof. Dr. Türksel Kaya Bensghir (Kamusal Alanda BT Kullanımı), Norm Eğitim'den Remime Karabağ (Sayısal Okur Yazarlık ve BT Yeteneği) ve H.Ü.'den Yrd. Doç. Dr. Muammer Ketizmen (Sayısal Tek Pazar) çalışma gruplarının hedefleri ve çalışmalarına ilişkin bilgiler verdiler. Yöneticiliğini Kalkınma Bakanlığı, Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı Emin Sadık Aydın'ın yaptığı **Avrupa Araştırma Vizyonu "Horizon 2020"**

oturuma, Okan Üniversitesi'nden Prof. Dr. Gonca Telli Yamamoto, Turkcell Teknoloji'den Verda Emiroğlu ve SRDC Danışmanlık'tan Prof. Dr. Asuman Doğaç konuşmacı olarak katıldı.

Bilişim 2013 kapsamında, **"Avrupa 2020 Sayısal Gündemi'ne STK'ların Bakışı"** da ele alındı. Dijital Türkiye Platformu Genel Sekreteri Behçet Envarlı'nın yönettiği oturuma TÜBİSAD Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Cılız, TELKODER Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Ata Ariak, İNET_D Başkanı Mustafa Akgül ve Alternatif Bilişim Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Keleş katıldı. Oturumda STK temsilcileri, bu konudaki düşüncelerini açıklayıp STK'lara düşen görevleri irdelediler.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

20. TBD-HALICI Bilgisayarla Beste Yarışması sonuçlandı

“Özgürlük” ana temalı yarışmada Gökhan Somel “Dönüşüm” adlı eseriyle birinci oldu.

Yirminci yılında, yirmi finalistin yarıştığı TBD-HALICI Bilgisayarla Beste Yarışması'nın kazananları belli oldu. Ödül töreni, 28 Kasım 2013'te Ankara Jolly Joker'de gerçekleştirildi. Finalistler, izleyici ve jüri önünde “Özgürlük” temalı besteleriyle canlı performans sergilediler.

1994'ten bu yana kesintisiz olarak her yıl gerçekleştirilen TBD - Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışması, yirminci yılını “Özgürlük” temasıyla kutladı. Bireysel ve toplumsal yaşantımızın can

damarı olan “özgürlük” için bir araya gelen; özgürlük yolunda inancı, umudu, özlemi, kuşkuyu, eleştiriyi ve isyanı paylaşan; özgürce düşünen, özgürce yaratan sanat dostlarının özgür bestelerinin yarıştığı yarışmada adaylar, özgün üretimlerini 3-4 dakikalık bir sürede, akustik ya da elektronik bir enstrümandan veya insan sesinden yararlanarak sözsüz bir biçimde kaydedip İnternet üzerinden ekibe ulaştırdı.

Attila Özdemiroğlu'nun başkanlık ettiği

yarışma jürisinde, Garo Mafyan, İzzet Öz, Borge Parlar, Hakan Özer, Şeref Oğuz, Mehmet Okonşar, Faruk Eczacıbaşı, Artun Ertürk ve Emrehan Halıcı yer aldı. Yarışmada Gökhan Somel “Dönüşüm” adlı eseriyle birinci olurken Barış Yaman, “Özlem” ikinci, Melisa Uzunarslan ise “Existence Aware” adlı bestesiyle üçüncülüğü paylaştı. TBD - Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışması'nda birinciye 5, ikinciye 3, üçüncüye ise 2 bin TL olmak üzere toplam 10 bin TL ödül verildi. Dereceye girenler para ödülünün yanı sıra önemli müzik yazılımlarının da sahibi oldu. İzzet Öz'ün sunduğu gecenin sonunda izleyiciler ve jüri üyeleri arasından pek çok müzisyen doğaçlama/jam session için sahneye çıktı. Ayrıca, final töreni sonrasında jüri üyesi ve CHP Genel başkan Yardımcısı/Ankara Milletvekili Halıcı ve üç müzisyen arkadaşı; Özgür Abbak, Muzaffer Nezih Egelioğlu, ve Çağın Çetinyürek de bir konser verdi.

Temmuz ayında duyurularına başlanan ve amatör-profesyonel tüm bestecilere açık olan TBD-Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışması, her yıl Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından düzenlenen Bilişim Kurultayı “Bilişim 2013” kapsamında gerçekleştiriliyor. Yarışma bugüne kadar onlarca besteci ve müzisyeni, hem Türkiye hem de dünya müzik sektörüne kazandırdı.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

KristalPiksel
Video Oyun Ödülleri

Kristal Piksel Video Oyun ödülleri verildi

Yerli yapım oyunların değerlendirildiği Kristal Piksel Video Oyun Ödülleri'nin kazananları belli oldu.

Farklı kategorilere göre başvurular arasından seçilen adaylar ve ödül kazananlar belirlendi. İşte 2013 Kristal Piksel Ödülünü kazanan isimler:

- Görsel Başarı Ödülü -**Monochroma**
- İşitsel Başarı Ödülü- **Monochroma**
- Oynanış Ödülü-**Darklings**
- Yılın Oyunu-**Dolmuş Driver**
- Jüri Özel Ödülü Alan Oyunlar-**Kixel World of Football ve Ode To Pixel Days**

Ülkemizde düzenlenen ve yerli yapım oyunların değerlendirildiği Kristal Piksel Video Oyun Ödülleri, Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) düzenlediği Bilişim 2013 etkinliği kapsamında gerçekleştirilen bir törenle sahiplerini buldu.

İlki 2012 yılında düzenlenen Kristal Piksel Oyun Ödülleri'nin ikincisi 29 Kasım 2013'te Ankara JW Marriott Oteli'nde yapıldı. İkinci yılında da yerli yapım video oyun geliştiricileri bir araya getirmek ve oyunları duyurmak amacıyla gerçekleştirilen yarışmanın organizasyonu, ODTÜ GATE ve ODTÜ Teknokent Animasyon Teknolojileri ve Oyun Geliştirme Merkezi (ATOM) tarafından yürütüldü.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

ODTÜ GATE Programı, öncelikle oyun geliştirme endüstrisi için uygun yöntemleri belirleyerek öğrencilere oyun geliştirme alanında uzman olmaları için yol göstermek ve oyun teknolojileri bilim dalına evrensel düzeyde katkılar sağlayacak araştırmalar yapıyor. Tezli bir yüksek lisans programı olan program kapsamında Oyun Geliştirme ve Oyun Tasarımı olarak iki uzmanlık alanı bulunuyor.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

“Türkiye’nin geleceğini konuşup birlikte şekillendirelim”

Gündem 2020 Uzmanlık Grupları”, Türkiye’nin nabzını tutup geleceğini şekillendirecekler. Oturumun açılışında bir konuma yapan TBD Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Menteş, önümüzdeki günlerde konuya ilginin artacağını belirtip çalışma gruplarında yer alacaklara “Emin olun Türkiye bilişim tarihine bakışın değiştiğinin şahidi olacaksınız” diye seslendi. Sayısal Gündem 2020’nin AB’nin bir stratejisi, dünya ekonomi pazarında yer almak için başlatılan bir girişim olduğuna değinen Menteş, bunun bir ekonomik savaş olduğunu, artık ülkelerin bunu teknolojiye öncülük yaparak sürdürmeye çalıştıklarını anlattı. Menteş, AB’nin bu savaşta geride bulunduğunun farkında olduğunu,

Türkiye’nin AB benzeri bir “sayısal gündem ve ajandası” olması ve “BT Ölçüm Kriterleri (scoreboard)”unun oluşturulması için “TBD Sayısal Gündem 2020 Uzmanlık Grupları” kuruldu.

Avrupa Birliği (AB), “Digital Agenda for Europa- Avrupa Dijital Gündemi” ile; topluluğun bilişim teknolojilerinden yararlanarak kalkınması, sosyal, kültürel seviyesi ve yaşam kalitesinin artırılması için 2020 yılına kadar bir dizi eylem planı oluşturdu ve yıllık skorumla yöntemiyle ilerlemeleri izliyor. Türkiye’nin de benzer bir “sayısal gündemi ve ajandası”nın olması ve “BT Ölçüm Kriterleri (scoreboard)”unun oluşturulması gerektiğini düşünen Türkiye Bilişim Derneği (TBD), uzmanlık gruplarını çalıştırmaya başladı. Yaklaşık 400 uzmanın gönüllü katılımıyla kurulan “TBD Sayısal

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

**Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020**

6. ve 7. Çerçeve Programlarıyla teknolojiye liderlik yakalamaya ve farklı ürünler geliştirmeye çalıştığını kaydederek sözlerine şöyle devam etti:
"Ama hedeflerini tutturabilmesi için AB içinde uyum sağlamak, temel öncelik olarak ortaya çıktı. 27 üye ülkeli AB'de, pazar tekleştiğinde ki 'Sayısal tek Pazar' ile bu yaratılmaya çalışılıyor. Ancak bu çok kolay değil. Tüm mevzuatları tekleştirmek gerekiyor. Biz de AB kapısında bekleyen bir ülkeyiz ama onun normlarını uygulayacağız söylemlerine sahibiz. O zaman AB 2029'nin norm ve hedeflerine uygun çalışmalar yapmalıyız. Buna öncelik vermemiz gerektiğinin farkındayız ve Dijital Türkiye Platformu adına TBD olarak bu inisiyatifi üstlenmek gerektiğine karar verdik."

Etkileşim başlıyor

Türkiye'de Sayısal Gündem 2020'deki birçok aksiyonun Türkiye'de sorumlusu olmadığı, uzmanlık gerektiren çalışmaları yürütmek ve izlemek için profesyonel kurum bulunmadığının altını çizen Menteş, "Bu Türkiye'nin sorunu ve ilk olarak Dijital Türkiye Platformu bu konuda inisiyatif başlattı ve ilk raporlamayı yaptı. Mevcut durum ve AB karşılaştırması raporlaması yapılıyor. Bu

çalışmanın sahibi sadece TBD değil tüm Türkiye'dir ve çalışma biçimi olarak en uygun platform TBD'dir. AB gündemini kaçırdık da Türkiye gündemini de kaçırmaya riskimiz var. Bunu yakalamak durumundayız. Uzmanlıklar olmadığını fark ettik ve bunu gidermek için bu çağırışı yaptık" diye konuştu. Her ülkenin skorlamalar yaptığı, Türkiye'nin 32 aksiyondan sadece 2'si için rapor ürettiğine dikkat çeken Menteş, konuşmasını şöyle tamamladı: "7 ana konuda bir koordinasyon sağlamak ve Türkiye'nin geleceği için yapılması gereken ama zor bir görev üstlendik. TÜBİTAK'ın da artık genel söylemlerden kurtulması gerekiyor. Her konuda kelimeler etmek zorunda olmadığımızı biliyoruz. Oluşturduğumuz bu çalışma grupları, önümüzdeki dönem tüm regülasyonlara yön verip belirleyecek. Bu gruplar sadece bir rapor üretilip görevini tamamlamayacak. Sayısal Gündem 2020'deki aksiyonların tamamını takip eden gruplar olacaklar. Devletin, basının akademinin ilk soru sorduğu, değerlendirme ve görüş aldığı yer burası olacak. Bu çalışma burada tetiklenmeye başlayacak. Ben yaptım oldu, ben bilirim, bu konuda tek sorumlu benim dönemi bitecek. Bu gruplar bundan sonraki 10 yıl boyunca çalışan bir grup olacak ve TBD'nin de bütün çalışma süreçlerini değiştirecekler. Bu etkileşim şu anda burada başlıyor. Bu bir AB inisiyatifidir. AB ile Türkiye'nin etkileşmesi söz konusu. Biz burada teknik altyapıya ilişkin yapıyı oluşturmaya başladık. Ama bunun karar verici boyutu da önem taşıyor. Bu nedenle Teknoloji Politikaları İnisiyatifi kurulmasını istediğimizi daha önce de açıklamıştık. Şimdi bu konuda ayrı bir oluşuma gittiğimizi bildirmek isterim. Türkiye'nin geleceğine yön verecek TBD Sayısal Gündem

2020 Koordinasyon Kurulu oluşturulacak." Uzmanlık grupları özel bir iletişim ortamında çalışacaklar. Toplantılar gerektiler yüz yüze değil elektronik ortamlarda gerçekleştirilecek.

Çıktıları kamuoyu ile paylaşacak

Öturm yöneticisi TBD Yönetim Kurulu Üyesi Ersin Taşçı da 7 ana dalda ortalama 20 kişiden oluşan 39 grup kurulduğunu vurgulayıp "Türkiye'nin sayısal gündem ve ajandasının oluşturulması amacı ile TBD Sayısal Gündem 2020 uzmanlık grupları oluşturuldu. Biz TBD olarak dünyada belirlenen teknolojik trendleri ülkemize de uyarlamaya çalışıyoruz. Bu uzmanlık grupları değişik alanlarda çalışma yaparak elde ettikleri çıktıları kamuoyu ile paylaşacaklar" değerlendirmesinde bulundu. Zaman planı ile ilgili bilgileri paylaşan Taşçı, 2014'ün ilk yarısında büyük bir toplantı yapacaklarını duyurdu. Taşçı, yurtiçi ve yurtdışından uzmanların Devrim Demirel'in Facebook benzeri bir yapı olan copub.com sitesinin ortamını kullanarak çalışmalara katkı vereceklerini belirtti. Açılış konuşmalarının ardında serbest bir tartışma ortamı yaratılarak çalışma grubu başkanları, kuruluş amaçları, çalışma plan ve hedeflerine ilişkin bilgiler verdiler. ODTÜ Enformatik Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Nazife Baykal, Ar-Ge ve İnovasyon; Kalkınma Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanı

Hakan Demirtel, Birlikte Çalışabilirlik; Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü Başkanı Prof. Dr. Mustafa Alkan, Güven ve Güvenlik; NİL Genel Müdürü ve Teknoloji Danışmanı Yücel Bağrıaçık, Hızlı ve Ultra Hızlı İnternet Erişimi; TODAİE eDevlet Merkez (eDEM) Müdürü Prof. Dr. Türksel Kaya Bensghir, Kamusal Alanda BT Kullanımı; NORM'da eğitim ve danışmanlık hizmetleri veren Remime Karabağ, Sayısal Okur-yazarlık ve BT Yeteneği ile Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Muammer Ketizmen ise Sayısal Tek Pazar olmak üzere toplam 7 ana dalda yapılması öngörülen çalışmalardan söz ettiler. Sohbet havasında devam eden oturumda gruplarının tanıtımının ardından dinleyicilerin görüşleri alındı ve gruplara katılmak isteyen "Bilişim Gönüllüleri"nin kayıtları yapıldı.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Avrupa 2020 Sayısal Gündemi'ne STK bakışı...

Türkiye’de henüz STK’lar baskı unsuru olarak rol alamadığına dikkat çeken STK başkanları, kamu otoritesinin öneri ve uyarılarının gereğinin yapılması ve geri besleme mekanizmasının çalıştırılmasını istedi.

Avrupa Birliği (AB) büyüme stratejisi çerçevesinde başlattığı “Digital Agenda for Europa” programı ile 2020’ ye kadar toplam büyümesine yüzde 5 ek katkı getirerek kişi başı gelirin 1500 Euro daha fazla olmasını sağlayacak. Bu çalışmalar doğrudan istihdama 1,2 milyon, dolaylı istihdama 3,8 milyon kişilik ek katkı olacak. Türkiye’nin de benzer bir ajanda hazırlayıp geç kalmadan harekete geçilmesi gerekiyor. Bilişim sektöründeki sivil toplum kuruluşları (STK) temsilcileri, Avrupa 2020 Sayısal Gündemi konusundaki düşüncelerini Bilişim 2013 kapsamında, “Avrupa 2020 Sayısal Gündemi’ne STK’ların Bakışı” oturumunda bu konudaki düşüncelerini açıklayıp STK’lara düşen görevleri irdediler. Dijital Türkiye Platformu Genel Sekreteri Behçet Envarlı’nın yönettiği oturuma Türkiye

Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ciliz, Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği (TELKODER) Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Ata Ariak, İnternet Teknolojileri Derneği (İNET-D) Başkanı Mustafa Akgül ve Alternatif Bilişim Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Keleş katıldı. Envarlı, TÜBİSAD’ın hazırladığı “Atılım için bilişim” raporuna değinerek “Büyüme için bilgi, iletişim ve teknoloji kritik bir önem taşıyor” denildiğini anımsattı. “Hızlı ve çok hızlı İnternet erişimi sorun ve sorun olmaya devam edecek gibi görünüyor” diyen Envarlı, AB üyelerinin kritik eylemler uyum çalışmalarını başlattıklarını anımsatıp Türkiye’de ise Kalkınma Bakanlığı ve Avrupa Birliği Bakanlığı’nın iki konferansı dışında bu konuda fazla bir şey yapılmadığını belirtti. AB sayısal gündemini “uzun, ince bir yol” a benzeten Envarlı, Bilgi Toplumu Strateji çalışmaları için Bakanlığa görüş bildirildiğini kaydedip sayısal gündemin paydaşları olarak katkı sağlamayı ve katılım stratejisi oluşturmayı istediklerini vurguladı. TÜBİSAD Başkanı Ciliz, yaklaşık 2 yıl önce bilişim teknolojilerinin (BT) ekonomik yansımalarını göstermek üzere bir rapor hazırlayıp ilgili yerlere sunduklarını belirterek “Bu rapor,

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

'Bilişim olmazsa kalkınma olmaz' düşüncesini temel alacak sayısal verileri içeriyor" dedi. "Türkiye'de henüz STK'lar baskı unsuru olarak rol alamıyor. Kamu otoritesi bizleri dinliyor ama önerileri ve uyarılarımızın gereği yapılmıyor, geri besleme mekanizması da yok" diyen Cılız, bunun bir kültür ve süreç sorunu olduğunu, önümüzdeki on yıllarda siyasi parti ve kamu otoritesinde demokrasinin işlemesi için STK'ların etkisinin çok daha fazla olacağını düşündüğünü söyledi.

BİT sektörüne yapılacak yatırımların ekonomiye çarpan etkisi yüksek olduğuna işaret eden Cılız, Türkiye'de BİT sektöründe 1 birimlik yatırımın ekonomide 1,8 birimlik büyüme sağladığını ancak bunun için belli kırımların yaşanmasının beklendiğini bildirdi. Dijital Türkiye Platformu'nun kuruluş sürecine ilişkin bilgiler veren Cılız, 2015'e kadar AB'ye üye ülkelerin ekonomisinin dijital ortama aktarılmasını içeren "Sayısal tek Pazar" ile 110 Avro'luk bir katkı sağlanmasının öngörüldüğünü söyledi. Türkiye olarak birtakım eylem adımları belirlemeye çalışıldığını anlatan Cılız, "özel bir anlaşma ile 'Sayısal tek pazar' içinde yer alabileceğimize" işaret etti. Cılız, yapılması gerekenleri ise "Tek Avrupa, tek e-fatura için bir tarih belirlenmeli; e-Ticaret ile ilgili direktif ile, e-imza yeniden gündeme getirilmeli; Vergi reformu ele alınmalı; Fikri mülkiyet hakları önemli, gereği yapılmalı; - Tüketici hakları düzenlenmeli, ve "Roming kalkacak" deniliyor, bu durum

netleşmeli" olarak sıraladı.

"Bilişim zaten anlaşılması zor bir kavram" diyen Cılız, bu bizim işimiz diyip gereğini yapacak muhatap olmadığına dikkat çekti.

"Hızlı ve çok hızlı İnternet erişiminin yaygınlaşmasını sağlamayı" hedeflediklerini söyleyen TELKODER Başkanı Ariak, derneğin çalışmalarını anlatıp fiber altyapı ve yeni nesil erişimde Türkiye ile Avrupa karşılaştırmalarına ilişkin bilgiler verdi. "Karşılaştırmalarda 3'te bir ya da yüzde 40 gibi oranlarda olduğumuzu görüyoruz. Bu durumda yapılacak çok iş olduğu ortada" diyen Ariak, siyasi otoritenin her yere fiber şebekenin gideceğini açıklamasına karşın gereğinin tam anlamıyla yapılmadığını söyledi. Ariak yapılması gerekenleri, yeni şebeke yapacak yatırımcının önündeki engellerin kaldırılması (Geçiş hakkı) ve yapılan altyapıların paylaşılması olarak iki başlık altında topladı. Geçiş hakkını Bakanlığın düzenlendiğine değinen Ariak, yapılan altyapıların paylaşılması konusunda ise BTK'nın Ağustos'a kadar zaman verildiğini bildirdi. Ariak, TT'nin yayınladığı fiyatların yaptırımlar anlamına geldiğine işaret ederek "Tesisler paylaşılmaz, kiralanamaz halde. Yatırım yapacak işletmeciye de orada yatırımı olana gitmesi isteniyor ve fiyatlar nedeniyle olay kilitleniyor. BTK'nın olabilir için bir karar alması gerekiyor" diye konuştu. Teknolojide Avrupa'nın geride olduğunu

söylendiğini anımsatan Ariak, Türkiye'nin Avrupa'nın bile yarısı düzeyinde bulunduğunu, son 5 yılda büyük yatırımlar yapıldığını anlatıp "Fiber çekilmesi zor bir iş değil. Bulduğumuz nokta, yönetmelikler var, çalışmalar yapılmış ama elimiz hamur karnımız aç bir durum. Altyapı işlerinin zamanında yatırım yapmazsanız telafisi zordur.

İNET-D Başkanı Akgül, Türkiye'deki İnternet kullanımı konusunda istatistiki verilere değinip "Bilinçli olarak bu konularda ne kafa yoran ne de bir şeyler yapan var. Söylem var ama eylem yok. Siz hiç siyasi partilerin grup toplantılarında 'Ulusa sesleniş'te bize ilişkin bir açıklama duydunuz mu? Bu işin sorumluluğunu alan ve ana işi bu olan biri yok. Toplum önderlerinin dikkatini bile çekememiş durumdayız. Bütünsel bir bakış açısı yok. BTS'nin üzerinde 3 yıl geçti hâlâ yenisini yapamadık.

Bilişim sadece kalkınma için önemli değil. Toplumu sıçratmak için İnternet'i her şeyin merkezine koymak durumundayız. Türkiye'de yönetim ve geri bildirim yapacak mekanizma yok. E-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu yıllardır toplanmıyor. Bilgi Toplumu Dairesi olan Bakanlık bile bu ve benzeri toplantılarla kendisini ilgili görmüyor.

Alternatif Bilişim Derneği Başkanı Keleş ise, İnternetin önündeki engellerden söz etti.

Devletlerin aşırı korumacı ve muhafazakâr yaklaştığı İnternet'in temel bir insan hakkı olarak kabul edilmesi gerektiğini vurgulayan Keleş, dijital gözetim ve kişisel verilerin gizliliği konusunda yasal bir boşluk olduğunu AB kriterlerine uygun bir yasa çıkarılmasını önerdi. Keleş, yasa çalışmalarında gündeme gelen Veri Koruma Kurulu'nun bağımsız ve özerk olması gerektiğine dikkat çekti. TTNet üzerindeki tüm iletişimi tarayan, inceleyen cihazlar bulunduğunu, devlet ve büyük kurumların çok fazla veri ve bilgi topladıklarını bildiren Keleş, "Birileri, devlet ve bu büyük kurumları durdurmalı" dedi.

Keleş, yapılması gerekenleri de "Erişim kesinlikle ucuzlatılmalı, e-devlete erişim tamamen ücretsiz olmalı; Kamu yatırımlarının büyük bir bölümü açık (özgür) yazılımlara ayrılmalı; Kamunun açık veri ve açık standartları belirlenmeli, bedelsiz bir biçimde açık veri dolaşıma sokulmalı; İnternet, temel bir insan hakkı olarak yasal bir güvenceye kavuşturulmalı; 5651 yeniden ve acilen revize edilmeli; Erişim engelleme olmamalı; Telif lobileri engellenmeli ve Bilgisayar okur-yazarlığı üzerine eğilinmeli, üretici konumuna geçilmeli" şeklinde sıraladı.

"Devlet şeffaflaşma konusunda hâlâ çok dirençli, STK'lar olarak biraz daha baskı yapmalıyız. İnterneti devletler ve şirketlere karşı korumak zorundayız" diye Keleş, aşırı ticarileşme ve merkezileşmenin ciddi bir tehdit olduğunu belirtti. Keleş, kişisel verileri koruma kanunun layıkıyla çıkarılması için farkındalık çalışmalarına yapılması ve dijital okur-yazarlık çalışmalarına hız verilmesini istedi.

TBD Başkanı Turhan Menteş ise kamu verilerinin ticarileşmesinin açık veri ile yapılmaya çalışıldığı uyarısında bulundu.

AB'nin yeni Araştırma ve Yenilik Çerçeve Programı: Horizon 2020

2014-2020 yılları arasında yürürlükte olacak Horizon 2020 Programı ile Avrupa'nın rekabet edebilirliğinin güçlendirilmesi ve yeni büyüme ve istihdam olanakları yaratılması hedefleniyor.

Horizon 2020 (Ufuk 2020): Avrupa'nın küresel rekabet edebilirliğinin sürdürülebilmesini amaçlayan, Avrupa 2020 Stratejisi'nin temel girişimlerinden bir tanesi olan Yenilikçilik Birliği'ni (Innovation Union) uygulayan finansal bir araç. 2014 yılından 2020 yılına kadar 80 milyar Euro üzerinde bir bütçeyle Avrupa'da yeni büyüme ve istihdam yaratmak için oluşturuldu. Horizon 2020, araştırma ve yenilik için önerilere destek sağlayacak. Temel amaç; özel bir bütçe ile Avrupa Birliği'nin (AB) bilim konumunu güçlendirmek ve Avrupa'daki üst düzey araştırmalara destek vermek. Uluslararası işbirliği, Horizon 2020'nin önemli bir önceliği. Horizon 2020 ile araştırmacı, yenilikçi gerçek tek bir pazar oluşturulacak. 2014 yılı itibariyle

AB'nin araştırma destek programı olan 7. Çerçeve Programı sona erecek ve yerini Horizon 2020 adlı yeni destek programına bırakacak. Horizon 2020 oturumunda konu Avrupa, dünya ve Türkiye ölçeğinde ele alındı. Yöneticiliğini Kalkınma Bakanlığı, Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı Emin Sadık Aydın'ın yaptığı oturuma, Okan Üniversitesi'nden Prof. Dr. Gonca Telli Yamamoto, Turkcell Teknoloji'den Verda Emiroğlu ve SRDC Danışmanlık'tan Prof. Dr. Asuman Doğaç konuşmacı olarak katıldı. Kalkınma Bakanlığı, Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı Aydın, Ufuk 2020'nin Bilişim Kurultayı'nda ana gündeme düşen belki de en önemli oturum olduğuna dikkat çekti. Ufuk 2020'de sosyal sorunlara çözüm

başlığının en önemli konulardan biri olduğunu anımsatan Aydın, "Hayatımıza dair ürünlerin pazara dönük olması için birtakım sorunların cevaplandırılması lazım" dedi.

Aydın, bilişim dünyasında en çok konuşulan konunun, Ufuk 2020 Programı'na ülke olarak nasıl uyum sağlayacağımız olduğunu söyledi. Prof. Dr. Yamamoto ise Horizon 2020'nin yeni iş fırsatlarının doğmasını ve insanların yaşamlarının daha iyi olmasını sağlayan bir program olduğunu dile getirdi. Horizon 2020'nin ekonomiyi doğrudan doğruya uyaran daha akıllı bir program olduğunu ifade eden Yamamoto, programın bilişimden bağımsız olmadığını belirtti. Yamamoto, programın Mükemmel Bilim, Sanayi Liderliği ve Toplumsal Sorunlar olmak üzere 3 önemli başlığının olduğunu kaydetti. Yamamoto konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Biz, genç nüfuslu ülke olarak tanınıyoruz. 2020'de orta yaşlı nüfus olacağız. Daha sonra yaşlı nüfusa geçeceğiz. 2014-2015 taslak programında kritik bir konunun yer aldığını gördüm. Toplumsal yapıyı, davranışları, karşılıklı ilişkileri etkiliyor. Gelecek olan para, aralarında sağlık, gıda güvenliği ve sürdürülebilir tarım olan 6 önemli konu üzerinde yoğunlaşıyor.

Türkiye'de Ar-Ge üzerinden hareket edilirse şirketlerin Ar-Ge'ye yatırımları az. İnovasyona nasıl tepki vereceği konusunda soru işaretleri var. İnsan gücünü harekete geçirecek yeni projelerle uğraşmak lazım. Burada TÜBİTAK'ın sosyal yaklaşımını yeniden gözden geçirmesi gerektiğini düşünüyorum."

Turkcell Teknoloji'den Emiroğlu da Türkiye'nin Horizon 2020 Sözleşmesi'ni imzaladığının üzerinde durarak, bundan sonra planlı programlı çalışma yapılması gerektiğini vurguladı.

Emiroğlu, Horizon 2020'nin stratejisini, "Tek program; Her türlü inovasyona destek; Anahtar teknolojiler öne çıkacak ve Kolaylaştırılmış katılım" olarak özetledi. SRDC Danışmanlık'tan Prof. Dr. Doğaç ise ülke olarak AB 7. Çerçeve Programı'ndan Horizon 2020'ye deneyimlerimizi aktardı. Türkiye'nin Avrupa projelerine erken (1999-2004) başladığını söyleyen Doğaç, ilk projeye 1999'da International Corporation ile başladığını, daha sonra Türkiye'nin 6. Çerçeve Programı'na katıldığını ifade etti. Doğaç, "7. Çerçeve Programı'nda da Türkiye aktif olmaya çalıştı. Sağlık alanında

güzel projeler yaptı" dedi.

"Çerçeve 7'de Ar-Ge projeleri 5-10 yıl sonra kullanılabilecek teknolojiyi gerektirdiğinden proje sonuçları pazardan uzak oluyordu. Horizon 2020'deki inovasyon projeleri bunu kolaylaştıracak gibi görünüyor" şeklinde konuşan Doğaç, Horizon 2020'de Avrupa ülkelerinden ortaklarla çalışmanın başka ülkelerin de önünü açabileceğini belirtti.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

AB'nin temel görüşü, rekabetçi “Sayısal Tek Pazar”

Niye tek pazar? 1950'den sonra Avrupa 28 farklı pazara bölündü, Çin ve Amerika'nın Avrupa'yı pazarın dışında tutması Avrupa Dijital Gündemine Uyum Projesi'ni doğurdu.

Avrupa Komisyonu, 2010 yılı Mayıs ayında duyurduğu “Dijital Ajanda” ile, Avrupa Birliği’nin (AB) ekonomik olarak büyümesi ve sayısal dünyanın sunduğu fırsatlar ve sağladığı yararların toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılması hedeflendi. Yapılan araştırmalara göre; Avrupa’nın son 15 yıldaki büyümesinin yarısı, bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün sunduğu kolaylıkların kullanılması yoluyla başarıldı. Bu eğilimin hızlanarak artacağı öngörülmüyor.

“Sayısal Tek Pazar” kapsamında; kamusal veri kaynaklarının yeniden kullanım için açılması, Fikri Mülkiyet Haklarının çevrimiçi olarak korunması, e-ticaret uygulamalarının güncellenmesi, tüketici hakları direktifinin tamamlanması, yaratıcı içeriğin dağıtımının basitleştirilmesi, tek ödeme ve e-fatura sistemine geçiş, e-imza kullanımının yaygınlaştırılması, veri koruma kurallarının revizyonu, sayısal içerik ve benzer fiziksel donanımlar için vergi oranlarının düzenlenmesi gibi konular ele alındı. Yöneticiliğini Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Tüketici Hakları Daire Başkanı Özgür Fatih Akpınar’ın yaptığı “Sayısal Tek Pazar” oturumunda konuşmacılar; DiaLOGO’dan Erdem Gülgener, Turkcell Kurum ve Devlet İlişkileri Direktörü Tolga Cem Seyfeli ve Türk Telekom’dan Dr. Mustafa Aykut’tu.

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

DiaLOGO'dan Gülgener, Çin ve Amerika'nın Avrupa'yı pazarın dışında tutmasının Avrupa Dijital Gündemine Uyum Projesi'ni doğurduğunu anlattı. "Sayısal Tek Pazar" olarak bakıldığı zaman uyumsuzluklar olabileceğini belirten Gülgener, alternatif çözüm önerilerinin geliştirilmesi gerektiğini söyledi. Turkcell Kurum ve Devlet İlişkileri Direktörü Seyfeli de "Sayısal Tek Pazar"ın geleneksel sektörlerde inovasyonu artıracağını vurguladı. Türk Telekom'dan Aykut, "Telekomda Sayısal Tek Pazara Doğru" adlı bir sunum yaptı. Sunumunda AB Komisyonu Başkan Yardımcısı, Sayısal Gündemden Sorumlu Komisyon Üyesi Neelie Kroes'tan söz eden Aykut, "Sayısal Tek Pazar"ı tetikleyen faktörlerin İnternet

çağı, İnovasyon liderliği, Global İnternet oyuncuları, Bölünmüş pazar ve Darboğazlar olduğunu kaydetti. Aykut, 2020 Avrupa Sayısal Gündemi'nin, Güvenlik, Hızlı erişim, Uyum ve standartlar, İnovasyon, Bilişim okuryazarlığı ve AB toplumu için bilişime bağlı olduğunu söyledi. 3G'nin lideri olan Avrupa'nın 4G'de geri kaldığını vurgulayan Aykut, 4G'de dünyanın yüzde 6, Avrupa'nın ise yüzde 4 oranında geride kaldığını ifade etti. Sunumunda "Trafik Artıyor/Gelir+Yatırım Düşüyor" konusuna da değinen Aykut, Avrupalı operatörlerin her yıl yüzde 2 gelir kaybettiklerine işaret etti.

Sayısal Tek Pazar nedir?

- .Ticari pazarın dijital platforma taşınması,
- .Telekom, içerik ve hizmetler için tek bir pazar yaratılması,
- .E-ticaretin gelişmesi,
- .Tüketici güveninin kazanılması,
- .Bilişim teknolojileriyle Avrupa ekonomisine 110 milyar katkı sağlanması.

2015 hedefleri

- .Toplam alışverişin yarısı on-line gerçekleşecek,
 - .Kamu hizmetlerinin yüzde 50'si on-line olacak,
 - .Hiç İnternet kullanmayan sayısı yarıya inecek,
 - .Düzenli İnternet kullanımı yüzde 75'e çıkacak,
 - .Nüfusun yüzde 20'si ülkeler arası on-line alışveriş yapabilecek.
- 30 Haziran 2016'da 28 ülkenin parlamentosundan geçip kanunlaşacak olan paketin içeriğinde, "Azaltılmış regülasyon, Spektrum koordinasyonu, Standart ürünler, Açık İnternet, Roamingin kalkması, Tüketicinin korunması ve Şebeke tarafsızlığı" bulunuyor. Pakette, "Tek düzenleyici kuruluş, Sonlandırma ücretleri, 'Elektronik iletişim sağlayıcısı' tanımında değişiklik, Spektrum lisansı ve Farklılaştırılmış İnternet ürünleri" yer almıyor.
- Roaminge tek pazarda yer yok. 2014 yılında gelen aramalar için roaming ücretlerinin kaldırılması, 2016 yılına kadar yurtdışı aramaların şehirler arası düzeye çekilmesi hedefleniyor.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

“Güvence altında” olan kişisel veriler, bilgi ve onay alınmadan kullanılıyor

Anayasal güvence altında olması ve kanunlarda korunmasına karşın kişisel verilere ilişkin özel bir düzenlemenin çıkarılmamasının uluslar arası düzeyde sorunlar yaşattığına dikkat çekilirken yasa çalışmalarında tüketici STK'larının görüşünün alınmaması eleştirildi.

Kişisel verilerin korunması önemli bir konu. Türkiye'nin üyesi olduğu Avrupa Konseyi ve adaylık süreci devam eden Avrupa Birliği'ndeki gelişmeler doğrultusunda Türk hukukunun bu gelişmelerden ne ölçüde etkilendiği ve Türkiye'de yasal düzenlemelerin hangi aşamada olduğu iki ayrı panelde konunun taraflarınca ele alındı. 30. Ulusal Bilişim Kurultay'ında “Serbest kürsü” şeklinde yapılan “Kişisel verilerin korunması” oturumunda Türkiye’de daha çok bilgi güvenliği düzleminde ele alınan bankacılık ve finans sektöründeki sorunlar, kişisel bilgilerinin mahremiyetinin sağlanması, kişisel verilerin korunması açısından tartışmaya

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Tüketiciyi Koruma Derneği (TÜKODER) Yönetim Kurulu Üyesi Haşmet Atahan, konuşmasında tüketici derneklerinin güçlü ve etkili olabilmesi için kanunlarla derneklere belli kaynaklar aktarılması gerektiğine vurgu yaptı. Kişisel verilerin korunması konusunun tamamen boşlukta kalmasının “kabul edilebilir” bir durum olmadığını belirten Atahan, bir an önce bir yasa ile boşluğun doldurulmasını isterken yasa çalışmalarında tüketici STK’larının katkısının alınmadığını söyledi.

Atahan, özellikle ikincil

açıldı. Öncelikle daha kapsamlı bir çalışmaya dayanak oluşturacak bir durum tespitinin yapılabilmesini amaçlayan oturumda sorunlar ortaya konulduktan sonra çözüm yolları bulunmaya çalışıldı. Panele katılan konuşmacılar Anayasal güvence altında olması ve kanunlarda korunmasına karşın kişisel verilere ilişkin özel bir düzenlemenin olmamasının önemli bir sorun olduğuna dikkat çektiler. Bu durumun uluslararası düzeyde sorunlar yaşattığına işaret edilirken yasa çalışmalarında tüketici sivil toplum kuruluşlarının (STK) görüşünün alınmaması da eleştiri konusu oldu.

Oturum Başkanı Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Yardımcı Doç Dr. Elif Küzeci, T.C. Kimlik Numara’sının herhangi bir şekilde tartışılmadan kabul edilip uygulamaya konulduğunu anımsatıp kişisel verileri korumanın iç hukukun bir parçası haline getirilemediğine işaret etti. “Kişisel veri tanımı bazen dar ve yanlış tanımlanıyor” diyen Küzeci, kanunda “koruma” ve “kullanılması” ayrımının yapılmaması gerektiğini belirtti. Küzeci, “Kişisel verilerin korunması, kanunlarda var

ama koruma, kullanma ve paylaşım yeterli değil” dedi.

Küzeci, ayrıca yeni taslakta kurulması öngörülen bağımsız Veri Koruma Kurulu’nun değişiklikle Daire Başkanlığı’na dönüştürüldüğü yönünde bilgiler alındığını böyle olması durumunda başkanlığın özellikle iş yükü ve yaptırım gücü olmadığından işlevsiz kalacağının altını çizdi.

Bankalararası Kart Merkezi’nin (BKM) yaptığı çalışmalardan söz eden BT Güvenlik, Uyum, Risk & Kalite Müdürü Berna Sirel, aralarında American Express, MasterCard Worldwide, Visa, Discover Financial Services gibi üyeleri bulunan PCI (Payment Card Industry) Güvenlik Standartları Konseyi Danışma Kurulu’nun Mart 2014’te İstanbul’da toplanacağını duyurdu.

1997’de kurulan Tüketici Bilincini Geliştirme Derneği (TÜBİDER) Başkanı Fuat Engin, konunun hukuksal boyutuna değindi. 2008’de gündeme gelen yasanın Meclis’e sevk

edildiği ancak kadük kaldığını anımsatan Engin, 8 Haziran 2012’de Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan yeni yasanın da Başbakanlığa gönderildiğini ama ne olduğunun belli olmadığını söyledi. Banka ve finans kurumlarının kişisel bilgileri kullanımına ilişkin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun (BTK) bir yönetmeliği bulunduğunu, 5464 sayılı Bankalar Kanunu’nda da konunun ele alındığının altını çizen Engin, “Görev ve sorumluluklar gerektiği şekilde yerine getirilmiyor, yeterli özen gösterilmiyor” uyarısında bulundu. Mevzuatın yeterli olmadığı ama kişisel verilerin Anayasa teminatı altında olduğunu söyleyen Engin, TC Kimlik numarasının alındığı noktalarda bilgi paylaşımının çok kolay gerçekleştirildiği, konuya ilişkin genel bir yaptırımın olmadığını belirtti. Özellikle verilerin kişilerin bilgi ve onayı olmadan kullanımına ilişkin mevzuatın bir an önce çıkarılması ve “özen” yükümlülüğünün yerine getirilmesini isteyen Engin, BDDK’nın denetim sonuçlarını kamuoyu ile paylaşmasını da önerdi.

mevzuat ve düzenlemeler yapılırken toplumsal hassasiyetlerin göz önüne alınmasının önemini vurguladı. Kişisel verilere yönelik hırsızlıkların sistematik bir şekilde belli organizasyonlarca yapılmasının korkutucu ve ürkütücü bulunduğunu belirten Atahan, “Devletin asıl görevi bu tür örgütlenme ve organizasyonları ortaya çıkarması, önlemesi ve cezalandırmasıdır” dedi. Banka kartları ile ilgili verilerin BKM’de toplanmasının ciddi bir sorun olduğuna

Bağımsız, kurumsal denetim mekanizması kurulmalı

Dünyada aralarında Uruguay'ın da bulunduğu 90 ülkede oluşturulan veri koruma mevzuatına Türkiye'de de ihtiyaç duyulduğu vurgulanırken kamu ve özel şirketlerin Avrupa Konseyi'nin ilgili Sözleşmesi uygun davranması, verilerin bağımsız denetim mekanizmasıyla korunması ve vatandaşın bu organa başvurusunun sağlanması önerildi.

30. Ulusal Bilişim Kurultay'ındaki bir diğer oturumda da kişisel verilerin korunması konusu hukukçu akademisyen ve uzmanlarca ele alındı. "Kişisel verilerin korunması" oturumunun yöneticiliğini TOBB ETÜ'den Yrd. Doç. Dr. Ozan Ergül yaptı. Konuşmacılar ise TOBB ETÜ'den Yrd. Doç. Dr. Eşref Küçük, 9 Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden Doç. Dr. Oğuz Şimşek, Avrupa Konseyi Program Danışmanı Maria Michaelidou oldu. Oturumda dile getirilen bilgilere göre, kişisel verilerin korunmasına ilişkin Türkiye'de ilk çalışma 1995'te Adalet Bakanlığı bünyesinde bir komisyon tarafından yapıldı. Ancak bu çalışmaların sonucunda bir yasa tasarısı taslağı bile çıkmadı. Daha sonra hazırlanan yasa tasarısı taslağı ise kadük oldu. Kişisel verilerin korunması ile ilgili öncelikle ulusal çapta bir yasa oluşturulmalı.

değinen Atahan, özellikle DASK sigortası kapsamında toplanan verilerin hangi amaçlarla ve nerede kullanılacağına ilişkin bir düzenleme olmadığına dikkat çekti. Atahan sözlerini, "Düşünce ve davranış anlamındaki tüm değerlerimize ait verilerin toplanması ve paylaşılmasının önlenmesine ilişkin çalışmalar yapılmalı. Hassas veriler olarak tanımlanan verilerimizin korunmasız olduğu bir gerçek. Yeni yasada gündeme gelen 7 kişilik Veri Koruma Kurulu'nda tüketici haklarını koruyan STK'lardan bir temsilci üyenin bulunmasını öneriyoruz" diyerek tamamladı. Tüketici Derneği (TÜDER) Yönetim Kurulu Üyesi Rüçhan Derici ise yaptığı kısa konuşmasında, özellikle "veri setinin ne olduğuna ilişkin algı"nın çok net bir şekilde ortaya konulması gerektiğinin altını çizdi. Bilginin kaynağının da çok önemli olduğunu söyleyen Derici, "Örneğin log kayıtlarını düzenleyen bir tane bile mevzuat duydunuz mu?" diye sordu. Oturumda Bankacılık Düzenleme ve

Denetleme Kurulu'ndan (BDDK) Bankacılık Uzmanı Barış İşler, bankacılık sektöründeki kişisel verilerin kullanımına ilişkin bilgi verirken kurumun sadece bankaların yanında yer almadığını, tüketicileri de koruduğunu belirtti. İşler, "BDDK, bankalar ve tüketiciler arasında bir uzlaşma sağlamaya çalışıyor. Sadece bankaların yanında olduğumuz algı ve izlenimi yanlış" diye konuştu.

BDDK Mobil Ödemeler Mustafa Fatih Boyraz ve Ahmet Tunç Bilgin, BDDK'nın mobil ödemelere ilişkin uygulamaları ve güvenlik önlemlerini anlattılar.

ING Bank Bilgi Yönetimi Kıdemli Başkan Yardımcısı Tolga Durdu, olaya kutuplaştırıcı değil genel bakılması gerektiğini belirtip bankacı da olsalar kendilerinin de birer tüketici olduklarını anımsattı. Bankacılığın en çok regüle edilen sektörlerden bir olduğunu bildiren Durdu, bankaların bilgileri çok kolay paylaştıklarına ilişkin algının yanlış olduğunu

belirtip sözlerini "Bankalar bir ülkenin dolaşım sistemi gibidir. Yanlış algıyı silip güveni geri kazanmalıyız. Biz müşterinin kişisel verisini kullanıp bankaya nasıl kar getiririm diye değil müşteriye nasıl bir değer katarım diye düşünmeliyiz" şeklinde tamamladı.

Avukat Emre Berk ise oturumda konuya ilişkin yasa olmasa da kişisel verilerin koruma altında olduğunu, ancak özel bir düzenleme olmadığı için Türkiye'nin uluslararası düzeyde "güvensiz bir ülke" olarak değerlendirildiğine işaret etti. Berk, kişisel verilerin toplanmasında en önemli kriterin "verilerin amaca uygun olarak toplanması ve verinin niye toplandığının bilinmesi" olduğunu vurguladı.

Kuveyt Türk Bilgi Teknolojileri Grup Müdürü Hadi Rubacı da bankaların kişisel verileri kullanımına ilişkin örnekler verdi.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Türkiye’de kişisel hakların kısıtlanması yönünde birtakım düzenlemeler yapıldığını görüyoruz. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) yasasının 8. maddesindeki somut bir uygulama; istatistiki birimler resmi istatistikleri hazırlamak üzere; kurumlar kendilerinden istenen bilgileri ücretsiz olarak vermekle sorumlular. Verilmez ise idari para cezası alınır. Oysa, verilerin korunması amacı bireylerin haklarını korumak.

108 sayılı Avrupa Konseyi’nin Kişisel Nitelikteki Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Şahısların Korunmasına Dair Sözleşmesi, sadece AB ülkelerine açık değil. Tüm ülkelere açık. Amaç bireyleri korumak ve gereksiz müdahalelerin önüne geçmek. Kamu ve özel şirketler tabi ki bilgi toplayacak. Ancak bu yasaya uygun olmak durumundalar. Bütün veriler hassas veriler değil ama “Din, düşünce, inanç ve sağlık verileri” hassas veriler kapsamına giriyor. Verilerin korunması hakkı, verilere erişme hakkı var. Bunlar genel ilkeler. Sağlıkta veriler nasıl toplanacak? Bu çok önemli. Bu sözleşmenin genel tavsiyeleri var.

90 ülkede veri koruma mevzuatı var

Uruguay’ın da aralarında bulunduğu dünyada 90 ülkede veri koruma mevzuatı oluşturuldu. 108 sayılı sözleşmeye taraf olan ülkeler; çok kapsamlı reform paketi oluşturdu. 2 taslak hazırlanıp 2 yıl kadar tartışmalar devam etti. 2012 Ekimi’nde taslak kabul gördü. AB üyesi olmayan ülkelere veri transferi güçleştirildi. Parlamento müzakerelere AB üyesi ülkelerle başladı.

OECD’de de verilerinin toplanması ve yorumlanması için kılavuz (Oslo Kılavuzu) ilkeler var. Avrupa Konseyi’nin ilgili sözleşmesinde kapsamlı yenilikler yapıldı. Özellikle otomatik ve otomatik olmayan veri işlemler konusunda yenilikler getirildi. Kişilerin sahip oldukları haklar yeniliklerle güçlendirildi, erişim hakkı tanımlandı. Veri akışında çok fazla tartışmalar

oldu. Tarafların hangi koşullarda verileri paylaşılacağı ve veri koruma düzeyine ilişkin düzenlemeler yapıldı.

108 sayılı sözleşmeyi devlet onaylamış mı? Buna çok dikkat ediliyor. Sözleşme kapsamında Değerlendirme Mekanizması olması lazım. Sözleşmeyi imzalayan ülkede veri koruma kanunu olmak zorunda. Verilerin korunması için bağımsız bir denetim mekanizması olmalı. Bu mekanizma devletin denetiminde olmalı. Vatandaş bu bağımsız organa başvurabilmeli.

Sözleşme Kasım 2012’de teknik aşamadan geçirildi. Bu süreç tamamlanmış değil. Kasım 2013’te ilk toplantı gerçekleştirildi. 2014 sonunda süreç tamamlanır.

Türkiye’de durum ne?

12 Eylül 2010’daki Anayasa değişikliğiyle kişisel bilgilere güvence getirildi. Veri gizliliğinin olması çok önemli. Verilerin korunması konusunda 2010’dan bu yana fazla gelişme olmadı. Yasa hazırlanmadı. Bu da diğer ülkelerle yeterince işbirliği yapılamamasına neden oluyor. Türkiye’de durum zor. Çünkü Türkiye’de veri koruma yasası yok. Kişisel bilgileri alan taraf bunu neden aldığını açıklaması gerekir. Türkiye’de kurumsal olarak başvurulacak yer olması lazım.

KEP ve E-tebligat sistemi yerleşmedi, farkındalık zayıf

E-tebligat ve KEP konusunda sistemin henüz oturmadığı, farkındalığın da zayıf olduğu belirtildi. Türkiye’deki 1 milyon şirkete karşın KEP alan firma sayısının 10 bin olması “iç açıcı” bulunmazken, Almanya’dan sonra KEP’i yönetmelikleri düzenleyip yayınlayan ikinci ülke olduğumuza dikat çekildi.

Elektronik -Tebliğat, yönetmelikle birlikte kamu kurumları ile tüm limited ve anonim şirketlere zorunlu hale geldi. Adalet Bakanlığı, yakın zamanda UYAP üzerinden e-tebligat gönderilerimlerine başlayacak. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), ruhsat verdiği işletmecilerin

tümüne kayıtlı elektronik posta (KEP) adreslerini 22 Kasım 2013’e kadar edinip kuruma bildirmeleri zorunluluğu getirdi. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), e-tebligat çalışmalarını enerji sektörüne duyurdu. Kamu kurumlararası e-yazışmaların KEP ile yapılacağını içeren teknik çalışmalar,

Kalkınma Bakanlığı ve taslak mevzuat düzenlemeleri de Ulaştırma Bakanlığı tarafından yapılıyor. Bu sıcak gündem üzerine; “Kurum, banka ve şirketleri neler bekliyor? Neler yapılıyor, neler yapılmalı” gibi soruların yanıtları, TBD’nin 30. Ulusal Bilişim Kurultay’ındaki “Elektronik tebligat ve Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)” oturumunda tartışıldı.

Hizmet sağlayıcı firma temsilcileri, Adalet Bakanlığı ve BTK yetkililerinin konuşmacı olduğu oturumu Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof Dr. Şeref Sağıroğlu yönetti. Oturumda ilk olarak söz alan BTK uzmanı Demet Kabasakal, KEP konusundaki gelişmeleri anlattı.

Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi’nden hâkim Muhammet Polat, aslında farklı olan KEP ile e-tebligatın karıştırıldığını ve 2004’ten bu yana gündemde olan e-tebligat konusunda halen istenen noktada olmadığına işaret etti. Bakanlığın hukuki sorunlarla ilgili olarak ayda 800 bin klasik tebligat yaptığını bildiren Polat, 2013’te tüzel kişilere yıllık 8 milyon, gerçek kişilere ise bunun 3 katı (2,5 milyon) tebligat gönderildiğini bildirdi.

Yargıda tebligatların zamanında yapılamaması nedeniyle hak kaybı olduğu; bir boşanma davasında, karşı tarafın tebligatı almadığı sürece işlemin geçerli sayılmadığına değinen Polat, e-tebligatların yararlarını şöyle sıraladı:

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

“Bankaların işlemi otomatik hale getirebilmesi (xml kullanımı); Kurumlararası entegrasyonlar; Davaların hızlanması; Maliyetlerin düşmesi ve Hak kayıplarının ortadan kalkması.”

Cumhuriyet Savcısı Dr. İhsan Baştürk konunun mevzuat tarafına değinip hukuki güvenlik ile tebligat arasındaki ilişkiye ilişkin, “Hukuki devlet bir işlem yapmadan önce vatandaşına bilgi verir. Bu açıdan çok önemlidir. Bazen bir tebligattan öyle sonuçlar çıkar ki; siz tatildayken gelir, muhtara bırakılır, sonra mallarınıza haciz konur ya da başka işlemler olur” değerlendirmesinde bulundu.

Tebliğat Kanunu’nun 1959’dan kaldığına işaret eden Baştürk, “Dededen kalma davaların nedeni bu, çünkü muhataplar bu tebligatları

almaktan kaçınabiliyor, o zaman da davalar uzuyor” dedi.

PTT adına konuşan Teknik İşler ve Otomasyon Dairesi Başkanı İbrahim Barutçu, Kayıtlı E-Posta Hizmet Sağlayıcısı (KEPHS) olarak, kendi kurumundaki gelişmeleri kronolojik bir şekilde aktardı. Barutçu, bir soru üzerine 1500 KEP kullanıcıları olduğunu belirtti.

Diğer bir KEPHS olan Türkiye Noterler Birliği adına konuşan Kürşat Güney ise, elektronik tebligatın devreye girmesi ile KEP konusunun hızlanacağını söyledi. Gerek kâğıt, gerek işgücü gerekse de davaların kısılması gibi konulardan yaratılacak tasarruflarla, KEP ve e-tebligatın devlete yüzde 70 tasarruf sağlayacağını belirten Güney, “2013’ü

kaybettik, bari 2014’ü kaybetmeyelim” dedi.

Türkiye’de 1 milyon şirket olmasına karşın KEP alan firma sayısının henüz 10 bini bulmamasını ise Güney “iç açıcı bir tablo yok” şeklinde yorumladı. Güney, kendilerinde 1000 civarı KEP müşterisi olduğu söyledi.

Türk Kep adına konuşan Yüksel Samast, KEP konusunda Almanya’dan sonra yönetmelikleri düzenleyen ve yayınlayan ikinci ülke olduğumuza işaret etti. “KEP, 7 x 24 bizi zamandan bağımsız kılıyor” diyen Samast, BTK tarafından görevlendirildikleri için sanki bir devlet kurumu gibi görüldüklerinden yakınlıkla özel bir firma olduklarının altını çizdi.

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

Bilgisayar Mühendisliği için sertifika gerekli mi?

MYK'dan Ordukaya, AB'den alacakları yeni projeyle alanlarında yeterliliklerini belgelendiren bireysel hibeler verileceğini duyururken BMO Başkanı Şakiroğulları, "Niye hiçbir meslek alanında belge istenmiyor da bizden isteniyor?" diye sordu.

30. Ulusal Bilişim Kurultayı'nın ilk gün açılış töreninden sonra "Bilişim Mesleği nereye gidiyor?" sorusunun yanıtı "Sertifikalılaştıramadıklarımızdan mısınız?" oturumunda ele alındı. TBD Antalya Şubesi ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yazılım Meclisi Başkanı Mehmet Akyelli yönettiği oturumun açılışında sektörün ihtiyaç duyduğu eleman konusunda ön bilgilendirme yaptı. Oturuma katılan Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) Başkanı Gölay Şakiroğulları, Mesleki Yeterlik Kurumu (MYK) Sınav ve Değerlendirme Daire Başkanı Mehmet Ordukaya, Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER)YK Üyesi Niyazi Saral, Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD) YK Üyesi Atilla Zeybek ve Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Selçuk Arslan, TBD Genç YK Üyesi Aykut Aslantaş, kendi bakış açılarına göre bilişim alanında çalışan ve çalışacak uzmanların mesleki geleceklerini ele aldılar.

"Standartsız, sertifikasız geçirdiğimiz yıllardan sonra sektörümüzde uluslar arası birçok

Standart ve sertifika kullanmaya başladık" diyen TÜBİDER)YK Üyesi Saral, Türkiye'nin ihtiyacı olan yazılım üretimini karşılayacak düzeyde olmadığını, ara çözümlerle çözüm bulunmaya çalışıldığını anlattı. Zamanla bilişimcilerin TOBB'da temsil edildiğini, 2006'da MYK'nin 2012'de de BMO'nun kurulduğunu anımsatan Saral, 28 adet meslek standardının tamamlandığını, şimdi ikinci faza geçildiğini söyledi. Saral, sertifika ve bunun standardının adım adım belirlendiğini ve bunun kolay bir iş olmadığına değindi. MYK Sınav ve Değerlendirme Daire Başkanı Ordukaya, kurumun yaptığı yeterlilik ve sertifika tanımı ile yürütülen çalışmalar hakkında bilgi verdi. Türkiye'de 7 bine yakın meslek olduğunu, 480 tane meslek standardı belirlediklerini belirten Ordukaya, meslek standardının hazırlanış sürecini anlattı. MYK'nin 225 tane ulusal yeterlilik

belgesi yayınladığına değinen Ordukaya, 12 adet bağımsız belgelendirme kurumu olduğunu, yaklaşık 13 bin MYK belgesi düzenlendiğini bildirdi. AB'den destek aldıklarını, 26 kuruluşa hibe desteği verildiğini açıklayan Ordukaya, "2014 yılında 30-40 civarında belgelendirme yapan kuruluş olmasını bekliyoruz" dedi.

Ordukaya, AB'den bir proje alma aşamasında olduklarını, söz konusu projede alanlarında beceri ve yeterliliklerini

Gündem: Bilişim 2013 etkinliği

Sayısal Gündem 2020
Digital Agenda 2020

test edenlere (belgelendirenlere) bireysel hibeler verileceğini duyurdu. MYK'ye, bilişim alanında da başvurular geldiğini söyleyen Ordukaya, 28 tane bilişim meslek standardı hazırlandığını bildirdi.

TBD Genç YK Üyesi Aslantaş, sektörün yaşadığı sorunları anlattı. 21 yıllık STK olduklarına değinen YASAD YK Üyesi Zeybek, yazılım geliştirme sektörü ve projelerden söz etti. Zeybek, panelde yazılım pazarını büyütebilme, nitelikli bilgisayar mühendisliği, programcı, analist ile birlikte sürecin hemen hemen tüm alanlarında yetişmiş nitelikli sertifikalanmış eleman ihtiyacının konusuna açıklık kazandıracağını belirtti.

Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Arslan ise, kurs ve sertifikasyon alanında gereken yeniden yapılanma için önerilen hedef, politika ve stratejilerden söz etti. Türkiye'de Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemi'ndeki bilişim teknolojileri eğitimi ile yürütülen projelerine ilişkin açıklamalarda bulundu.

"Diploma akademik eğitime geçiş şartıdır. Diploma çoğu zaman tek başına yeterli değildir. Firmalar ek özellikleri olan kişileri tercih etmektedir. Bu bağlamda sertifikaların önemi daha da artmaktadır" diyen Arslan, sertifika programlarının, son yıllarda giderek yaygınlaşan bir eğitim seçeneği olduğuna işaret etti.

Panelin son konuşması olan BMO Başkanı Şakiroğulları, aslında diploma almayanların konuyu tanımlamansın gündemde olduğunu, diploma ile sertifika arasında bir tercih yapılma zorunda kalınmaması gerektiğinin altını çizerek "Yasa ile tanımlı disiplinlerde tanımlama ve sertifikalandırma yapılmamalı" uyarısında bulundu.

MYK tarafından 26 Şubat 2013'te yayınlanan Ulusal Meslek Standartları hakkında Danıştay'a yürütmeyi durdurma istemiyle dava açtıklarını anımsatan Şakiroğulları, MYK'nin, tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik ve mimarlık meslekleri ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş

şartları, kanunla düzenlenmiş olan mesleklerin kanun kapsamı dışında olduğunun belirtilmesine karşın "Avrupa Yeterlilik Çerçevesi"nde Lisans için 6., Yüksek Lisans için 7. seviyede standartlar hazırladığını anlattı.

"Bu düzenlemeler açıkça Türkiye'de bilgisayar mühendisliği diplomasının geçerliliğini yitirmesi ve meslektaşlarımızın yetkisiz kurumlarca verilecek yetkilendirme belgelerine mahkûm edilmesi demektir" diyen Şakiroğulları, 5 ve yukarısı seviyenin YÖK'ün yetki alanında olduğunu bunun altındakileri MYK'nin tanımlayabileceğini söyledi.

Başka hiçbir alanda 6 seviyeye standart çıkarılmadığı ancak bilişim alanında standardın 6 seviyeye çıkarıldığına işaret eden Şakiroğulları, "Bilgisayar mühendisliği lisans eğitimi olan alandır. Benim aldığım eğitimden sonra yeniden tanımlanmama gerek yok" dedi.

BMO olarak defalarca MYK ile görüştüklerine değinen Şakiroğulları, "Meslektaşlarımız kamuya girerken markaya dayalı belgeler isteniyor. Niye hiçbir meslek alanında belge istenmiyor da bizden isteniyor?" diye sordu.

Karar vericilerin meslekten gelmediği için kabul edemeyecekleri düzenlemelerle karşı karşıya olduklarını vurgulayan Şakiroğulları, "Çin bundan 20 yıl sonra kaç bilişim elemanına sahip olması gerektiğini belirleyip ona göre eğitim sistemini yaparken biz nelerle uğraşıyoruz. Sorunumuz sertifika, mühendislik alanlarının yeniden tanımlanması değil. Çünkü mühendisler Avrupa'ya gittiğinde bir sorun yaşamıyor. O nedenle bunları belgelendirmelerle uğramamalıyız. Ayrıca standart ve sertifikalar sadece MYK'nin uktesinde değil" diye konuşmasını tamamladı.

Aslında programlama çocuk oyuncağı mı?

5. sınıf öğrencisi Mahir Türk, büyüklere “Bizler teknolojiye korkmuyoruz, sizler de korkmayın” diye seslenirken Sobee CEO’su Dinç, oyun sektörüne öncelikli alan olarak önem verilmesi gerektiğini belirtip üniversitenin çok geç olduğunu, çok küçük yaşlardaki çocuklara uygun ortamların sağlanmasını önerdi.

“Genç nesillerin yoğun bir biçimde kullandıkları bilgisayar ve türevi cihazlarla İnternet teknolojilerinin sadece bir tüketim değil, aslında bir değer yaratma aracı olduğu algısını erken yıllarda kazanmalarını nasıl sağlarız? İlk, orta ve lise öğrencileri, her gün büyük keyifle oyun oynadıkları ve sosyalleştikleri bilgisayar ve İnternet teknolojileriyle aslında kendi programlarını da geliştirebileceklerini ve bunun çok basit bir şey olduğunu fark etmelerini nasıl sağlarız? Böyle bir farkındalığın bireysel ve sosyal anlamda etkileri ne olur?” bütün bu soruların yanıtları Türkiye Bilişim Derneği’nin (TBD) organize ettiği 30. Ulusal Bilişim Kurultayı’nda bulunmaya çalışıldı.

TBD Ankara Şubesi YK üyesi ve Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Selçuk Özdemir’in yönettiği “Programlama Çocuk Oyuncağı” paneline katılan bilgisayar oyunları üreten Mevlüt

Dinç, Gazeteci Özgür Bolat, lise öğrencisi Doğa Erdem Fani ve tüm etkinliğin en küçük konuşmacısı olan 5. sınıf öğrencisi Mahir Yılmaz Türk, bilgisayar ve İnternet’in bir değer yaratma aracı olduğu algısını erken yaşta kazanmanın önemini vurguladılar.

25 yaş ve altındaki neslin doğru bir şekilde yönlendirilirse bilişimde değer yaratan ve üreten bir nesil yetiştirilebileceğini vurgulayan oturun başkanı Özdemir, çocukların merakının tetiklenmesi amacıyla TBD çatısı altında 14-18 Nisan 2014’te bir etkinlik düzenleyeceklerini bildirdi. Okullarla yürütülecek etkinlik, çocuklara bir saatlik eğitimle programlama, kodlama ve yazma öğretilip Silikon Vadisi’ndeki yetkililerle tanışmaları sağlanacak.

Özdemir’in “5-6 yıl sonrasının Türkiye’sinin Steve Jobs’u olarak görmek istediği” 5. sınıf öğrencisi Mahir Türk, bilgisayar ile ilgili “deneyimlerini” kısaca paylaştı. Bilgisayarla tanışan her çocuk gibi kendisinin de oyunlar oynadığı, zamanla içinde bu oyunların nasıl yapıldığına dair bir merak duygusu uyandığını anlatan Türk, bunu öğrenmek için kendince günlük araştırmalar yaptığını ve oyun yazılmasını sağlayan programlar olduğunu öğrendiğini söyledi.

“İzlediğim bir görselde, başlangıç seviyesindeki bir programın yapılış aşamasından esinlenerek, küçük çapta deneme, yanlışla yöntemi ile kendi program kodumu yazarak, çalıştırmayı başardım” diyen Türk, programcılığa karşı ilgi ve merakının edindiği her yeni deneyimde, katlanarak arttığını belirtti. Türk, “İlerde hayalim, dünyanın tanıdığı, benim de ayrıca hayranlık duyduğum ünlü programcıların yeteneklerine ulaşabilmek” dedi.

Çocukların, teknolojinin sürekli kendini yenilediği bir dönemde yaşadığına işaret eden Türk, sözlerini şöyle tamamladı:

“Merakımızın sınırları yok. Ailelerimizin destek ve teşvikleri ve ayrıca bizlere sunulacak olan imkânlarla başarabileceğimiz, güzel projelerin de sınırları yok. Yeter ki yanlış yönlendirmelerle efendisi olduğumuz teknolojinin, ona bağımlı köleleri olmayalım. İçlerimizdeki yaratıcı potansiyeli çıkartabilmemiz için öncelikle ebeveynlerimizin kuşkucu sınırlamalarını kaldırıp bizleri teşvik etmeleri gerekiyor. Büyüklerimize ‘Çocuklarınıza güvenin, içimizdeki yaratıcı potansiyelin yok olmasına müsaade etmeyin, bizler teknolojiye korkmuyoruz, sizler de korkmayın’ diye seslenmek istiyorum.”

Daha sonra konuşan Doğa Erdem ise, program geliştirme süreçlerinden söz edip isteyenlere her türlü yardımı yapacağını bildirdi. Erdem, projeleri olduğunu ve bunları gerçekleştirmeyi düşündüğünü belirtti.

“Çocuk öğrenmek üzere tasarlanmış. Biz ise bilgileri sadece hafızasında tutsun diye çalışıyoruz” diyen Gazeteci Bolat, pasif kullanıcılıktan aktif üreticiliğe geçilmesi gerektiğini vurguladı. Okulların çoğunlukla çocuklardaki öğrenme motivasyonunu kaybettirdiği kaydeden Bolat, okulların öğrenmeyi öğretmek motivasyonu artırması gerektiğinin altını çizdi.

Türkiye'nin tersine Güney Kore'de tüketilen oyunların yüzde 95'i yerli

Halen Sobee'de CEO olarak görevini sürdüren Mevlüt Dinç, 1983'te İngiltere'de tesadüfen girdiği oyun sektöründeki 30 yıllık macerasını anlatıp "Kültürümüz, özgüvenimizi çok çabuk törpülüyor" dedi.

İlk oyunu EnduroRacer'ı İngiltere'de 1987'de geliştirdiğine değinen Dinç birçok oyun geliştirdiğini belirten Dinç, 21 yıl kaldığı İngiltere'de dünya çapında oyunlar yazıp ödüller aldığını bildirdi. 2001'de Türkiye'ye döndükten sonra "olmayan bir sektörün" önünü açmaya çalıştığına değinen Dinç, Semih Saygıner'le Magic Bilardo (2004), İstanbul MMO (2006), C4 Robot (2008), I can Football (2009), Süpercan (2011) ve 1 Man 1 Team (2012) oyunlarını geliştirdiğini kaydetti.

"Artık Türkiye'de de bir oyun sektörümüz var diyebilirim" diyen Dinç, oyun sektöründe 1 milyardan fazla oyuncu olduğunu ve oyuncu yaşının giderek küçüldüğü 2-3 yaşa indiğine dikkat çekti.

Dünya oyun sektörünün 70 milyar Dolar olduğundan söz eden Dinç, oyun sektörünün 30 yılda sinemayı geçmeyi başardığının altını çizdi. Oyun sektörünün krizlerden minimum etkilenen ve yatırıma en yüksek geri dönüş sağlayan bir alan olduğunu vurgulayan Dinç, Facebook'ta artık yüzde 80 oyun oynandığını anımsatıp "Listelerde adımız bile yok. Facebook'ta tüketilen içeriklerin ne kadarını biz üretiyoruz?" diye sordu.

22 milyonu aşkın oyuncu bulunduğunu bildiren, lisanslı dijital oyuncu yaşının 6 olarak tescillendiğine işaret eden Dinç, "Oyun sektörünün çok önemli bir alan olduğunun

ve öncelikli alan olmasına önem vermeliyiz. Üniversite, oyun gibi alanlar için çok geç. Liseler öğrenmenin en iyi zamanı. Çok küçük yaşlardaki çocuklara uygun ortamları sağlamamız lazım. Ve en önemli sıkıntımız biz paylaşmayı bilmiyoruz" diye konuştu.

"Oyun inanılmaz bir tanıtım aracı aslında" diyen Dinç, Türkiye'nin tam tersine Güney Kore'de tüketilen oyunların yüzde 95'inin yerli olduğuna dikkat çekip oyun sektörünün önemini şöyle sıraladı:

"Aynı anda 100 binler ortam ve birbirleri ile etkileşim kurabiliyor; Fiziksel sınırları, dil, din ve ırk farklarını ortadan kaldırıyor; Başarılı bir oyun yıllarca kullanımda kalıyor; Filmlerden çok daha yaygın ve etkili; Ülkemizin sahip olduğu her türlü zenginliği tanıtma aracı olabilir; Yerli yetenek, kültürel ve geleneksel içerikler teşvik edilmeli."

Birkaç önemli yönlendirmede de bulunan Dinç, mobil oyunların geliştirmenin nispeten daha ucuz, kolay ve çabuk olduğunu belirtip oyuncuya ulaşmanın kolay ama oyunda tutmanın çok zor olduğunu söyledi. Dinç'e göre "başarının sırrı"nın formülünü şöyle: Yüzde 50 Heves + Bir o kadar yetenek + İki kadar da çaba = Tutku.

FATİH Projesi:

Sorunlar, riskler ve endişeler (*)

Yeni nesil cihazların kullanım kolaylığıyla yetinmeyip bilişim eğitimi ciddiye alınmalı; sadece bilişim okuryazarlığı ile yetinilmemeli, işin temelleri, güvenlik, mahremiyet, etik ve estetik boyutu öğretilmeli, içselleştirilmesi sağlanmalı. Proje katılımcı, saydam ve özgürlükçü bir bakış açısıyla tüm paydaşlarla diyalog içinde gelişmeli. Açıklık, katılımcılık ve diyalog ancak projeye desteği artırabilir, projenin doğru yolda gelişmesine katkıda bulunabilir.

Prof. Dr. Mustafa Akgül
Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi

Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İlerletme Hareketi (FATİH) Projesi, 2010 Kasımında ülkemizin gündemine girdi. Proje 2010 yılındaki stratejik planda yer almamış ve halen projenin amaçlarını, metodolojisini, yol haritasını anlatan kapsamlı bir dokümanı yok; bu <http://fatihprojesi.meb.gov.tr> web'i ile yapılmaya çalışılmaktadır. FATİH, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) okullardaki bilgi teknolojisi kullanımını bir ileri düzeye götürme projesi olarak başladı. Epey bir değişiklikten sonra, kamuoyunca tablet, etkileşimli tahta projesi olarak algılanmış durumda.

Başlangıçta 3 yıllık bir proje olarak düşünülmüştü, ancak 3 yıl sonra tüm okul ve öğrencileri kapsamı planlanıyor. Bütün iyi niyete rağmen, eğitim ve bilişim dünyası ve paydaşlarla süregelen bir diyalogun olmaması, projenin bir yol haritası ve hedeflerinin açık bir şekilde olmayışı, tüm ülkeyi pilot olan bir görüntü vermesi ana sorun olarak gözümüze çarpıyor. Katılımcı ve saydam yapıların eksikliği, geri besleme eksikliği, özgürlük boyutu bizi endişelendiriyor. Projenin başarı kriterlerinin net bir şekilde ortaya konmaması, bunu sürekli ölçecek ve gerekli düzeltmeyi yapacak yapıların eksikliği kanımızca ciddi riskler içeriyor. Projenin, bilişim sektörü ve eğitime ivme verme potansiyeline rağmen, ders kitaplarına girecek bir başarısızlık örneği olma riski var. Kamuoyu proje konusunda yeterli bilgiyi alamıyor. Eğitim ve bilişim dünyası endişe ile uzaktan izlemeye çalışıyor. Bilgi teknolojilerini her düzey eğitimde kullanmak, bütün dünyanın ilgisini çeken, araştırdığı bir konudur. İnternetin ortaya çıkardığı olanaklar eğitimi de değiştirme çabasıdır. Açık ders malzemeleri, wikipedia, açık kitap, ABD'deki büyük üniversitelerin başlattığı, herkese açık, ücretsiz ve diplomasız çevrim içi kurslar (MOOC) bu yönde önemli gelişmeler arasındadır. Bilişim eğitimi ve eğitimde bilişim sürekli bir inceleme, araştırma ve deney konusu olmuştur.

100 dolarlık bilgisayar, her çocuğa bir dizüstü ve her çocuğa bir tablet projeleri bu yönde gözlenen başarılarından yola çıkan devam eden projelerdir. Bu deneylerde bilgisayar/tablet öğrencilere verilmiş, yanında taşınması ve eve götürmesi söylenmiştir. Öğrencinin motivasyonunda olumlu bir gelişme olmuş, kendi kendine tableti kullanmayı öğrenmiş ve bilgisayarın İnternete çıkabilmesi nedeniyle ailenin de dünyaya bakışında bir değişim gözlenmiştir.

FATİH Projesi başarılı olduğu takdirde: bilişimi etkin kullanan kuşaklar, daha eğitilmiş kuşaklar, bilişim insan kaynağı zenginliği

ve ülkemizde bilişim sektörünün gelişmesine önemli katkıda bulunması, ülkemizin bilgi toplumuna yönelmesine önemli bir ivme vermesi beklenmektedir. Bu nedenle iyi düşünülmüş, planlanmış ve doğru şekilde hayata geçirilen FATİH projesi ülkemiz için yararlıdır.

FATİH projesinin tüm paydaşların katılımı ile saydam, planlı ve bilimsel bir şekilde hayata geçirilmesi gerekir. Ülkemizde yaşadığımız önceki deneyler ve uygulamalardan edindiğimiz deneyimlerden ve başka ülkelerin deneyimlerinden yararlanmalıyız. Süreç, plan ve programlar, ortak aklımızı ortaya çıkartmak için açık ortamlarda tüm paydaşların katılımı ile tartışılmalıdır.

Projenin gelişim süreci

2010 Kasımında proje açıklandığında Şubat 2011’de pilot projenin başlaması düşünülüyordu. Etkileşimle tahta ve öğretmenlere verilecek taşınabilir bilgisayarın tasarımına odaklanıldı. İstanbul Fatih ilçesinde ve Ankara’da birkaç okulda “Akıllı tahta” deneyleri yapıldı. Basit pdf okuyucu cihazlarla bazı deneyler yapıldı ve doğal olarak pek başarılı olmadı. 2011 seçim sırasında Başbakan, “gençlerin ufuklarında bilgisayar var” söylemiyle tüm gençlere e-kitap vaat etti. Bunu yaparken elinde tablet vardı. Seçim sonrasında MEB, tableti öne çıkardı ve 5 yıllık bir dönemde ilkokul sonrası her öğrenciye tablet vereceğini ve bu amaçla ulusal bütçeden 8 milyar ayırdığını belirtti. Bu rakamın nasıl hesaplandığı açıklanmadı. 2012 Şubat’ında 17 ilde 57 okulda (esas olarak lise 1 de, birkaç tane ilkokulda) pilot çalışma başladı. Buna paralel okullara etkileşimle tahta ve İnternet altyapısı yenileme ve yüksek hızlara çıkarma çabaları sürdü. Şubat 2013 döneminde pilot okulların sayısı artırıldı; 315 okulda 36 bin 9. sınıf öğrencisine ve 13 bin öğretmene tablet dağıtıldı. 100 bin civarında etkileşimli tahta sınıflara yerleştirildi. İlk aşamada 3362 okulda İnternet altyapısının yenilenmesi yapım

aşamasında. 2013 sonbaharında 271 okulda etkileşimli tahta ve tablet dağıtıldı. Proje tamamlandığında 42000 okulda geniş bant İnternet, 570 bin derslikte etkileşimli tahta ve 11 milyon öğrenciye ve tüm öğretmenlere tablet dağıtılması hedefliyor. Tabletler için yerli katkının yüksek olması ve üretimin Türkiye yapılması isteniyor. Yerli üretim tabletin fiyatının makul olması (150-200 \$ civarı) bekleniyor. İhale yapıldı, değerlendirme devam ediyor. Öte yandan tablet için sınıfta etkileşim ve okullarda çalıştırılacak yönetim yazılımları ve derslerde kullanılacak içerikler çeşitli yöntemlerle alınma, kiralama ve yazdırılma sürecinde. EBA gelişme çabasında, sivil toplumla ve özel sektörle çeşitli işbirliği çabaları sürüyor.

Proje nasıl hayata geçmelidir?

Bu boyutta ve kapsamdaki projeler risk içeren projelerdir; başarısız olma ihtimali ciddidir. Bu tür projelere aşamalı olarak, kapsamlı araştırmalar, pilot uygulamalar sonrasında hayata geçirilmelidir. Pilot aşamasında farklı seçenekler ve platformlar planlı bir şekilde denenmelidir. Farklı firmaların seçenekleri, firma ve MEB katkısıyla, bağımsız bilimsel kurulların denetiminde yeterli uzunlukta ve kapsamda bilimsel olarak denenmeli, sonuçlar açık ortamlarda tartışılmalıdır. Ana aktörler öğretmen ve öğrencilerin farklı etkinliklerini kurgulayan alternatif öğrenme senaryoları kurulmalı ve bunlar da pilot değerlendirme çalışmalarında yer almalıdır. Bir büyük projenin başarısı için proje maliyetinin önemli bir kısmı araştırma ve geliştirmeye ayrılmalıdır. Ülkemizin eğitimde bilgi teknolojileri kullanım stratejisi ortaya konmalı ve

eğitim stratejisi ve bilgi teknolojileri stratejisi uyumlu olmalıdır. Eğitimde bilgi teknolojileri kullanım stratejisinin ise 21. yy için özlediğimiz temel eğitim ve öğrenim hedeflerinden bağımsız olması düşünülemez. Bunlar arasında öğrencinin aktif katılımı ve “içerik üretebilmesi” ile öğretmenin verimliliğinin artması FATİH Projesi’nin de temel hedefleri olmalıdır. FATİH Projesi’nin donanım boyutu göreceli en kolay boyutudur. Öğretmenlerin eğitimi ve kazanılması, müfredatın yeni teknolojilere uyarlanması, içeriğin hazırlanması, öğretim tasarımının dikkatlice yapılması, yeni teknolojilerin istediği özgürlük ve işbirliği ortamının oluşturulması işin en kritik boyutlarıdır. Ülkemiz ilkokullarında yetersiz bir “Bilgisayar Eğitimi” başlamış, ama daha sonra bu seçmeli bir ders haline gelmiştir. Yine seçmeli olarak “Medya Okuryazarlığı” dersi sunulmuştur. Son olarak 5. ve 6. sınıfa “Bilgi Teknolojileri ve Yazılım” dersi konuldu; zamanla hayata geçecek. Yeni nesil cihazların kullanım kolaylığıyla yetinmeyip bilişim eğitimi ciddiye alınmalıdır; sadece bilişim okuryazarlığı ile yetinilmemeli, işin temelleri, güvenlik, mahremiyet, etik ve estetik boyutu öğretilmeli, içselleştirilmesi sağlanmalıdır. ABD’de saygın meslek kuruluşu ACM, lise fen kolundan mezun bir öğrencinin 6 bilgisayar dersi almasını önermektedir. Bu dersler bilişim kültürünün yanında bilişim

sistemleri, programlamanın temelleri, ağ ve veritabanının temellerini içermelidir. Dünyada programlama kavramlarının olabildiğince erken taşınması yönünde deneyler yapmaktadır. Öğrencilerin bilgisayarla haşır neşir olabileceği, programlama deneyleri yapabileceği 2’lik Rasperbery gibi gelişmeler var. Bilişim/Medya/Bilgi okuryazarlığı yeniden tanımlanmalı, araçların ötesinde düşünce ve alışkanlık düzeyinde içselleştirmeyi hedeflemelidir. Öğrencinin okuduğundan bir anlam çıkartabilmesi ve okuduğunun doğruluğunu tartabilmeyi öğrenmesi hayati önemdedir. Öğretmenlerin eğitilmesi, sürece ortak edilerek kazanılması, bu teknolojileri benimseyerek, gönül rahatlığı ile kullanması sağlanmalıdır; bu ise ciddi bir iştir; çok hızlı yapılamaz. İnternet farklılığı, çeşitliliği ve çok kültürlülüğü temsil etmektedir. Müfredatın bir çerçeve ile yetinmesi, öğretmene ve öğrenciye farklı olabilme esnekliğini ve özgürlüğünü tanımalıdır. Mevcut kitapların elektronik ortama aktarılması, yani z-kitap, arzulanan e-kitap olmayacaktır. Teknolojiyi ve eğitimi anlayan, işin felsefesini iyi bilen uzmanlar e-kitapları yeniden tasarlamalıdır. Öğretmenler, İnternet’te buldukları öğrenme nesnelerini, açık öğrenme malzemelerini rahatça kullanma ve onları geliştirme ve paylaşma özgürlüğüne ve ortamına sahip olmalıdır. İnternet ortamında bu ilkelerle tasarlanmamış ve uygulamaya geçmemiş her düzeydeki “öğrenme” ortamının ve programının, eski paradigmayı destekleyen yani hâlâ merkezi bir kaynaktan bilgi yüklemesi yapmaya çabalayan uygulamaları ezip geçtiğini ve onları birer birer yok ettiğini görmekteyiz.

Ayrıca uygulanacak programın sürdürülebilirliği de daha en baştan “ana uygulayıcıları” yani “öğretmenleri” işin içine çekerek sağlanabilir. Donanım gereksinimlerinin belirlenmesi, MEB müfredat kazanımlarının düzenlenmesi, yeni ders senaryolarının oluşturulması,

ancak bundan sonra hiç değilse eş güdümlü yapılması gereken tablet üzerine konacak malzemenin seçimi ve tasarımı, sınıfta uygulama şartları, ödevler, sınavlar, bakım ve onarım vb. öğretmenlerin bütün bu adımların her birinde yer almaması baştan projemizi kendi kendimize sabote etmemiz anlamına gelir. Bütün dünyadaki örnekleriyle araştırmalar “yukarıdan aşağıya” gelen en anlamlı ve etkileyici görünen “eğitim reformlarının” bile öğretmenleri bu biçimde işin içine dahil etmezsek onlar tarafından haklı gerekçelerle sabote edildiğini gösteriyor. Tüm süreci yönetecek çeşitli bilimsel kurullar oluşturulmalı, sonuçlar açık ortamlarda tartışılmalı ve kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Buna özen gösterilmezse, sadece milyarlar heba olmaz, Türkiye ciddi zaman kaybeder ve her birlikte hayal kırıklığı yaşarız. İlgili tüm paydaşları, üniversiteler, bilişim ve eğitim STK’ları, uzmanlar, özel sektör, kamu, öğretmen, öğrenci ve velileri bu projeyi sağlıklı bir şekilde hayata geçirmek için çaba harcamalıyız.

Pilotların değerlendirilmesi

2012 Şubatında pilotlar başladıktan birkaç ay sonra Bakanlık, 5 üniversiteden ekiplere bir değerlendirme yaptırdı. Sonuçlar ortaya karışık çıktı. Raporu akademisyenler kendi aralarında tartıştılar. Rapor web’te yayınlanmadı. Bildiğimiz kadarıyla pilotları izleme çalışması yapılmadı. Rapor, Radikal gazetesinde 27 Şubat’ta özetlendi. Gazetenin başlığı “FATİH sınıfta kaldı” idi. Bu kadar kısa sürede, bu yönetim anlayışıyla daha iyi sonuçlar beklemek gerçekçi değildi. Projeyi biraz yakından inceleyenler için bu sonuçlar hiç de şaşırtıcı değildi. Bir grup akademisyen projeyi MEB’le diyalog içinde 2 yıl izledi, konferanslarda tartıştı. Birkaç okulu gezdi, proje ekibini dinledi. Ortaya çıkan raporu yayınladı. Bakanlığa ve projenin icra kuruluna sunum yapıldı. Bu çalışmalar <http://fatih.inetd.org.tr/> adresinde bulunabilir.

Başlıca tespit ve önerilerimiz

- Proje yönetimi konusunda lider eksik gözüküyor, halkla ilişkiler zayıf.
- Projenin kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerin belli olması tabletlerin İnternete çıkışında sorun var, evden de bağlanabilmesi, ailenin tableti kullanabilmesi önemli, gerekirse bunun için maddi destek sağlanmalı.
- Projenin iç ve dış denetimi ve sınıf denetimin bağımsız ve tarafsız kurumlarca yapılması, eğitim katılımcı, işbirlikçi ve üretken; eğlenme ve öğrenme birlikte, okulla sınırlı kalmayan ve çok kanallıya yönelmeli.
- Eğitim sistemi sınav odaklı olmaktan kurtulmalı, aksi halde FATİH işe yaramaz.
- Pardus aktif hale gelmeli ve okullarda kullanılmalı.
- Öğretmen ve öğrenci Bakanlık dışı kaynaklara ulaşabilmeli, etkileşebilmeli ve yeni içerik üretebilmeli.
- Öğretim tasarımı çok kritiktik, uzman desteği gerekir. Öğretmen en kritik unsurdur, kazanılmalı, eğitilmeli ve sürekli desteklemelidir.

- Zararlı içerik konusunda insana güvenen liberal bakış açısıyla yaklaşılmalı, içerik sonsuz bir döngüde sürekli yeniden üretilmeli, bunu destekleyecek yapılar kurulmalı.
- Özgürlükçü bir bakış açısıyla, üniversiteler ve STK’larla birlikte çalışılmalı.
- Pardus bağlantısı
- TÜBİTAK bir özgür yazılım projesi olan Pardus’u özgün bileşenleri de olarak geliştiriyordu. Bir yönetim değişikliği sonucunda deneyimli teknik elemanlar kaybedildi, bir başka özgür işletim sisteminin adı ve görselleri değiştirilen kopyası oldu. Projenin adı da “FATİH için Pardus” oldu. Etkileşimli tahtalarda Pardus kullanılacağı ilan edildi. Tabletlerin özgür yazılım olması şartnameye konu ama Aple ve Microsoft’un tablet ihalesine katılmasına izin verildi. Öğretmen eğitimlerinde esas olarak Windows eğitime devam edildi.
- Sonuç
- Bilgisayar, cep telefonu, gittikçe akıllaşan, küçülen ve gelişen halleriyle hepimizin günlük hayatına giriyor. Bunları elektrik ve telefon

gibi doğal kabul etmeliyiz. Bu araçları etkin kullanmanın, kendimizi, işimizi, kurumuzu geliştirmek için kullanmanın yollarını bulmalıyız. Steve Jobs’ın 1996 dediği gibi “Teknoloji, eğitimdeki sorunları çözemez.” Teknoloji, eğitime yardımcı olabilir; zenginleştirebilir; motivasyonu yüksek kişiye yol gösterebilir; hızlandırabilir. PISA sıralamasında en üste olanlar, yoğun teknoloji kullandıkları için değil, iyi öğretmenleri olduğu için öndeler. Okullarda genişbant İnternet olması, öğretmenin gerek gördüğünde İnternet’e bağlanabilmesi, uygun bulunduğu malzemeyi kullanmasına gayet yerindedir. Öğretmen ve öğrencilere güvenmeli, onların birbirleriyle ve dünya ile etkileşime geçmesini desteklemeliyiz. Öğretmenlere, “Alın bu bilgisayar, kendinizi geliştirin, dünyaya ile irtibatla olun” diye bilgisayar /tablet vermeye de benim bir itirazım yok. Ama, öğretmene “Bu z-kitabı, bu etkileşimli tahtayı kullanacaksın, bu tableti kullanacaksın, seni izleyeceğiz” baskısına endişe ederim. 8 milyarlık bir projede, yeterli hazırlık, planlama, pilot çalışma yapılmadan, kamuoyu ile etkileşime girmeden, uzmanlarla diyaloga girmeden, bütün ülkeyi bir pilot haline getirmeye itirazım var. Geri kalan her şey doğru olsa bile, öğretmeni ikna etmeden, onu sürecin bir parçası yapmadan, ciddi bir başarı söz konusu olamaz. Mevcut projenin yönetim yapısı genişletilmeli, bağımsız bilimsel kurullar proje dahil edilmeli, ve ancak pilotlardan olumlu sonuçlar çıktıktan sonra proje tüm ülkeye yayılmalıdır. Proje katılımcı, saydam ve özgürlükçü bir bakış açısıyla tüm paydaşlarla diyalog içinde gelişmelidir. Açıklık, katılımcılık ve diyalog ancak projeye desteği artırabilir, projenin doğru yolda gelişmesine katkıda bulunabilir. (*) Bu yazı, TMMOB’a bağlı Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) tarafından çıkarılan BM Dergisi’nin ikinci sayısında yayınlandı.

Arzu Kılıç
arzu.kilic@tbd.org.tr

Değerli okurlar,
Bu ay sizlere, Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın çıkardığı BM Dergi konusunda Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın Yönetim Kurulu ve Yayın Kurulu ile yaptığım söyleşiyi aktaracağım.
Öncelikle Bilgisayar Mühendisleri Odası hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum. Bilgisayar Mühendisleri Odası, bilgisayar mühendislerinin uzun yıllardır verdikleri mücadele, çalışma ve oluşturulan örgütlülüğün bir sonucu olarak ortaya çıkmış. Oda olarak 2012 yılında kurulma kararı alınmış ve 2013'te faaliyetlerine başlamış. Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın Genel Merkezi Ankara'da. Ayrıca İstanbul, İzmir ve Bursa il temsilcilikleri de bulunuyor.
Üyelikle ilgili Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. Maddesine göre, mühendis ve mimarlık yapan herkesin ilgili Odaya üye olması zorunlu.
Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın yayın organı olan BM Dergi; TMMOB Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın (BMO) resmi yayını ve Eylül 2013'te yayın hayatına başlamış.
BM Dergi aslına bakarsanız geçmişin bir ürünü. İlk çalışmaları TBD Kurucu Başkanımız Prof. Dr. Aydın Köksal tarafından yayına hazırlanmış ve 1971 yılında yayınlanmış olan "Elektrik Mühendisliği Dergisi Bilişim Özel Sayısı". Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın faaliyetleri, yeni yıldaki planları, Bilgisayar Mühendislerinin mevcut sorunları ve örgütün yayın organı BM Dergi hakkında merak edilenleri sizler için sordum.
Keyifli okumalar dilerim.
Ayrıntılı bilgi için: www.bmo.org.tr

“BM Dergi, bugünü yorumlamayı ve kayıt altına almayı hedefliyor”

Bilimsel-mesleki-teknolojik boyutları tanımlanmış bir çerçevede eğitim verilmesi gerektiğine dikkat çeken BMO yönetimi ve yayın kurulu, MYK düzenlemelerinin mesleği değersizleştirdiğinin altını çizdi. İki aylık periyotlarla yayınlanan derginin seçki sayıları da basılı olarak meslek alanının bileşenlerine ulaştırılacak

-Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) yeni kuruldu. 2013'te Bilgisayar Odası olarak neler yaptınız, yeni yılda neler planlamaktasınız?

- BMO, 2 Haziran 2012'de TMMOB Genel Kurulu'nda kuruldu. 8-9 Eylül 2012 tarihinde ilk Genel Kurulumuzu yaptık ve bir yılı aşkın bir süredir de üyelerimize hizmet veriyoruz. Mesleğimizle ve ülkenin sıcak gündemi ile ilgili çalışmalarımızı bir kenara bırakırsak, geçtiğimiz bir yıl içerisinde çoğunlukla BMO'nun kurumsallaşması çerçevesinde çalışmalar yaptık. Bu kapsamda;
 - Üyelerimize daha iyi hizmet verebilmek ve meslektaşlarımıza ulaşabilmek için İstanbul, İzmir ve Bursa temsilciliklerimizin açılışını gerçekleştirdik. Diğer illerde ise Yönetim Kurulumuz tarafından görevlendirilen üyelerimiz vasıtasıyla temsilcilik kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları devam ediyor.
 - Kuruluş öncesi ve süresinde ifade ettiğimiz soruların çözümüne yönelik çalışmaların bizzat üyelerimizin katılımıyla yapılabilmesi ve üretilen çözüm önerilerinin Yönetim Kurulumuz tarafından değerlendirilerek gereken politikaların oluşturulabilmesi amacıyla komisyonlarımızı kurduk. Bilişim Hukuku ve Bilirkişilik Komisyonu, Örgütlenme Komisyonu, Özgür Yazılım Komisyonu, BMO-Genç Komisyonu kurulan ve çalışmalarını sürdüren komisyonlarımızın birkaçı...
 - Bu röportajın yapılmasını sağlayan, BMO'nun resmi yayını olan BM Dergi yayın hayatına başladı.
 - Üyelerimizin kendilerini yenileyebilmeleri, geliştirebilmeleri amacıyla meslek alanlarımızla ilgili Mühendislik Geliştirme Eğitimleri (MÜGE) eğitimlerimize ek olarak, Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) kapsamında belgelendirme/yetkilendirme eğitimlerimiz de başladı. MİSEM kapsamındaki Bilirkişilik Yetkilendirme Eğitimi sonucu belgelendirilen üyelerimiz yargı organlarında uzman bilirkişilik yapmak üzere yetkilendirildiler.
 - Üyelerimizin ve meslektaşlarımızın işçi-işyeri-işveren ilişkileri çerçevesinde yaşadıkları sorunlarla ilgili olarak, odamızın hukuk müşavirinin de katkılarıyla hukuki danışmanlık olanağı sağlandı.

● Mesleğimize saldırı olarak nitelendirdiğimiz ve mesleğimizi değersizleştiren uygulamalardan biri olan; Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun (MYK), Lisans öğrenimi (6. Seviye) ile kazanılması gereken, Bilgisayar Mühendisliği meslek alanlarını bir meslek olarak tanımlaması ve kurs sonucu belgelendirme ile yetkilendirmenin önünü açacak düzenlemesine karşı hukuki mücadele süreci başlatıldı.

● Oda iş süreçlerini yerine getirmek ve üye ilişkilerini sağlamak amacıyla Oda Otomasyonu Yazılımı Sistemi ve Üye Portalı projemiz başlatıldı. Sadece BMO olarak değil, TMMOB'ye bağlı tüm Odaların TMMOB Ana Yönetmeliğinde tanımlanmış olan üye ve oda ile iş süreçlerini yerine getirmek için geliştirilen GPL kamu lisansına sahip TOYS (TMMOB Oda Otomasyonu Yazılımı Sistemi) projesi, çok kısa bir zamanda devreye alınarak personelimiz üyelerimiz tarafından kullanıma hazır olacak.

● Meslek Odası olarak, gerek örgün gerekse de uzaktan olsun, Bilgisayar Mühendisliği eğitiminin, bilimsel-mesleki-teknolojik boyutları tanımlanmış bir çerçevede verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu kapsamda hem kendimizi hem de kamuoyunu bilgilendirmek, bilinçlendirmek ve meslektaşlarımızın sorunlarını özgürce ifade etmesini sağlamak amacıyla "Uzaktan Eğitim ile Mühendislik Eğitimi" çalıştay düzenledik.

● Örgütlenme faaliyetleri kapsamında, meslektaşlarımızın yoğun olarak çalıştığı teknokentlerde stantlar açarak meslektaş buluşmaları etkinlikleri düzenledik. Çeşitli üniversitelerde genç meslektaş adaylarımızla etkinlikler düzenledik ve bilgisayar mühendisliği bölümlerini ziyaret ettik.

● Başta MYK'nın düzenlemesi, kamuda bilgisayar mühendisi istihdamı ve YÖK'ün teknik öğretmenlere kısa yoldan mühendislik yolunu açan uygulaması olmak üzere; mesleğimiz, toplumumuz ve ülkemizi ilgilendiren birçok güncel konuda basın açıklamaları yaptık.

Yeni yılda (2013 yılında) başlattığımız faaliyetleri neticelendirmenin yanında daha fazla meslektaşlarımızla ilişki kurmayı sağlayacak hizmetlerimizle, mesleki örgütlenmeyi bir adım ileriye taşımayı hedefliyoruz. Bu kapsamda, başta meslektaşlarımızın yoğunlukta olduğu illerde olmak üzere, yeni temsilciliklerimizin açılışı için çalışmalarımız devam ediyor. Bu sayede daha fazla üyemize ulaşarak daha sağlıklı hizmet verebileceğiz. Bununla birlikte, bilişim sektöründe mühendislik hizmetlerinin belirlenmesi ve bu kapsamda meslek alanlarının ve meslek tanımlarının belirlenmesiyle, bilişim meslek alanındaki mühendislik hizmetlerinin/projelerinin kamu yararı gözetilerek denetlenmesi için gerekli yasal düzenlemelerin ve standartların oluşturulması, kamu adına yapılacak bu denetimlerin yasalar ve standartlar doğrultusunda uygulanması temel önceliğimiz olacak.

Diğer yandan, uzun dönemli bir plan ile toplumun çıkarlarını gözeterek ulusal bir bilişim politikasının oluşturulması için; kamudan, emekten yana olan bilişim kuruluşları ile kurumsal işbirliği koşullarını oluşturmak ve bu önemli çalışmayı başlatmayı düşünüyoruz. Altyapı ve bütçe gereksinimlerinden dolayı geçtiğimiz yıl içinde büyük ölçekli bir etkinlik maalesef gerçekleştiremedik. Bu yıl bu kapsamda en az bir kongre ya da bir sempozyum düzenlemek istiyoruz. Bunun dışında özgür yazılımın yaygınlaştırılması ve toplumsallaşması konusunda çalışmalarımızı derinleştirerek, bu yaklaşımı devletin bilişim politikasına yerleştirmek için diğer kuruluşlarla sonuç alıcı ve uzun dönemli işbirliği koşullarını oluşturmak istiyoruz.

- Neden yayın çıkarma ihtiyacı duydunuz? Yayının adı ve periyodu nedir, elektronik mi basılı mı yayınlanıyor? Yayının içeriği nedir?

- BM Dergi; TMMOB Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın (BMO) resmi yayını olup, Eylül 2013'te yayın hayatına başladı. Ancak BM dergi, uzun sayılabilecek bir geçmişin ürünü. İlk çalışmalar Prof. Dr. Aydın Köksal tarafından yayına hazırlanan TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası'nca (EMO) 1971 yılında yayınlanmış "Elektrik Mühendisliği Dergisi Bilişim Özel Sayısı"dır diyebiliriz. Sonrasında 1992 - 1994 yıllarında yine EMO bünyesinde "Bilgisayar Mühendisliği Haber Bülteni", 2003 yılında ise "BM-Dergi" adıyla bilgisayar mühendisleri kendi yayınlarını çıkarmışlar.

Bugün "BM Dergi"yi, BMO'nun amaçlarından ve çalışmalarından bağımsız değerlendiremeyiz. Bu amaçlardan bazıları; üyelerinin haklarını korumak ve mesleğin kamu çıkarları doğrultusunda faaliyet yürütmesini sağlayabilmektir. BM Dergi de bu açıdan başta bilgisayar mühendisliği eğitimi, çalışma hayatı, bilimsel gelişmeler, bilişim politikaları, bilişim teknolojilerinin sosyal ve

toplumsal etkileri olmak üzere mesleğimizi ve meslektaşlarımızı ilgilendiren her başlıkta bir tartışma ve paylaşım ortamı yaratmayı amaçlamaktadır. Tüm bunların yanı sıra, bugünü yorumlamayı ve kayıt altına almayı hedeflemektedir.

İki aylık periyotlarla yayınlanan BM Dergi'nin dönemsel olarak seçti sayıları da basılı olarak meslektaşlarımıza, akademiye ve meslek alanımızın bileşenlerine ulaştırılacaktır.

-Bilgisayar Mühendisleri Odası'na göre Bilgisayar Mühendislerinin en önemli sorunları nelerdir? En önemli üç soruna ilişkin çözüm önerileriniz nelerdir? Bunun için 2014'te neler yapacaksınız?

- BMO olarak bilgisayar mühendislerinin en önemli sorunlarını 3 ana başlıkta toplayabiliriz. Bilgisayar mühendislerinin çok büyük bir kısmı, bilişim sektöründe ücretli çalışan olarak çalışma yaşamlarını sürdürüyor. Dolayısıyla sektördeki kriz, yanlış politikalar ve taşeronlaşma sonucu özelde bilgisayar

mühendisleri genelde de bilişim çalışanları, gittikçe ağırlaşan çalışma koşulları, mesleksizleştirilme ve yabancılaşma ile yüz yüze kalmışlardır.

İkincisi, iktidarların popülist/piyasacı eğitim politikaları sonucu neredeyse her ilde ve üniversitede kadro ve altyapı eksikliklerine rağmen açılan bölümlerde verilen niteliksiz eğitim ve bunun uzantısı olarak bilgisayar mühendisliği mesleğinin ve diplomanın değersizleştirilmesi.

Üçüncüsü de, bilişim meslek alanlarının ve mühendislik hizmetlerinin tanımlı olmamasından dolayı bilişim meslek alanında üretilen mühendislik hizmetlerinin/projelerinin yetkisiz/ehliyetsiz kişilerce üretilmesi, mühendis emeğinin değersizleşmesidir. Ek olarak, bilhassa kamuda bu hizmetlerinin/projelerinin yönetimi ve denetiminde bilgisayar mühendislerinin bulunmasını zorunlu tutacak yasal düzenlemenin olmaması olarak sayabiliriz. Önümüzdeki dönem bu sorunlarımıza yönelik olarak çalışmalar yapacağız.

Meslektaşlarımızın ve bilişim çalışanlarının çalışma koşullarının iyileştirilmesi kapsamında; özellikle teknokentlerde çalışan, fazla mesailerle, düşük ücretlerle, taşeronlaşma vb. bu sorunları yaşayan çalışanların katılacağı, sorunların ifade edileceği ve çözüm yollarının tartışılacağı etkinlikler düzenlemek istiyoruz. Bu etkinlikleri emekten yana bilişim örgütleri birlikte yaygınlaştırarak somut çıktılarımızı yönetenlere sunmak ve uygulanabilmesi için bir mücadele hattı oluşturmak istiyoruz. Bu sayede bir anlamda sektörde çalışanların hak ve emek örgütlenmesinin önünün açılmasının da sağlanacağını düşünüyoruz.

Niteliksiz eğitim de özünde politik bir sorun. Bugünden yarına salt BMO'nun çabasıyla çözümlenebilmesi mümkün görünmüyor. Başlangıç olarak, bilgisayar mühendisliği eğitiminin bilimsel-akademik-mesleki bir açıdan; kadro, altyapı, müfredat gibi gereksinimlerin belirlenmesi ve nitelikli eğitim kapsamında düzenlemelerin sağlanması için üniversitelerin ilgili bölümleriyle birlikte

çalışmalar yürüteceğiz. Bu çalışmaların sonucunda ortaya çıkacak olan somut raporlarımızı kamuoyu ve politika üretenlerle paylaşarak uygulanması yönünde gereken mücadele zeminini oluşturacağız.

Bilişim meslek alanlarının ve mühendislik hizmetlerinin tanımlanması ile ilgili yönetmelik çerçevesinde bir yasal mevzuat çalışması başlatacağız. Yönetmelikler komisyonumuz diğer odaların var olan teknik ve mesleki yönetmeliklerini incelerken bir diğer komisyonumuz da meslek alanları ve mühendislik hizmetlerinin tanımlanması çalışmalarını yapacak. Bu iki çalışma sonucunda da başta kamudaki e-devlet projeleri olmak üzere; şartnameden bakım sürecine kadar tüm mühendislik süreçlerinin bilgisayar mühendislerinin öznesi olduğu, yönetimi ve denetiminde bilgisayar mühendislerinin bulunmasını zorunlu olduğu yasal düzenlemeleri hayata geçirmeyi hedeflemekteyiz.

Ve elbette ki örgütlenme... 30 bini aşkın mezuna karşın 3.500 civarında mesleki örgütlenmeye sahibiz. İfade edilen sorunlarımızın ilişkin çözümlerin bulunması, hayata geçmesinin sağlayacak kamuoyu desteğinin sağlanması ve gerektiğinde yönetenlerin politikalarına müdahil olunabilmesi için bir araya gelmemiz gerekiyor. Ek olarak, TMMOB ve meslek odalarının yetkilerini elinden alan, etkisizleştiren düzenlemeler de tüm mühendisler ve ülkemiz için büyük bir sorun teşkil etmektedir. Bu, mesleğimizi değersizleştiren, kamu adına denetim yetkilerimizi elimizden alan düzenlemelere karşı tüm meslektaşlarımıza ulaşmak ve aktif bir mücadele zemini oluşturmak zorundayız. Bu kapsamda, önümüzdeki dönemde başta meslektaşlarımızın yoğunlukta olduğu illerde olmak üzere, yeni temsilciliklerimizin açılışı devam edecek. Tüm birimlerimizde yeni üye çalışmalarına hız vereceğiz. Yeni açılan birimlerimizde tüm imkânlarımızı kullanarak başta eğitimler olmak üzere meslek ve meslek odası ile ilgili etkinlikler düzenleyeceğiz.

“Biyometrik Kimlik Doğrulama Sistemi” başlıyor

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), sağlık alanındaki suiistimal ve yolsuzlukları önlemek, gerçekte hastaneye gitmemiş kişilerin hastaneye gitmiş gibi gösterilerek bunlar adına ilaç ve tedavi giderleri çıkarılmasını önlemek için daha önce pilot bölge olarak birçok hastanede uygulamaya konulan sistemi yaygınlaştırıyor. Bazı usulsüzlüklerin önüne geçmek ve vatandaşların özel hastane ile tıp merkezlerinden daha

hızlı ve verimli sağlık hizmeti alabilmelerini sağlamak üzere başlatılan Biyometrik Kimlik Doğrulama Sistemi (BKDÜ), 1 Aralık 2013’ten itibaren 2. basamak özel sağlık tesislerinde yani özel hastane ve tıp merkezlerinde zorunlu hale geliyor. Özel sağlık tesislerinde 1 Aralık 2013 itibariyle biyometrik kimlik doğrulaması yapılmadan muayene provizyonu verilmeyecek. Herhangi bir değişiklik olmazsa sistem, tıp fakültesi (üniversite) hastanelerinde ise 1 Eylül 2014’ten itibaren zorunlu hale gelecek. Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü, 12 Nisan 2013’teki duyurusu sonrasında ilk başta 20 pilot ilde sistemi uygulamaya koydu. 1 Eylül 2013’ten itibaren ise özel sağlık tesislerinde olmak üzere tüm Türkiye’de uygulamaya geçildi. Sistem avuç içi damar izi veya parmak damar izi okuma şeklinde uygulanacak olup, önce kişilerin avuç içi damar izi veya parmak damar izi bir cihaz vasıtasıyla sisteme kaydedilecek, zorunluluk kapsamındaki özel hastane veya tıp merkezlerine başvuran kişiler cihaza damar izlerini okutacaklar, sistem kendilerini tanıdıktan sonra SGK’nın sağlık yardımlarından yararlanma hakları varsa provizyon alınacak ve bu kişiler muayene ve tedavi olabilecek. Biyometrik kimlik, hastane bankalarına kurulan Biyometrik Kimlik Doğrulama Ünitesi’nde oluşturabiliyor. BKDÜ’de her iki ele ait biyometrik avuç içi verisi SGK kayıt sistemine geçiriliyor. Bu yöntemle SGK, sağlık hizmetinin sunulması sırasında vatandaşın gerçekten hastanede olup olmadığından emin oluyor.

1 Aralık’tan itibaren ikinci basamak sağlık hizmeti veren özel hastanelerle tıp merkezlerinde zorunlu olacak uygulamayı tıp fakültesi hastaneleri 1 Eylül 2014’te başlatacak. Avuç izi olmayan kişiler, özel hastanelerde tedavi olamayacak.

“Gazi” öğrencileri, teorik bilgilerini TT laboratuvarıyla uygulamaya koyacak

Türk Telekom’un, Ankara Gazi Üniversitesi’nde kurduğu “Türk Telekom Teknoloji Laboratuvarı”, 12 Kasım 2013’te Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Konferans Salonu’nda gerçekleştirilen törenle hizmete açıldı.

Üniversitenin Elektronik Haberleşme, Telekomünikasyon ve Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümü öğrencilerinin “dijital dünyayı” deneyimleyebileceği ve teorik bilgilerini pratik uygulama ile geliştirebilecekleri laboratuvar, sektöre yetişmiş eleman kazandırma açısından da büyük önem taşıyor. Türk Telekom, grup şirketleri ve iş ortakları tarafından donatılan laboratuvarın açılışına, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer, Türk Telekom CEO’su Tahsin Yılmaz, Gazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Süleyman Büyükberber, Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa İlbaş, Gazi Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mustafa Alkan ve Türk Telekom Operasyon Başkanı Memet Atalay katıldı.

Acarer: Inovasyona dayalı çalışmaların artırılması gerekiyor

BTK Başkanı Acarer, konuşmasında; bilim ve teknolojinin, ülkelerin ekonomik büyümesi üzerinde etkisinin farkında olarak, Ar-ge faaliyetlerinin ve inovasyona dayalı çalışmaların artırılması gerektiğine dikkat çekti. Bir ülkede refah ve yaşam standardının, üretkenliğe bağlı rekabet gücünün artmasıyla yükseltileceğini belirten Acarer, üretkenliği artıran en önemli aracın inovasyon olduğunu kaydetti. Acarer, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Bir ülkede inovasyon için nitelikli ve girişimci insan gücüne, yeni fikirlerin üretilmesini ve yayılmasını sağlayan bir ortama, inovasyonu destekleyen mekanizmalara ihtiyaç vardır.

Türk Telekom’un kurduğu “Teknoloji Laboratuvarı”, Gazi Üniversitesi öğrencilerinin bilişim sektörüne nitelikli insan kaynağı olarak yetiştirmeleri için de gereken deneyim ortamını sağlayacak.

Bunun için etkileşim ve etkin bir işbirliği çok önemlidir. Bu gün burada açılışı yapılan Türk Telekom’un, Gazi Üniversitesi’nde kurduğu teknoloji laboratuvarı, bu etkin işbirliğinin güzel bir örneğini teşkil ediyor.” Cumhuriyetin 100. kuruluş yıl dönümündeki hedeflere ulaşmada bilişim sektörünün çok önemli olduğunu dile getiren Acarer, “Çünkü bilişim sektörü, sektör olmanın ötesinde yaşam şekli haline geldi. Bilişim sektörü diğer sektörleri sürüklerse bu hedeflere ulaşacağız. Bu sektörde içerik çok daha önemli, yetişmiş eleman son derece önemli” dedi.

Yılmaz: Toplumsal ihtiyaçlara duyarlıyız

Türk Telekom CEO’su Yılmaz da, toplumsal sorunlara ve ihtiyaçlara duyarlı olan Türk Telekom’un Türkiye’nin dijital dönüşümüne öncülük yaptığını belirtti. Türkiye’nin bilgi toplumu olma hedefini çok önemsediklerini dile getiren Yılmaz, ülkelerin sahip olduğu bilişim altyapısı ve teknoloji geliştirme yeteneğinin gelişmişlik düzeyinin ana göstergeleri arasında olduğuna inandıklarını kaydetti. Yılmaz, laboratuvarın İnternet servis sağlayıcısı hizmeti verebilecek bir altyapıya sahip olduğuna işaret ederek, “Ülkemizi geleceğe gençler taşıyacak. Bizim için en anlamlı yatırım geleceğimize yani gençlere olan yatırımdır” dedi.

Büyük bir projeye imza attıklarını ve benzer projeleri desteklemeye devam edeceklerini belirten Yılmaz, öğrencilerin bu laboratuardan azami düzeyde istifade etmesi gerektiğini söyledi.

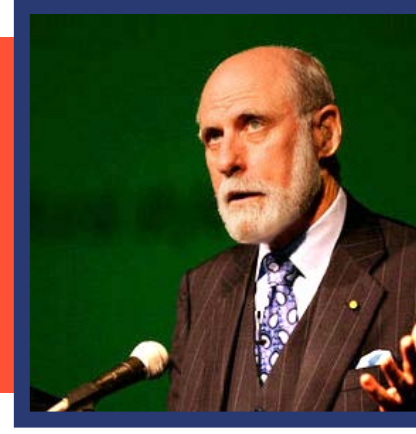
Büyükberber: Boş bir yatırım değil

Gazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Büyükberber de törende yaptığı konuşmada, “Türk Telekom gibi bir dünya markasının Gazi Üniversitesi bünyesinde ileri teknoloji laboratuvarı açması gurur vericidir. Bu laboratuvar Üniversitemizdeki 100’den fazla laboratuvar içerisinde en yeni ve en modern olanıdır. Bu laboratuvarda yetişecek öğrencilerimiz, ortaya çıkacak bilimsel makaleler, ülkemizi, bizi ve Türk Telekom’u da gururlandıracaktır” diye konuştu.

Büyükberber, Teknoloji Fakültesi’nin üniversite bünyesinde en hızlı gelişen bölüm olduğunun altını çizerek, söz konusu laboratuvarın fakülte için çok değerli bir yatırım olduğunu söyledi. Büyükberber, “Gazi Üniversitesi’ne yapılan yatırım boş bir yatırım değildir. Biz bu laboratuvarı en iyi şekilde kullanacağız” dedi.

İkinci “Big Tent”, Ankara Cer Modern’de yapıldı

İnternet’in geleceği ve sunduğu fırsatların tartışıldığı etkinliğe katılan Google Kıdemli Başkan Yardımcısı Cerf, her şeyin İnternet’in bir parçası olacağını söyledi. BTK Başkanı Acarer ise, youtube.com.tr’nin bir an önce hayata geçmesini beklediklerini belirtti.

Google’ın 2011’den bu yana dünyanın çeşitli şehirlerinde düzenleyip İnternet’in geleceği ve sunduğu fırsatların tartışıldığı Big Tent etkinliğinin ikincisi, Google Kıdemli Başkan Yardımcısı Vint Cerf’in ev sahipliğinde, 5 Kasım 2013’te Ankara’da Cer Modern’de gerçekleştirildi. Etkinlik çerçevesinde, En popüler Türk Web 2.0 bloğu kurucusu ve editörü Arda Kutsal, Vint Cerf ile “Dijital çağda nasıl bir gelecek bizi bekliyor?” başlıklı bir söyleşi gerçekleştirdi. İnternet devrimi, inovasyon ve girişimciliğin ülke ekonomilerine sağladığı katkıların ele alındığı söyleşide, İnternet’in babasının tek kendisi olmadığını altını çizen Cerf, amaçlarının Türkiye’de daha fazla İnternet’in olmasını sağlamak olduğunu dile getirdi. Cep telefonu ve İnternet’in aynı zamanda üretildiği, her ikisinin 20 yıl bir araya gelmediklerini ancak şimdi cep telefonunun İnternet’in becerilerini kullandığını söyledi. Her şeyin İnternet’i ve uygulamaların İnternet’i döneminden geçtiğimize işaret eden Cerf, her şeyin İnternet’in bir parçası olacağı ve bütün kumandalardan kurtulmamız gerektiğini kaydetti. Cerf, bilgisayarlarla olan nöro bağlantılarımızdan söz ederek, buna örnek olarak Google gözlüğü verdi.

Gezegenlerarası İnternet’in oluşturulması gerektiğine inandığını ifade eden Cerf, uluslararası istasyonlar arasında Mars’ın da bulunduğunu kaydetti. Cerf, Google olarak teknolojilerinin inovasyonlara açık olmasına açık olduklarını dile getirerek, “Çok farklı fon kaynaklarına ulaşmaya çalışıyoruz” dedi.

“youtube.com.tr’nin hayata geçmesini bekliyoruz”

Big Tent etkinliğinin açılış konuşmasını yapan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Başkanı Dr. Tayfun Acarer, Google’dan, Türkiye’de daha fazla “data center” ve IXP (İnternet dönüşüm noktaları) görmek istediklerini dile getirdi. Acarer, bir torba kanunla bu konuda teşvik edici düzenlemeler yapıldığını anlattı. Türkiye’de daha fazla hosting hizmeti vermek istediklerini ifade eden Acarer, şunları kaydetti:

“YouTube’un Türkçe arayüzü kullanması gibi yerelleşme yönünde attığı adımları çok önemli, teşekkür ediyoruz bu konuda. Ama youtube.com.tr’nin de bir an önce hayata geçmesini bekliyoruz. Buna hakkımız var çünkü youtube.com birçok ülkede var. Türkiye ufak tefek bir ülke değil. Türkiye ile her zaman övünmemiz lazım.

Sosyal paylaşım sitelerini nüfusuna rağmen dünyada en çok kullanan ülkelerden birisiyiz. İnterneti çok yoğun kullanıyoruz. Çok genç bir nüfusuz, kıvrak bir zekâmız var. Ar-Ge’de bizden daha ideal ülke yok. Bugün Uzak Doğu’da birçok Türk Ar-Ge mühendisinin çalıştığını biliyor muydunuz? Çünkü hâlâ Türkiye’deki Ar-Ge mühendislerinin ücreti Uzak Doğu’dakilerden daha az. Biz Google’ı, Türkiye’de çok daha büyük boyutlu olarak görmek istiyoruz.”

Big Tent etkinliğinin “hoş geldiniz” konuşmasını Google Türkiye, Kamu İlişkileri Müdürü Pelin Kuzey yaparken, etkinlik çerçevesinde “İnovasyonun Ekonomiye Etkisi” konulu bir panel gerçekleştirildi. Arda Kutsal’ın moderatörlüğünde yapılan panele; TEPAV, İnternet Politikaları Çalışma Grubu Direktörü Ussal Şahbaz, Bilkent Cyberpark Genel Müdürü Canan Çakmakçı, Pozitron Kurucusu ve Melek Yatırımcı Fatih İşbecer ve Markafoni, Yönetim Kurulu Başkanı Sina Afra katıldı. Etkinliğin öğleden sonraki bölümünde ise Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım ile Google Kıdemli Başkan Yardımcısı Cerf, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’nın yeni açılan resmi YouTube kanalının ilk canlı yayın sohbetini gerçekleştirdiler. Moderatörlüğünü İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı Serhat Özeren’in yaptığı “Türkiye’de İnovasyonun Geleceği” konulu sohbete teknoloji, yatırım ve medya dünyasının temsilcileri katıldı.

Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen: Türkiye yazılımda üretici konuma gelmeli

Türkiye'nin son 10 yılda birçok alanda büyük başarılar elde ettiğini dile getiren Özmen, yazılımda üretici konuma gelebilmek için Microsoft Açık Akademi'yi kurduklarını söyledi.

Microsoft

Bilişim Zirvesi 2013

Microsoft Türkiye'nin her yıl düzenlediği Microsoft Bilişim Zirvesi'nde bu yıl, bireyleri ve kurumları geleceğe taşıyacak ve gerçek potansiyellerini ortaya çıkaracak teknolojilerin detayları örnek müşteri başarı hikâyeleriyle katılımcılara aktarıldı. JW Marriott Otel'de 20 Kasım 2013'te düzenlenen Microsoft Bilişim Zirvesi 2013'ün açılış konuşmalarını Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen ve Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Müdürü Adem Onar gerçekleştirdi. Özmen, dünyanın ve demografinin çok hızla değiştiğinin, teknolojinin insan hayatındaki önemini üzerinde durarak, global sorunlar olan gıda, enerji gibi alanlardaki sıkıntıların çözümünde teknolojinin büyük önem taşıdığını belirtti. Dünyadaki inovasyonların yüzde 99'unun Amerika'daki Silikon Vadisi'nde gerçekleştiğine işaret

eden Özmen, Amerika'nın bilişim alanında rekabetçi yapısıyla lider olduğunu söyledi.

Dünyadaki mega trendlerin bulut bilişim, sosyal medya, mobilite ve büyük veri olmak üzere 4 ana başlıkta toplandığını anlatan Özmen, Microsoft'un, geçen yıl bulut konusunda 3 milyar dolarlık yatırım yaptığını kaydetti.

Özmen, bulutun rekabete çok büyük katkısının olduğunu ve şirketlerin bulut teknolojisiyle sınıf atlayabileceklerini ifade etti. Özmen, dünyadaki telefon sayısının; insan nüfusunun 6 katına çıktığının üzerinde durarak, Türkiye'nin mobil cihazlarda önemli bir Pazar olduğunu vurguladı.

Özmen, Türkiye'nin son 10 yılda birçok alanda büyük başarılar kazandığına değinerek, "Biz de Türkiye'nin yazılımda üretici konuma gelmesi için Microsoft Açık Akademi'yi kurduk. Akademiye kurulduğu günden bu yana 130 bin öğrenci katıldı ve 2 bin 500 mezun verdik. Son 6 ayda akademiden 800 uygulama ortaya çıktı" diye konuştu.

"SGK mega trendle yaşayacak"

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Hizmet Sunumu Genel Müdürü Adem Onar da SGK'nın bulut bilişim, sosyal medya, mobilite ve büyük veri olmak üzere 4 ana trendle yaşayacak bir kurum olacağını vurguladı. Yaptıkları altyapı çalışmalarıyla ekonomiye katkıda bulunduklarına işaret eden Onar, "Bilgi teknolojilerini (IT) kullanarak ve IT temelli tedbirlerle usulsüzlükleri önleyerek, milli gelire geçen yıl yaklaşık 12 milyar lira katkı sağladık" dedi.

Onar, ekonomiye bu yılsonu itibarıyla 13 milyar lira, 2017-2018'e kadar da yıllık yaklaşık 33 milyar lira katkı sağlayacaklarını belirtti. Emeklilik işlemlerinin daha kısa sürede sonuçlandırılması için çalışma yaptıklarını ifade eden Onar, devlet memurları için bir günde emeklilik hayalini gerçeğe dönüştüreceklerini kaydetti.

Binden fazla kamu profesyonelinin katıldığı Microsoft Bilişim Zirvesi 2013'te, Windows 8.1'li Kurumsal Cihazlar, Genel Bulut Hizmetleri, Özel Bulut Hizmetleri ve Kurumsal Çözümler başlıkları altında Türkiye'de gerçekleştirilen 20'ye yakın kamu projesi katılımcılarla paylaşıldı. Gerçekleştirilen sunumlarda Microsoft'un cihazlara ve servislere odaklı yeni yaklaşımının ürünü olan, Windows 8.1'le donatılmış çok yönlü bilgisayarlar, tabletler ve Windows Phone 8'li cihazların verimliliğe olan katkısı canlı örnekler eşliğinde katılımcılara aktarıldı.

Intel Türkiye Genel Müdürü Burak Aydın: Nesnelerin İnternet'i konusunda Türkiye'den dünya oyuncularını çıkmasını istiyoruz

2014'te yerli ve yabancı ortaklarla hayata geçirecekleri tasarımlarla Türkiye akıllı telefon pazarına hızlı bir giriş yapacaklarını bildiren Aydın, önümüzdeki yıllarda Nesnelerin İnterneti, makinalar arası iletişim ve algısal teknolojilerin yükselen trendler olarak hayatımızı dönüştüreceğini söyledi.

Intel'in en son teknolojik gelişmeleri paylaşmak amacıyla her yıl teknoloji sektörünü bir araya getirdiği geleneksel Intel Teknoloji Konferansı'nın ikinci ayağı 7 Kasım 2013'te Ankara Sheraton Oteli'nde yapıldı.

Bu yılki teması "Geleceğe Dokun" olarak belirlenen etkinlikte katılımcılar, Intel'in gelecek vizyonunu ilk ağızdan dinleme, en yeni teknoloji ve cihazları yakından tanıma ve yeni işbirlikleri gerçekleştirme fırsatı buldular.

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan, Intel Türkiye Genel Müdürü Burak Aydın, katılımcılara dünyada ve Türkiye'de makro ekonomi ve teknolojik trendler hakkında bilgi verdi. 2013 yılında dünya ekonomisinin zorlu bir dönemden geçtiğini söyleyen Aydın, buna rağmen Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan ülkelerin özellikle son iki yıldır yavaş ama istikrarlı bir büyüme sergilediklerini, küresel büyüme için artık gelişmekte olan ülkelerin büyük önem taşıdığını vurguladı. Son 5 yılda İnternete bağlı cihaz sayısının yüzde 300 artığına işaret eden Aydın, dünya çapında bugün bilgisayar, akıllı telefon ve tablet gibi farklı cihazlardan İnternet'e bağlanan 2 milyarın üzerinde kullanıcı olduğunu üzerinde durdu. 2020 yılında 200 milyarın üzerinde cihazın İnternet'e bağlı olacağını öngörülüğünü kaydeden Aydın, önümüzdeki yıllarda Nesnelerin İnterneti, makinalar arası iletişim ve algısal teknolojilerin hızla yükselen trendler olarak hayatımızı dönüştüreceğini anlattı. Aydın, Intel'in artık bilgisayarlardan akıllı telefona, araç içi eğlence sistemlerinden tabletlere ve ikisi bir arada bilgisayarlara kadar tüm akıllı cihazların içinde insanların hayatını kolaylaştırdığını söyledi. Tablet dünyasında müthiş bir patlama yaşandığına değinen Aydın, Intel'in üstün performans ve çok daha uzun pil ömrü sunan 4. Nesil Intel Core işlemci ailesinin, dünyanın ilk 22 nanometre akıllı telefonunun ve 14 nanometre işlemcisinin de müjdesini verdi. Aydın, giderek küçülen işlemcilerle her geçen gün akıllı cihazların sayısının katlanarak artacağını ve daha şık ve kullanışlı cihazların hayatımıza gireceğini kaydetti. Türkiye akıllı telefon pazarına 2014'te yerli ve yabancı ortaklarla hızlı bir giriş yapıp müthiş tasarımları hayata geçireceklerini duyuran Aydın, "Türkiye'de, 'Nesnelerin İnternet'i konusunda dünya oyuncularının çıkmasını istiyoruz" dedi. Intel Teknoloji Konferansları'nda "2'si 1 Arada" bilgisayarlar, Intel işlemcili tabletler, yeni nesil Haswell işlemciler, 14 nanometre işlemciler, Quark işlemciler, giyilebilir teknolojiler ve yeni akıllı cihazlar ön plana çıktı.

WEBİT Kongresi yapıldı

Dijital teknoloji ve telekom sektör liderlerini aynı çatı altında toplayan Kongrede, dünya çapında 8 bini aşkın katılımcı ile 200'den fazla konuşmacı bir araya geldi.

6-7 NOVEMBER 2013
HALIÇ CONGRESS CENTER,
İSTANBUL, TURKEY

webit
CONGRESS

Teknoloji, dijital pazarlama, büyük veri ve e-ticaret sektörlerinin 103 ülkeden gelen liderlerine kapısını açan Webit 2013 Kongresi, İstanbul Haliç Kongre Merkezi'nde 6-7 Kasım 2013 tarihlerinde düzenlendi. Webit 2013, 103 ülkeden 8 binden fazla katılımcı ve 250 konuşmacıyı bir araya getirdi. Kongrede, telekomünikasyonun geleceği, akıllı evler, İnternet bağlantısı sunan ve kendi kendine giden otomobiller, büyük veri, bulut bilişim ve dijital para biriminin bilgi ekonomisindeki yeri gibi sektörel dinamikleri değiştiren konular ele alındı.

Webit Kongresi, kurucu ve Yönetim Kurulu Başkanı Plamen Russev'in açılış konuşmasını yaptığı "Digital Marketing & Innovation Konferansı" ile başladı. Konferans, Yandex Türkiye Üst Yöneticisi (CEO) Mehmet Ali Yalçındağ, Akbank Direkt Bankacılıktan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Orkun Oğuz, İnternet Reklam Bürosu (IAB Europe) Başkan Yardımcısı Stephanie Hospital'ın konuşmalarıyla devam etti. Kongreye bu yıl, Yandex, IBM, Microsoft, Google, Facebook, Spotify, SoundCloud, Yahoo, Lenovo, Acer, Nokia, Skype, Twitter, BBC, Unilever, Lakestar, TechCrunch, Pentagram, OMD, Vivaki, Joulie, Mediabrand, Wall Street Journal vb. şirketin üst düzey yöneticileri konuşmacı olarak katıldı.

2 gün süren organizasyonda, "Dijital Pazarlama ve İnovasyon Konferansı", "Geleceğin Liderleri Konferansı", "Telco Zirvesi", "e-Ticaret Konferansı" başlıklı paralel oturumlar gerçekleştirildi. Nokia İdari Başkan Yardımcısı Chris Schaumann "Veri yeni siyah altındır" derken BBC, Twitter, Yahoo!'nın başkan yardımcıları ile Crimtan CEO'su ve diğer konuşmacılar konuyu daha ileriye taşıyarak; Dijital Pazarlama ve İnovasyon Sahnesi'ndeki 3000 katılımcının önünde reklamcılık sektörünün geleceğini tartıştı. Geleceğin Liderleri Konferansı'nda ise üst düzey global girişimciler, yatırımcılar ve Batı Avrupa, Amerika, Afrika, Orta ve Doğu Avrupa, Ortadoğu ve Asya'nın öncü temsilcileri yeni pazar şartlarını yaratan fikirleri, genç yetenekleri keşfedip yeni fikirler paylaşarak bunları gerçekleştirmenin yollarını aradı.

Dijital Pazarlama ve İnovasyon Konferansı'nda markaların toplumsal ayak izi, mobil devri gibi konular masaya yatırılırken, Geleceğin Liderleri Konferansı'nda ise başarı faktörleri ve iş geliştirme, stratejiler, taktikler, parasallaşma başlıkları ele alındı. Sadece davetlilerin katıldığı Telco Zirvesi'nde ise telco endüstrisinin geleceği ve akıllı ve bağlantılı şehirler konuları yer aldı.

2013 Norton Raporu:

Her bir siber suç mağdurunun kaybı yüzde 50 arttı

Son bir yılda siber saldırı mağduru olanların sayısı Türkiye’de 7 milyonu buldu. Türkiye’de geçen yıl 54 dolar olan siber suç mağdurlarının kişi başı mali kaybı, bu yıl yaklaşık 6 kat artarak 309 dolara yükseldi.

Her yıl yayınlanan Norton Siber Suç Raporu’nun 2013 yılı sonuçlarını açıklandı. Buna göre, bu yıl siber suça maruz kalan yetişkinlerin sayısı düşerken, her bir siber suç mağdurunun kişi başı mali kaybı yüzde 50 oranında arttı. Türkiye’de ise siber suç mağdurlarının kişi başı mali kaybı geçen sene 54 dolarken, 2013 yılında bu rakam neredeyse 6 kat artarak 309 dolara ulaştı.

Raporu değerlendiren Symantec Ülke Direktörü Gökhan Say “Bugünün siber suçluları kendilerine her bir saldırıda eskisinden daha çok para kazandıran ransomware ve spear-phishing gibi daha sofistike saldırı yöntemlerini kullanıyor” dedi.

Norton raporu sonuçları kullanıcıların yüzde 49’unun kişisel mobil cihazlarını hem iş hem de eğlence amaçlı kullandıklarını gösterdiğine değinen Say, “Türkiye’de bu oran yüzde 59’ları buluyor. Böylece, siber suç saldırganları çok daha kıymetli verilere erişebilirken, kurumlar da yeni güvenlik riskleriyle karşı karşıya kalıyor” diye konuştu.

Rapor ayrıca akıllı telefon kullanıcılarının, cihazlarıyla birlikte uyuyacak kadar onlara düşkün olduklarını, fakat konu cihazlarında saklı olan bilgilere gelince bir o kadar dikkatsiz davrandıklarını ortaya koyuyor. Akıllı telefon ve tablet kullanıcılarının yüzde 48’i şifre kullanmak, güvenlik yazılımına sahip olmak veya dosyalarını yedeklemek gibi en basit önlemleri bile almıyor. Bu dikkatsizlik hem onları hem de dijital kimliklerini riske atıyor.

“Eğer bu bir sınav olsaydı, mobil kullanıcılar sınıfta kalırdı” diyen Say, sözlerine şöyle devam etti: “Kullanıcılar bilgisayarlarını korurken, akıllı telefon ve tabletleri için aynı dikkati göstermiyorlar. Bir anlamda şöyle de diyebiliriz; evlerine alarm sistemi kuruyorlar ama arabalarını kilitlemeyi hatta araçlarının pencerelerini kapatmayı ihmal ediyorlar.”

Türkiye verilerinde öne çıkanlar

- Son 12 ayda siber saldırı mağduru olanların sayısı Türkiye’de 7 milyonu bulurken, en az 1 kez siber saldırı mağduru olmuş Y kuşağı üyelerinin oranı ise yüzde 66 dolaylarında.
- Son 12 aydaki siber saldırıların toplam maliyeti Türkiye’de 2 milyar dolar seviyesinde iken, son 12 ayda her bir siber suç mağdurunun yaşadığı ortalama kayıp ise 309 dolar.
- Türkiye’deki kullanıcıların yüzde 59’u cihazlarını, hem iş hem de eğlence amacı ile kullanıyor. Kişisel e-postalarına iş cihazlarından erişim sağlayanların oranı yüzde 69 iken, iş cihazlarında kişisel bilgilerini saklayan kullanıcıların oranı ise yüzde 42’yi buluyor. Ayrıca kullanıcıların yüzde 59’u, iş cihazlarından sosyal medya hesaplarına erişim sağlıyor.
- Kullanıcıların yüzde 25’i hem iş hem de kişisel dosyalarını saklamak için aynı on-line dosya depolama hesaplarını kullanıyorlar.
- Kullanıcılar akıllı telefonları veya tabletleriyle birlikte uyuyorlar ama iş güvenliğe gelince sınıfta kalıyorlar. Türkiye’de kullanıcıların yüzde 64’ü halka açık veya güvenli olmayan Wi-Fi ağlarını kullanıyor.

